

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 8-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన శుద్ధ చ్చాదశి ౧౨.

No. 210
సంచిక ౨౧౦

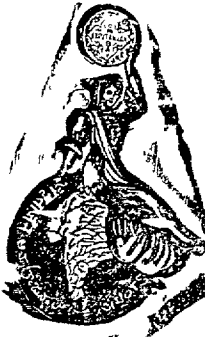
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి కూచి కొనిన యానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

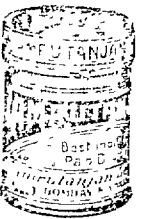

శలసృష్టి మాన్యును, వాయుప్రసృతి బాధను,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
జగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివృంజిది

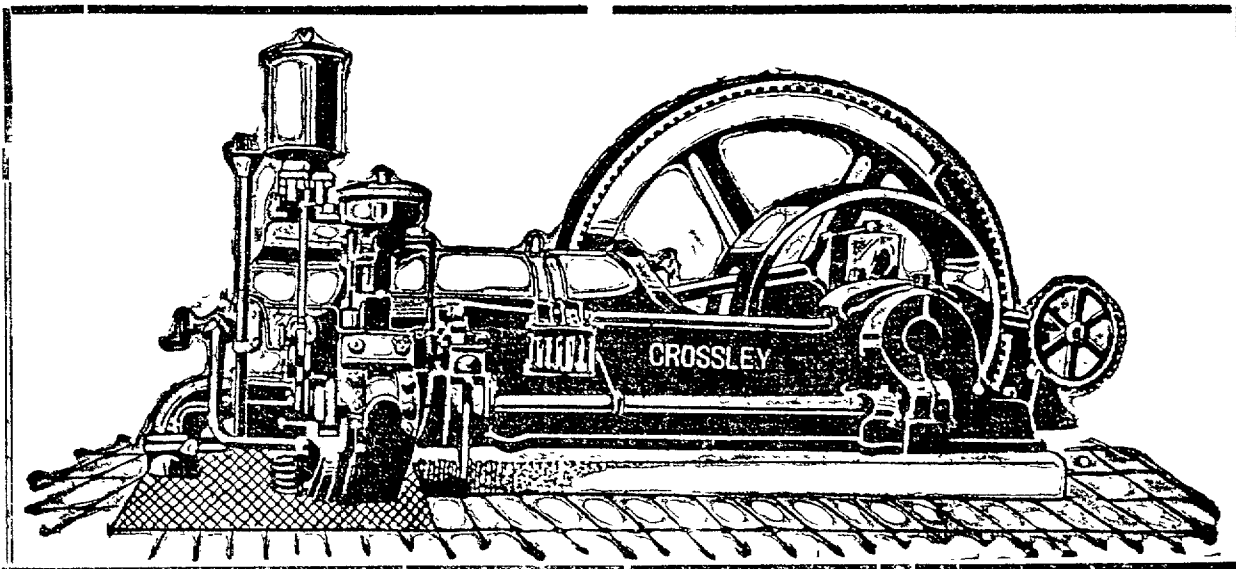
ఈమందును రుద్దగానే శామట వట్టుటవలన శరీర
మంకలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కాశోగ్రము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా పీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

క్రాస్సిగాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనదికము, ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సం
వత్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
లింగు శాస్త్రము
నందు తెలపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగువాటితో
గలదు.

1543

అనుభవము ౫ క్రాస్సిగానుంజనవనరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన క్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది

ఎంజినీర్లు, రైలుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరడము.

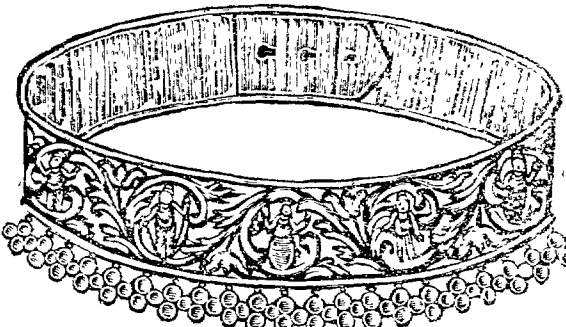
క్రాస్సిబ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

మిక్కిలి అందమైన టాయిలెట్ సబ్బు
నిర్మలమైనరకము, మంచి సువాసనగలది.
అన్ని ప్రార్థనలలోను
దొరకును.

GOODWIN'S
Toilet Soap
Santal de Indes
SANTAL DE INDES
SANTAL DE INDES

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరిశీలింపుడు. 1842

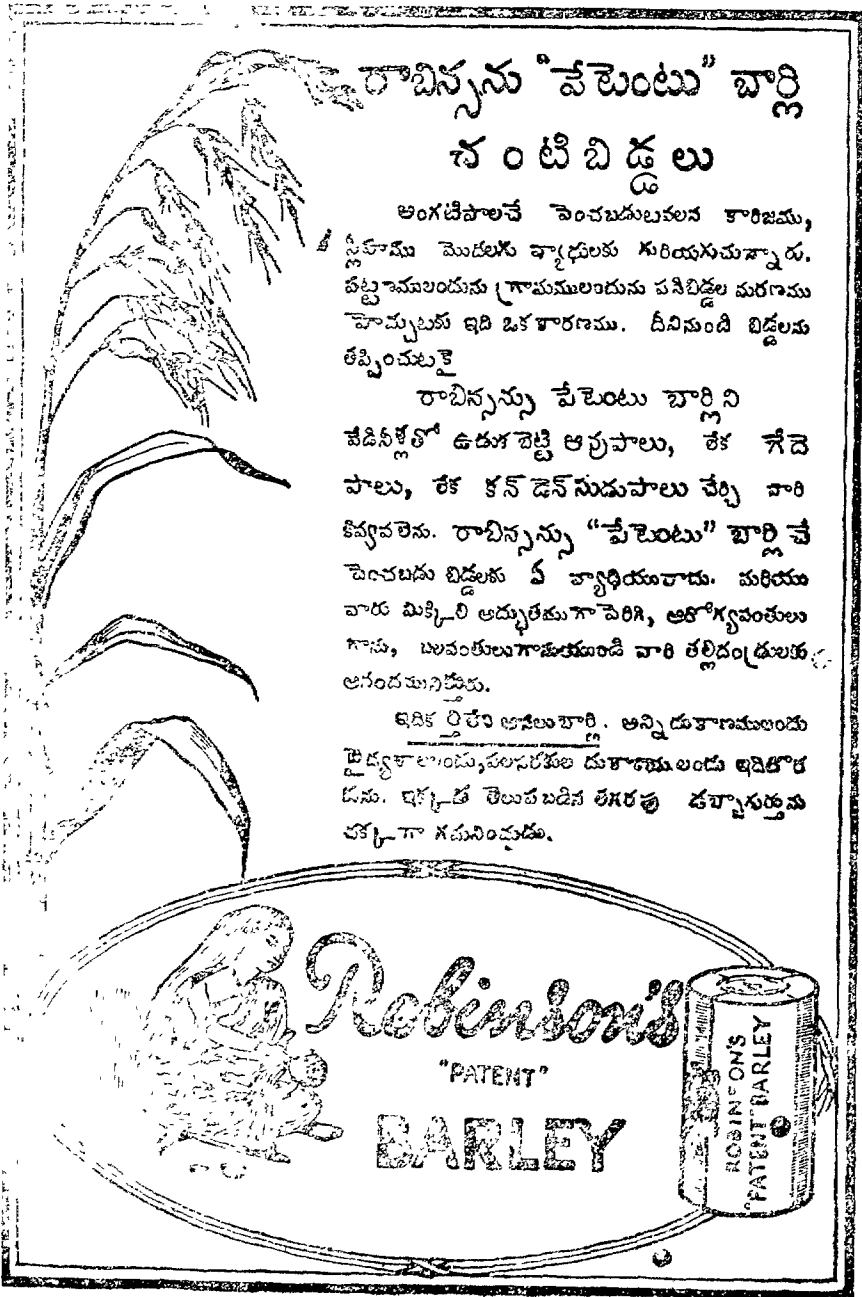
నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు
అనేక మోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు
తయారుచేయబడును. పాతికాపక అంగుళము
మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వేడల్పువరకు
చేయవచ్చును. వీటికి తరుగుదల మజూరి రూ. 25
లు మొదలు రూ. 85 ల వరకు గలదు. పుష్కరా
గములు, పట్టెకంపులు, రత్నములు మొదలగునవి

చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్యు యియ్యవలెను. అన్నిరకపు పెండ్లిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్టాకు
లో నిద్దముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమానవద్ద తీసిన మానవ్యకము మీకు తెలియను.

మాచి తవెచితపు 172 ఫుటల క్యాటలాగు 1.కి రూ. 1.

ఉబ్బిడి రానుయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారుకోడు, మదరాసు.

రాబిన్సన్ "పేటెంట్" బార్లీ
చంటి బిడ్డలు

అంగడిపాలచే పెంచబడుటకున కారిజము,
స్టీలియం మొదలగు వ్యాధులకు గురియగుచున్నారు.
వట్టావలయును గ్రామములందును పసిబిడ్డల మరగాము
పొద్దుటకు ఇది ఒక కారణము. దీనినుండి బిడ్డలను
తప్పించుటకై

రాబిన్సన్స్ పేటెంట్ బార్లీని
వేడినీళ్లతో ఉడకబెట్టి ఆర్రుపాలు, లేక శేదె
పాలు, లేక కన్ డెన్ సుడుపాలు చేర్చి వారి
కోవలెను. రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ చే
పెంచబడు బిడ్డలకు ఏ వ్యాధియురాదు. మరియు
వారు మిక్కిలి అద్భుతముగా పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులు
గాను, బలవంతులుగావయుండి వారి తల్లిదండ్రులకు
ఆనందముగడుచు.

ఇదిక రికేట బ్రాండుబార్లీ. అన్ని దుకాణములందు
ప్రైవట్ కాలాండ్లనుసరించి దుకాణములందు ఇదికొర
డును. ఇక్కడ తెలుపబడిన లెక్కల ప్రకారము
చక్కగా గమనింపుడు.

Robinson's
"PATENT"
BARLEY

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైల్వేసమస్య

II

ఆంధ్రరాష్ట్రము (సుమారులకు చుట్టూ) భారతవర్ష
ములో పదు శాతమువరకు కలదు ఇండియా మొత్తముమీద
87 వేల మైళ్లలో 18 వంతు 2272 మైళ్ల యినుపదారి ఆంధ్రా
వనిలో నిర్మింపబడినది. ప్రస్తుతమున్న రైలుమార్గము చాలునా,
లేక యింకను నిర్మింపవలయునా? యిప్పుడున్నదారిలో ఏది
యైనను తీసివేయవలసిన అగత్యమున్నదా? అనుభవములను
చర్చింపవలయును. తెలుగునీచులో మూడురైల్వేలపైసీలు ప
నిచేయుచున్నది. 1. బెంగాలు నాగపురకంపెనీ 2. మద్రాసు
సవరన్యూరటారైల్వేకంపెనీ 3. వైజాంట్టేటు కేరంటీడ్ రై
ల్వే. మొదటిరెండును ప్రభుత్వస్వంతమై కవులకేయ్యబడి కంపె
నీలచే నిర్వహింపబడుచున్నవి. మూడవది సంస్థానాధీపతులచా
క్రైయ్యున్నది. రాగలపదిసంవత్సరములలోను (1922 మొదలు)
హిందూదేశములో ఖర్చుచేయబోవు 175 కోట్లలోను ఆంధ్రదే
శమువంతు న్యాయముగ పదికోట్లకులకు. సగటులెక్కలనుబట్టి
అంచానావేసుగా యిప్పటివరకు రైల్వేమీద ఏబదికోట్లు మన
తెలుగుప్రాంతములో ఖర్చయ్యెనని గ్రహించగలము. మరమృ
త్తులకింద వ్యయపరచు 800 కోట్లము త్రములోను మనరాష్ట్ర
ము 16 1/2 కోట్లనుభవించవలసియున్నది. సర్కారుచా రింగ్లందు
లో ఋణము తెచ్చి యినుపదార్లకై పెట్టుటకున్న నీటిసరఫరా
ను వృద్ధిపరచుటత్యంత శ్రేయోదాయకము. సంకమేశ్వరం, తుం
గభద్ర ప్రాజెక్టు లెంతవ్వరితములో తయారుకావలసి యున్నవో
చూడుడు. "గనలేమి" వంశబెట్టి ఆజులశముల నుపేక్షచేయు
చు కోట్లాదిసామును రైల్వేమీద వెచ్చించుచున్నారని దక్షి
ణాంధ్రజిల్లాలు (కడప, కర్నూలు, అనంతపురం.) డ్రాము
చే ప్రతిపాటున పీడింపబడు మండలకాపు నివాసాకై తాత్క
లికకోపశమనమైన పనులనుజేయించు చున్నారే గాని కా
శ్వతముభిక్షకార్యము లొనర్చుచున్నారు. ఇట్లునుగలో నేడు
త్రిలింగదేశమునకు ఇరుపదారి యవసరములేదని వాదించుట
కాదు. అత్యంతముఖ్యమును చోటులలోనే నిర్మించవలెను గాని
ప్రతిపదేశమున రైల్వేయవసరము. ఆంధ్రరాష్ట్రభవిష్యత్తు
లోభిష్యత్తుకై కొన్నియినుపదారు లవశ్యమై యున్నవి. ఇండి
యామొత్తముమీద ప్రభుత్వ ఏర్పాటులో ఆంధ్రమువంతు
వచ్చుపదికోట్లను ఆగ్రా త్రయనుపదారికి పరిపావును. ఆంధ్రరా
ష్ట్రములోనున్న యినుపదారి వివరము:—మొత్తము 2272
మైళ్లు.

1. ఉత్తరాంధ్రములో	538 మైళ్లు
2. దక్షిణాంధ్రములో	1214 మైళ్లు
3 పశ్చిమాంధ్రము (తెలంగానా)	525 మైళ్లు.

ఉత్తరాంధ్రము

దీనివిస్తీర్ణము జనుపురం మినహా -28 వేల చు. మైళ్లు.
ఇది సముద్రతీర మైదానపదేశము. తూర్పు కనుమలకును
బంగాళాఖాతమునకును మధ్య 60 మైళ్ల వెడల్పుతో 890
మైళ్లు నిడుపుగల్గి యీఖండము కలదు. వెడల్పు తక్కువ
యగుటచే సరాసరి పొడైన ఒక రైలుమార్గ మిప్రాంత
మునకు పరిపాయినది. అది జనుపురమునుండి బెజవాడవరకు
నున్నదారి. దీనినిదుపు 890 మైళ్లు. దీని శాఖలు సాపదా
పర్లాకిమిడి 2 విజయనగర-పార్వతీపురం 3 బెజవాడ-బందరు.
పర్లాకిమిడి దారి అతి చిన్నదై సామాన్యోపయోగముగ నున్నది.
పార్వతీపురము మార్గమువలన ఆంధ్రావనికి గొప్పయుపకారము
కలదు. వీలనన పార్వతీపురమునుండి రాయపురము చేయబోవు
యినుపదారి విశాఖపట్నం హార్బరును గురించి నిర్మింపబోవు
చున్నారు. మధ్యపరగణాల వ్యాపారమంతయు వైశాఖు
వాడేజ్యనిలయములో చేరును. కాన యిమార్గ మతిముఖ్య
మైనది. ఈరైలుదారి అరణ్యములగుండ పోయినను ఆంధ్ర
నీను కతిమార్గం మరులచేతను సులభమైన వీళ్లు లేకపోవుట
చేతను విశాఖపట్నంజిల్లా తెలుగు దీనప్రజ వలన నెట్లు కీ
రైల్వేప్రాంతము అననుకూలము. గాని యీ రాయపురం
రైల్వేవలన ఆంధ్రవాణిజ్యము వృద్ధియగు చుండుటయేగాక
తెలుగుదేశ వర్తక శ్రేష్ఠులు కలకత్తా, మద్రాసు, బం
బయిల నాశ్రయించిన గుజరాతీ, మరాఠ్వాడీ, ఘాటీ వణిక్కి
ఖానుజులను బోలి అఖండైక్యవంతులు కాగలరు. గాన
వైశాఖుహార్బరు రాయపురం రైల్వేలు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు
మహోపయోగముని మరుపదగదు.

మరియొక నూతన యినుపదారిని గూర్చి ప్రస్తావించె
దము. నవీన ఏర్పాటుగాన ఆంధ్రజాతియొక్క యిష్టదైవమును
ఆరాధనంబున కీ నిర్మాణమునంతయు చేయదము. ఈ

మార్గముయొక్క యంత్రోత్పత్తయ నర్థింప కేక్యమే కాదు, రైల్వేసికార్గడి యుద్దేశింపబడినదికాదు. ఉత్తరాంధ్రకాటక వివాదమునకై యిది యోచింపబడినది. 25 సం॥ రములకు పూర్వము జామనివారణదృష్ట్యాగాక దేశమునందు రైల్వే నభివృద్ధి పరచెదమను నుద్దేశముతో యీ మార్గమును సర్వే చేసి ఏర్పాటులు గావించబోయి యుపేక్షించిరి. దీనినే రాజ మండ్రి యంత్రోత్పత్తయ - శిరివంచ యనుపదారి (గోదావరి కేరీ రైల్వే) యందురు. దీనిని పునరుద్ధారణచేయు తెగదులకు ఉత్తరాంధ్రు లీసమస్య నతిముఖ్యముగ దీర్ఘదృష్టితో నిదానించెదరుగాక ! ఉత్తరాంధ్రము అనునది మైత్రి వెడల్పున మైదానపీఠిక యని మగవలదు. (దీనిలో అటవీప్రాంతములేదు) యిందు గోదావరి కృష్ణనదులచే 18 లక్షల యకరములును, వంశధార నాగావలి కారవ వరహా ఖాండవ తమ్మిలేరులవలననుండి 7 లక్షల యక॥ లను చెరువుల నూతులయొక్క యాధామన మరి 5 లక్షల యక॥ లను మొత్తము 30 లక్షల భూమి నికరభల మిచ్చునది. మిగతది మెట్టనేల ఇంకను నాగావలి వరహా ఖాండవ కీతపల్లి, ఎర్రకాటవ తమ్మిలేరు వంశధారల కవకాశము లున్నంతవరకు జలమరికట్టిన 12 లక్షల మాగాణిసేవ్యము కాగలదు. కాని ప్రభుత్వ మింతటిలో యాచిన్న ప్రాజెక్టుల నిర్మాణమున కియ్యకొనరు. జనాభాబలము ఎక్కువగానున్నది. నికర భలమిచ్చు వ్యవసాయవసతులు చాలకున్నవి. ఉపాయములు వెదకవలసినసమయము వచ్చినది. లక్షలాదిజనము తమ అన్నదాహము దేశములో తీరక విదేశవలకై వెళ్లి నారు! వెళ్లగల!! దొంగతనము ముప్పిస్తూ ద్యూతము వృద్ధిచుచున్నది. జయపురబస్తరు సంస్థానములు ఉత్తరాంధ్రము నానియున్నవి. వీటి విస్తీర్ణము 22 వేల చ.మైళ్లు. అనగా మన ఉత్తరాంధ్ర విస్తీర్ణ మంతన్నమాట. ఆసంస్థానప్రదేశములయందు అరణ్యభూమి. ఇచ్చట చాలదులకులవు. మహాభలవంతమైన వజ్రభూమి లున్నవి. అంతయు అడవిచే చొరనశక్తముగా నున్నది. అడవి వెల్లడికాగానే మన్యపుజ్వరములు ఉండువు. ఈప్రదేశమును మన యాంగ్లముల వలనగా నాక్రమించిన ఉత్తరాంధ్రాధికదైన్యము పటాపంచలగునని మనవిచేయుచున్నాను. కంకర కోట్ల వేయుటచే యీ మనస్య పుప్రదేశము జనాకీర్ణము కానేరదు. ఇతవదారియే అరణ్యమును ఖేదించి వెల్లడిచేయ సమర్థతగలిగినది. అందుకు మన రాజమండ్రి భద్రాచలం, శిరివంచరైల్వే విస్తీర్ణి యుపయోగమైనది. రాజమండ్రినుండి భద్రాచల నూరుమైళ్లు. భద్రాచలమునుండి శిరివంచ నూరుమైళ్లు. శిరివంచనుండి చాందా (సి.పి.) పోవుటకు తిరుగుడునున్న వరంగల్ చాందామార్గము కలదు. అనగా రాజమండ్రినుండి సరాసరి చాందా, నాగపురము, వర్ధా, బొంబాయి, ఆదిలాబాదు ఖరీంచగరము, వరంగల్ పురములకు పోవచ్చును. దోర్నకల - సింగరేణిమార్గము భద్రాచల సమీప మార్గమునకు విచ్చుటలేదా యవవచ్చును. మన రాజమండ్రి శిరివంచమార్గము కేవలము భద్రాచలయాత్రకైయే కాదని జ్ఞాపకముచుకొనవలయును. దీనినిగూర్చి వేరవ్యాసములో చర్చించెదము. బొబ్బిలి సాలూరుకాళు 2 అ. 6 అం. కేజగ మార్చి ఆ దారికిని జయపురముమీదుగ నారంగపురముగూడ దేవరాపల్లి (రాజమండ్రి- శిరివంచ మార్గముమీద వ్రేవను) కి కలుపవలెను. మరియొకటి మానవరం కోట్ల (వ్రేవను)నుండి భుక్కూమీదుగ జగధల్పూరు (బస్తరుసంస్థానరాజధాని) కు లైటులైనను నిర్మించవలెను. దుమ్ముగూడెనుండి విజాపూర్మీదుగ యింద్రావతి నదినదన యొకకాళును నిర్మింపవలయును. ఆపెద్దమార్గమును ఈ లైటుదారులవలన అరణ్యవలసప్రదేశమునంతను చొర శక్త్యముగ నటు లాక్రమణచేయును. ఈ యిల్లెకు ఆంధ్రదేశీయులు కంపెనీపద్ధతి నిర్వహింపబూనుకొనెద రని నమ్ముచున్నాను. విపులముగ మరొక వ్యాసములో యీశిరివంచ రయిల్వేకు వివరింతము.

నిడదవోలు- నర్సాపురం- గుడివాడ ఆయోమార్గ మనవ సరమైనదిని ఘంటాసభముగ వాదించుచున్నాను. దీని అనావశ్యతను దేశీయులు నాత్మదృష్టితో గమనించవలెను. ఈమార్గమునలన లాభమువచ్చునే వలదునుట ఎందుచేత యనవచ్చును. ఫలవత్తరమైదానములలో ఎచ్చట రయిలువేసినను విశేషాభము తీసువచ్చును. లాభముకొను రయిల్వ్యాపారము బెట్టుబయో! కాలువలు కంకరకోట్లయంద ప్రస్తుతియు యింకదాంకి తొందరలేదు. ఈప్రాంతమునుండి ఎన్నివేలమంది జీవనోపాధికరకు విదేశములకు పరుగెత్తుచున్నారు. ఇందునుగూర్చి వ్యయపరచు అక్కోటిరూప్యములను ఎర్రకాటవ ప్రాజెక్టువై వినియోగించిన లక్షన్నరయకరములు మాగాణి యగును. ప్రస్తుత యర్జునాడెంతలాకాలో నివసించుచున్న 50 వేల జనము (కాండోపరిసరములలో)నకు తోడుగ మరి అరలక్ష దీవప్రజ విదేశములకు పోకుండ జీవించవచ్చును. ఏలూరుకు సమీపమున తమ్మిలేరునకు వేరొక ప్రాజెక్టు కలదు. రయిల్వేతో సమాముగ యీప్రాజెక్టులకు లాభమువచ్చును. ఘాటపల్లితో ప్ర

యోగసౌకర్యములు కలుగునగదా యని నిడదవోలుజిల్లా ప్రజలుపొంగుటచే అచ్చటి అన్నములేని దీనప్రజల విదేశప్రవాసమును బలపరచుచు వారిపురోభివృద్ధి కాటకము గలుగజేసినవారగుదురు. జాగ్రత్తగ నిదానించి యానూతనమార్గ ములులోనికి రాకుండజేసి ఆ వ్యయపరచబోవుసాముత్సాహాని జిల్లాబోర్డువారు ఎర్రకాటవప్రాజెక్టు (అనుములలంక పోతవరమునద్వ)కై యత్నించెదరుగాక! పదమైళ్ల ప్రాజెక్టు ఆవ (బేసికా)లో నిలుమనీరు నీటి సకలరాశిధానమునకు సరిపోవునా లేదా యను యిదివరలోచేసిన కడుపునింపిప్రయత్నమునే ప్రమాదముగదీసికొని నేటికెకార్లుల జూచి నిర్ణయించక, స్థితితమగ పరీక్షచేయించి ఎర్రకాటవను సాధించెదరుగాక యు. వేదమన్నాను. బంగాళములో జిల్లాబోర్డువారు నీటిసకలరా ప్రాజెక్టులను పనిచేయుచు చున్నటుల మనకు దృష్టాంతముగ కలవు గాన నిడదవోలు- నర్సాపురం- గుడివాడమార్గ మనవసరము.

బెజవాడ- బందరు మార్గము. ఇది పూర్వమే నిర్మింపబడుటచే దీనిని తీసివేయబయల్పించుట యప్రస్తుతము. అదియు సుంకాక మద్రాసుప్రభుత్వమువారి మనస్సు పరిపక్వమై బందరు కోట నుపై బాందర్పూరు వారికిచ్చు దేశాభివృద్ధికరమున సంకల్పము సిద్ధించునో యీప్రస్తుతమాట రు 8/8 మార్గమును నైజాంగరంబిట్ట రైల్వేకంపెనీవారు పెద్దకాకి 5 అ. 6 అం. లుగ మార్చుకొని హాస్టరు నిర్మించుకొనియున్నారు. పశ్చిమాంధ్రము (నైజాంరాష్ట్రములో) ఎనిమిది తెలుగుజిల్లాలు కలిగి 84 లక్షల అంగుళాలున్నారని (బ్రిటిష్ పౌరతనముక్రిందనున్న ఆంధ్రదేశమువారు మరువవలదు. నైజాంవారికి బొంబయితప్ప రేవుకై వేరుదారిలేదు. నానాటికి ప్రపంచ పురములలో గణింపబడు బందరుపీడు షాహాజీకు వచ్చుచున్నది. కలెక్టరు, జడ్జి కోర్టులు లేకుండినచో మచిలీపట్టణము నేటికే హంపివలె శిథిలమయియుండునని గ్రహించవచ్చును. హైదరాబాదు, శింధూబాదు వలెనే, మచిలీపట్టణం (బ్రిటిష్) బందరుకోట (నైజాం) లుండునని తలపవలెను. ఆంగ్లబందరు వర్తకులగూడ హాస్టరు నవయోగించుకొనవచ్చునను వరతులు నిర్ణయించుకొనవచ్చును ఇదివరలో శ్రీసింగలి వెంకయ్యగారి వాదమును ఆంధ్రనాయకు లధిక్షేపించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయులకు ప్రకృతమున కావలసినది దూరదృష్టి. తాత్కాలికముగ స్ఫురించిన యుద్దేశమునే వచించి, దానిని ఎప్పటికిని సమర్థించుకొనరాదు టకన్న ఇంక మరొకసాముతో దీర్ఘదృష్టి కలిగి మనముచేసెదరుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను. వైశాఖ, బందరు హాస్టరు లు కల్గిన ఆంధ్రమతనుజూచి గర్వించియాంధ్రు డుండునా! బెజవాడ- బందరు యనుపదారికాళు భవిష్యత్క్షేమమునకై యుంచితేయవచ్చును.

అన్నియును విమర్శించుకొనిరాగా బరంపురం- బెజవాడగాక (విజయనగం- పార్వతీపురం, బెజవాడ- బందరు, నాపడా- పర్లాకమిడి చిన్నకాళిమూటలుండనిచ్చి) రాజమండ్రి- భద్రాచలం- శిరివంచ యనుపదారి ముఖ్యమైన నిర్మించవలసినరైల్వేయైయున్నది. ఉత్తరాంధ్రు లీవిషయమై గమనించెదరుగాక! ఉత్తరాంధ్రు లనలేం! ఇది పెద్దవిషయమై ఆంధ్రజాతీయ సమస్య యాటచే తెలుగువారందరూ- మహారాజులు, జమీందారులు, కోటిశ్రీయులు, లక్షాధికారులు, పెద్దరయితులు, అన్ని రాజకీయవక్తములవారును శ్రద్ధతీసికొని సర్వవిధముల ప్రోత్సహించెదరుగాక! ఇది మహోత్సాహమైనసమస్య. ఈ రైల్వే ప్రాజెక్టు సాధింపబడినచో కొన్నివేల సంవత్సరములవరకు ఉత్తరాంధ్రమునకు కలవు ఉండనేరదు

అవిడి జాతీయ పాఠశాల

ఈపాఠశాలను 18.8.1923 తేదీని శ్రీ గాంధీమహాత్ముని నిర్మింపసందర్భమున కొత్తపేట కాంగ్రెసు తాలూకా అవిడిగ్రామములలో విదుగురు బాలబాలికలతో స్థాపింపబడి ఆనేక కష్టశ్రమరములకు లోనై నేటికి నలభైమంది బాలబాలికలతో జాతీయపద్ధతులమీద నడిపబడుచున్నది. మాగ్రామములోని ఇతరగ్రామములలోని కొందరు ఉదారస్వభావులు ఈపాఠశాల జరిపించే నిమిత్తము 600-0.0 ఓలునగల భవనమును కట్టించి ఈపాఠశాలవేరను దానపట్టా వ్రాసిఇచ్చినారు. దేవరపల్లి జాతీయపాఠశాలలో తయారైన ఇద్దరు బీదవిద్యార్థులు ఇచ్చట ఉపాధ్యాయులుగా నున్నారు. వీరుగాక నాసోమడును నేనును కూడా ఉచితముగా ఈపాఠశాలలో పనిచేయుచున్నాము. ఈ పాఠశాలలో ఆరుతరగతులున్నవి. ఆంధ్రము, హిందీ, సంస్కృతము, రాజనీతి, ఆంగ్లముదేశచరిత్ర, భూగోళము గణితము మొదలగు శాస్త్రములు చక్కగా నేర్పబడుచున్నవి. దేశభక్త కొండా వెంటిటప్పయ్యపంతులుగారు, బ్రహ్మబోధ్యుల నుబ్రహ్మ్యం గారు, భిమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, తల్లాప్రగడ ప్రకాశరాయుడుగారు మొదలగు దేశనాయకులు విద్యార్థికులు ఈపాఠశాలలు తనిఖీచేసి చాలమెచ్చుకొని ప్రశంసాపత్రముల నిచ్చి

యున్నారు. వెలకు సుమారు రూ 40-0-0 ఈపాఠశాలభర్తకు కాంబిసియున్నవి ఈ పాఠశాలలో చదువువిద్యార్థులు అతిబీదవారు గావున తమకుతోచిన విరాళమును ఈక్రింది చిరునామాకు పంపుటకు ప్రార్థిస్తూయున్నాను. చేసిన విరాళములకు రసీదులిచ్చి పత్రికలో ప్రచురింపబడును.

గోటికి వెంకట్రావు,
కార్యదర్శి
అవిడి జాతీయ పాఠశాల - కొత్తపేటపార్వ, గోదావరి జిల్లా.

బంగారు వెండివగైరా పంటల కొరత

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరునెల మొదలు 1924 వ సం॥ నవంబరునెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగయిరావస్తువులు యూదిగుర కనుపరచిన వాటిని 1924 వ సం॥ డిసెంబరునెల 15 వ తేదీ సోమవారం వగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదిశమున్ను తరువాత యేలు పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేపేరు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో నవాలు చేయకోరు వారుదేవస్థానంకి ఛార్జిలోముందు రూ 100-0-0 యలు ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు ఖాసుపరచబడిన విషయమును గూర్చి శ్రీ విచారణకర్తలు వారి మంజూరు పుత్తరపు నాదిరైన తేదీ లగాయతు 30 దినములలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లకు పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొననియెడల వాయిదా మోతినతేదీ లగాయతు 30 దినములవరకు స॥ లాట్లను, అమానత్తులో ఉంచడమగును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి రూ 2 యలు జరీమానా చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల స॥ లాట్లకు మంయేలు వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమప్రకారం ఆసలో సవాలుదారువద్దంచి వసూలుచేయబడును.

- (1) బంగారు ధపా 1.కి 8) తులములవంతున తు 1809
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
- (3) వెండి ధపాకు 1000 తులములవంతున తు 1869
- (4) వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు 2
- (5) హాళీయాపాములు రూ 27567
- (6) తేగడయాపాములు ధపాకు 1000 వంతున రూ 2748
- (7) తేగడనైసాలు వకలాటుగా రూ 481
- (8) తామ్రము వకలాటుగా శేర్లు 1840
- (9) రాగవగైరా పాత్రలు వకలాటుగా శేర్లు 125
- (10) వస్త్రములు వగైరాలు ...

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి తేరు పాతబనాతు గుడ్డలు సహా వై తేదిన యేలం వేయబడును.

దేవస్థానం ఆఫీసు } సి. దొరస్వామయ్య,
తిరుపతి. 9.9-24 } (ఫార్) విచారణకర్తలవారు.

క ప చింతామణి

వార, పిత్ర, శ్రేష్ఠ, ఉబ్బసములు, దీర్ఘవస్తులు, తుయ, రక్తక్షయ, శ్వాసకోశము, గొంతునందు కశ్యకశ్లేష్మవస్తులు, ఆయాసము, బిచ్చు, శరీరమును ప్రియములు, పిత్తిమధికరించి నోట నీరుగుట అజీర్ణము, అరుచి ఎన్నికయులు, సంజుకొన్నను కఫము బయటపడుకుండుట మేఘురంజని మొదలగు కఠిన బాధలకు అమోఘముగా బంజేసి జీ.తిము సుఖ ప్రపముగా జేయును. గ్యాంగంటీగా నెలకు సరిపడుమందు రు 4.0-0. పక్షమునకు రు. 2.0-0. వారమునకు రు. 1.0-0. వి.పి. ఖర్చులువేరు. సుమారు 100 యోగ్యతాపత్రికలు గల కేటలాగ్ యివాం. యం. సుబ్బారెడ్డి, ప్రొఫ్రయిబరు, రెడ్డి అందుకో గోపాలపురం, కొత్తపేట.

విదేశములందలి భారతీయులు

భారతదేశముయొక్క ధర్మము

పోలకుగారి మోచ్చరిక

విదేశములయందలి భారతీయులను గురించియు, భారతీయులు నాయెడల నిర్వహించవలసిన ధర్మమునుగురించియు విచించుచు, ఛాన్. ఎస్. పోలకుగారు గతశనివారము సాంప్రదించుచు, ఎం. సి. ఎ. భవమునందు డాక్టరు ఆనీలీ సెంటుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినభయందు క్రిక్కిరిసియున్న ప్రేక్షకులయెదుట నుపన్యసించిరి.

అధ్యక్షులు, పోలకుగారి సభ్యుల కరింగిమడు, వీరు దక్షిణాఫ్రికాయందు గాంధీగారితో గలసి భారతీయులకొరకు చాల కష్టముల ననుభవించి రనియు, నిర్బంధప్రాతపథ్యని తొలగించుటకు వీరిప్రయత్నములు చాలకారణములనియు, ఇంకను, విదేశములందలి భారతీయులకొరకే అధికముగ పాటుపడుచున్నారనియు నుడివేశ.

పోలకు గారు

డాక్టరు 20 లక్షలమంది తమదేశీయులు విదేశములందున్నారను విషయమును భారతీయులు సరిగ గమనించినట్లు గాన్పించును. వీరిలో చాలమంది, కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా, ఫీజీ, బ్రిటిషుగ్వయానా, వెస్టు ఇండియాదీవులు, తూర్పుఆఫ్రికా, మాడెసు, చల గూ, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు మొదలగు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతరభాగములందే నివసించుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రములయందు భారతీయుల కష్టములు వేరేరైనవియునుగ నున్నవి. భారతీయుల యాద్రావదేశములకు నిర్బంధపు హుతి పద్ధతిమీద వెళ్లినది, తేతర కంట్రాక్టులమీద వెళ్లినది, లేక న్యాయపరము కొరకు వెళ్లినదియు బట్టి వారి పరిస్థితులు మారుచుండును. ఆయా రాష్ట్రములు సరాసరి బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిచే పరిపాలింపబడునవియు కాక, స్వపరిపాలితములగు నధినిదేశములయను విషయము గూడ, నీచేయునకు కొంతవరకు కారణము.

ఫీజీ దీవులు

ఈ దీవులపై బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారే సరాసరి అధికారము చెలాయించుచున్నారు. ఇందు జరుగుప్రతివిషయమునకును, బ్రిటిషు అధినివేశకార్యాలయమువారే బాధ్యులు. ఇందు 60 వేలదేశీయులు, 60 భారతీయులు కొలదిమంది యూరపియను స్థాంటురు గలరు. దేశీయులు కొంచెము భూమినిముత్రమే సాగు చేసికొనుచుండురు. యూరపియనులు అచ్చటచ్చటకు జనివి స్తారవైకాల్యములగు భూమిని దీసికొని చెరకు మొదలగుతోటలను పెంచుటకు ప్రారంభించిరి. అందులకుగాను వారు, శ్వేతేతర కార్మికులను నియమింపవలసివచ్చెను. హిందూదేశమున చవుక గా కూలీలు దొరకుచుండుటచే, ఈదేశమునుండి చాలమందికూలీలను దినుచుతిశేయదొడగిరి. ఇందుకుగాను, యూరపియను స్థాంటురుల లందరు నొకబలచుగుసంఘముగ జేరిరి. వీరిప్రాతికూల్యమువలన, భారతీయుల సంఖ్యతోపాటు, భారతీయుల ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధియగుటకు వీలులేకుండ జేయబడెను. అచ్చటి స్థాంటురులు, కార్మికులకు జీవితమున కవసరమునంతకూలీలైన నొసగుట లేదు. ఇటీవల నొకసమై జరిగెను. కూలీలకు సామాన్య ఆత్మ గౌరవమునుగూడ ధానములేదని అందు స్పష్టమయ్యెను. ఈవిషయములను గురించి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారికి మొరపెట్టుకొనగా, వేరేరు శాసనములం దచ్చటచ్చట స్వల్పములగు మార్పు లొనర్పబడెను. కాని వానివలన పరిస్థితులేమాగ్రమును అభివృద్ధి నొందలేదు. ఫీజీయందలి భారతీయులస్థితిని విచారించినచుట్టుకు భారతప్రభుత్వమువారివీల నొకసంఘమును ఏర్పిరి. అందుముగ్గురు అధికారేతరసభ్యులు, ఒక అధికారసభ్యులు గలరు. వీరు నివేదికను పంపిచాలకాలమైనను ప్రభుత్వమువారు దానిని ప్రకటింపలేదు. ఫీజీకాన్సిలునం దొక భారతీయసభ్యుడు గలడు. ఇటీవల ఫీజీ యందు భారతీయులపై విధింపబడిన తిలపన్నునకు అసమ్మతిని దెలుపుచు ఆతడు తమ సభ్యత్వమును రాజీనామా నొసగెను. అందుచే పరిస్థితులు మరింత చిక్కులయ్యెను. పన్ను భారతీయులను ఆర్థికముగ కష్టపరిస్థితులలోనికి దెచ్చుట కుద్దేశింపబడెను. శాసనసభలో సాంఘికప్రశ్ననియోజకవర్గము నేర్పరుపవలెనా లేక అందరకును గలపి ఒకే నియోజకవర్గము నేర్పరుపవలెనా యను విషయమింకను ఆలోచనయందున్నది. కెన్యాసంబర్కమున అందరకును గలపి ఒకే నియోజకవర్గముండవలెనని భారతీయులు గోరిరి. ఈవిషయమున ఫీజీ స్థాంటురు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి పరి

హక్కులకొరకు ఎదురుజూచు చున్నారు. కెన్యా యందు దేవిధముగ సాంఘికనియోజక వర్గము నేర్పరుచిరో ఫీజీయందు రుడ నదేవిధముగ నేర్పరుతురని మన మనుకొనవచ్చును.

ఫీజీయందలి భారతీయుల సాంఘిక, విద్యా, ఆర్థికపరిస్థితులు చాలశోచనీయముగనున్నవి. వీనిని విచారించి, అభివృద్ధికు పరుచుటకు వై. ఎం. సి. ఎ. వారు డబ్బునుగారిని పంపిరి. ఇందుకు భారతీయులు చాల కృతజ్ఞులను జూపవలయును. తమ సంబంధించిన ఇట్టిపనిని నిర్వహించు భారమును విదేశీయులపై వదలివేయుట చాల అపమానకరము. ఈవ్యవహారమును మీకు ఈ దేశమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములతో సరిసమానముగ పరిగణించవలెనని గోరుచున్నాను. మీరు నిర్వహింపవలసిన ధర్మములను ఇతరులకు వదలివేయుట సిగ్గుచేటు.

మలయా

మలయాద్వీపములందు 850 వేల మంది భారతీయులు గలరు. ఇచ్చట భారతీయకూలీల కొనసరేతనములును నివాస సౌకర్యములును ఇటీవల కొంచె మభివృద్ధి యొనర్పబడెనని సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగారు చెలిపిరి. వీరి పరిస్థితుల నింకను చాల అభివృద్ధి యొనర్పవలసియున్నది.

మారిషసునందు, భారతీయుల స్థితి ఇంతకంటె బాగున్నది. వీరికి ఎన్నికలహక్కు గలదు. కాని ఇంతవరకును వీరు భారతీయప్రతినిధిని శాసనసభ కెన్నుకొనక పోవుట శోచనీయము. మారిషసు ప్రభుత్వమువారు, ఇంకను 15,000 మంది కార్మికులను పంపవలసినదని కోరుచున్నారు. అచ్చటి భారతీయుల పరిస్థితులను విచారించుటకుగాను భారత ప్రభుత్వమువారికాఅధికారిని పంపిరి. వీరు విశ్లేషణయమగు నివేదికను పంపెదరుగాక యని అభిలషించుచున్నాను.

బ్రిటిషు గ్వయానా

బ్రిటిషుగ్వయానా కింకను భారతీయులను పంపవలసినదని కోరుచు ఇటీవల, బ్రిి గ్వయానానుండి ఈదేశమున కొక రాయబారము వచ్చెను. బ్రిటిషు గ్వయానాయందలి భారతీయుల పరిస్థితులను జూచినచుట్టుకు భారతప్రభుత్వమువారింపినరాయబారవర్గమువారు పంపిన నివేదిక యందలి డబ్బుడుగకటింగుగారు, బ్రిి గ్వయానాకు భారతీయులను పంపుమండవచ్చునని నూచించిరి. కాని డిల్లీ కేవలపిల్లైగారును, మరియొక భారతీయ సభ్యుడును, ప్రస్తుతము గ్వయానాయందున్న భారతీయుల స్థితిని చక్కచరుపనిది క్రొత్తగా పంపరాదని నూచించిరి. బ్రిటిషు గ్వయానానుండి ఇచ్చిన రాయబార వర్గమువారు నూచించిన వరతులుచాలాభ్రమంప జేయునవిగ నున్నవి. కాని యధార్థమున నదికూలీలను గొనిపోవుటకు గావించినపన్నుగడ తుని నాకు గాఢమగుననుమానము గలదు. భారతీయుల కదిక్రొత్తదేశము, వారుఅచ్చట బలమగు నిర్మాణము నేర్పరుచుకొనితమ హక్కుల నిలువబెట్టుకొనజాలరు. అట్టిప్రదేశమునకు, ప్రపంచముభావములేని ప్రజాసామాన్యము నెగుమతి జేయుట ఎంత మాత్రమును అన్యాయముగాదు.

కెన్యా

కెన్యా యందు దేశీయుల హక్కులను వారిసౌఖ్యములను మెట్టు మెట్టు గమనించి, తరువాత వలసవచ్చిన విదేశీయుల హక్కులనుగురించి, భారతీయులు గోరుచున్నారు. భారతీయుల తరఫులకంటె చాలముండువెల్లి కెన్యా యందు నివసించుచున్నను తా మితరులతో సరిసమానముగ హక్కులను గోరుచుండేదేగాని ఎక్కువ గోరుటలేదు. యూరపియను స్థెట్లర్లు ఇందులకు అంగీకరింపక తిరుగబడి, తమకుమాత్ర ముందరికంటె నెక్కువహక్కులు గావలెననుచున్నారు. భారతీయుల తరఫులకంటె వలసనిబంధనలనుపేర నిషేధమున ర్దులుకు ప్రయత్నించు చున్నారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ యుత్తరువునం దీవిషయమున నెట్టి నిషేధమును గావించక పోవుటచే ప్రత్యేకముగా నొకబిల్లుచూపమున ప్రదేశపెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. సామ్రాజ్యసమావేశమునందు బ్రిటిషువారి రంగీకరించిన విధమున నీవిషయమున చర్చించుటకు భారతప్రభుత్వమువారికసంఘమును నియమించిరి. వారిప్రయత్నములవలన, పైబిల్లు పునర్విచారణ కంపబడెను. ప్రస్తుతము కన్సర్వేటివు పక్షమువారిధికారమునకు వచ్చిరి. అందుచే నీవిషయమున, భారతీయులు చాలజాగ్రత్తగా నుండవలెను. కాలసీలసంఘమువారి విషయమున వివేకమును విశ్వాసమును జూపెదరని నమ్మెదను. న్యూజిలండునకు ప్రస్తుత పరిస్థితులందు భారతీయుల నంపుటకు వీలులేకుంకాని ఆస్ట్రేలియా యందున్న రాష్ట్రములందు భారతీయులకు స్థానిక యోజకవర్గమునం

దు హక్కులుగలవు గాని, కేంద్రపభుత్వము సంవర్ధమునలేవు. మరికొన్ని రాష్ట్రములందు, రైటు ఆనరలులు శ్రీనివాసకాన్త్రిగారి ప్రయత్నమువలన స్థానికనియోజకవర్గమునందు హక్కులిటీవలనే యొసగబడెనని తెలియుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా

భారతీయులు సంబంధించినంతవరకు నిజమగుసాయము దక్షిణాఫ్రికాయందు గలదు. ఆరంజ్ ప్రెస్టేటునందు భారతీయులు లేరు. అందుచే నచ్చట భారతీయులకష్టములులేవు (ట్రాన్సు వాటనందు భారతీయులకు మునిసిపలు ఎన్ని కాధికారముగాని శాసనసభలకు ఎన్నుకొనహక్కుగాని లేదు. భారతీయులు భూములు కొనుక్కొనుటకు గల హక్కులనుగూడ తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికాయందలి 160 వేల భారతీయులలోను, చాలమంది అచ్చటనే జన్మించి అచ్చటనే నివసించుచున్నారు. వారికి భారతదేశమునని యూహించుటచే నప్ప మరియేమియు చెలియదు. వీరికిగల పారసత్వములను విక్రయించుటల దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు గాని భారతీయు లామాసమునకులో బడకపోవుట సంతోషకరము. అచ్చటిభారతీయు లాదేశపు జీవితమున కలవడినవారు. వారిదేశమునకు తిరిగివచ్చుట కిచ్చట వారిగృహములుగాని భూములుగాని లేవు. తిరిగివచ్చినను వారినిదేశము భరింపజాలదు. గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చినప్పటినుండియు వారునాయకులు లేక అల్లాడుచున్నారు అచ్చటినన్న వారిలో నాయకత్వము వహింపగల పి. కె. నాయుడుగారుగూడ నిటీవల మరణించిరి. అందుచే దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులస్థితి మరింత దుస్సరమయ్యెను. యూరపియనుల దాడులను ఎదిర్చి అచ్చటిభారతీయుల గాపాడగలవా రెవ్వరును లేరు. అచ్చటియూరపియనులలో నన్ని పక్షములదారును రాండు చేబిలు సమావేశము నొనర్చి భారతీయులయెడల నవలంబింపవలసినవిధానమును నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈవిషయమును పాక్షికప్రశ్నగపరిగణింపరాదనియు, తెల్లజాతులన్నియు నేకీభవింపవలయు విజ్ఞాపన నొనర్చుచున్నారు. ఇందువలన భారతీయులయెడల నింతవరకు గన్పరుచుచున్న తీవ్రత కొంచెము తగ్గినను దక్షిణాఫ్రికాలోని యూరపియను లందరును కలిసియునచ్చే దాడిని నిలువరించుట కష్టసాధ్యము. అందుచే భారతీయులందరును ఈవిషయమున ప్రమత్తులుగాక గొప్ప ఆందోళనను జరుపుచుండవలెను. ఇప్పుడంతతీవ్రతలేదని మందముగనున్నయెడల తరువాత విచారింపవలసివచ్చును. ఇది ఎక్కడనో యున్నకొలదిమంది భారతీయులసమష్ట గాదు. భారతదేశముయొక్క గౌరవమును మానమును ఈవిషయమునందాధారపడియున్నది. ఈవిషయమున భారతదేశము చూపవలసినంత యుత్సాహమును జూపుటలేదు. విదేశములందలి మీ సోదరలకు అవుసరమగు సమయమున తగిన బలమును ప్రోత్సామును మీరొసగుటలేదు. ఇకమిదభారతదేశము స్వతంత్రరాష్ట్రమున కర్హమగువిధమున ప్రపత్తింపవలెను. ఈదేశమున స్వాతంత్ర్యసంపాదనకొరకు మీ రొనర్చు ప్రతిప్రయత్నమును, విదేశములందలి భారతీయులస్థితి నభివృద్ధిపరుచుటకు తోడ్పడును. భారతదేశము తనఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకు తగువిధమున వర్తింపవలెను. విదేశములందలి భారతీయులందరును భారతదేశములందలి ప్రజాభిప్రాయముమీదనే ఆధారపడియున్నారు. వారుచెప్పవలయుచులను సహాయమొనర్పవలెను. ఈ సమస్య కిక్కిరిస్తూభారతీయులకు సంబంధించినదాని 20లక్షలకు మాత్రమే సంబంధించినది కాదు.

డాక్టరు బెసెంటుగారు మాటలాడుచు భారతదేశపు బానిసత్వదశయే విదేశములందలి భారతీయుల దుర్దశకు కారణమనిజెనెను. భారతీయులు తమదేశమునందే విదేశీయులగు పరిగణింపబడుచుండగా విదేశములందలి భారతీయులంత పీనముగ జూచుటనుగురించి ఆశ్చర్యపడవకర్తలేదు. భారతదేశమున భారతీయసమస్య పరిష్కరింపబడినయెడల విదేశములందలి భారతీయసమస్య దానియంతట నదియే పరిష్కారమగును.

జి. బి. కేశవపిల్లైగారు, పోలకుగారికి కృతజ్ఞతాపదనముల దెలుపుచు భారతదేశమునకు బూరుగావించుచున్న సేవను ప్రశంసించి విదేశములందలి భారతీయులకు మాత్రదేశముపైగల గాఢమగుప్రేమను వివరించిరి.

రోమహరి డబ్బు 1-కి రు. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమము (కామ) దునిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మమునలు పెక్కుదూ, మంటయుండదు. రోమముల రాలిపోవున ముద్దుతాంబూనము డిపో, ముదరాను - బొంబాయి

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు రాకపోకలు:—సర్ జే.ఎల్.జే.కె.డం పతులు నిన్న జాంబాయిమెయిలుమీద వచ్చిరి. 00 తేదీ దా కాడండి కలకత్తా వెళ్లెదరు.

సర్. సి. శంకరనాయుగారు, ఎం. గోవిందనాయుడు స్నేహ ఇం గాడునుండి సేదవచ్చిరి. శంకరనాయుగారు జై సి సి మాధవనాయుగారింట నుండును.

ఇండియా సీవిల్ సర్వీస్ పరీక్షలో కెగ్గి యింగ్లాండులో అభ్యసించి ఐ. సి. యన్ లై సి. ఎన్ రాయస్వామి, ఆర్. శివరామ్మన్న గార్లు తిరిగివచ్చిరి.

బొబ్బిలి పివాక గారు, సి. రాజగోపాలాచారి గారు, పర్లాకిమిడిరాజు గారు, సేదవుదయం వచ్చిరి.

సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనమునకు వెళ్లిన మండరాచాల్లు, కందస్వామి శెట్టి గార్లు తిరిగివచ్చిరి. వీరు కొలంబో మీదుగా వచ్చిరి.

సర్. నరసింహశర్మగారి వర్తమానము

మదరాసు డిశంబరు 8-నా జనవరి 10 వరకు సర్వము సర్ నరసింహశర్మగారు సేదవయము కడుగునుండి తిరిగి వచ్చిరి. మండవనగర్ను క్వారంటైన్ కిరీము శనివారము నాడు సందర్శించిరి. సింహళము బోవుటకు వెళ్లునుండి కూలీలు ఆడవాండ్లు పనివాండ్లు సహితము నచ్చటగలరు. వాడలను భోజనశాలను ఆనుపత్రియు సందర్శించి రిక్రూయిటు మెంటు జీతములు భోజనసదుపాయములు బట్టలు శిక్షోన్మస్తితి మొదలగు విషయములను గురించి కూలీలను గౌరవనీయసభ్యుడు ప్రశ్నించెను. సర్వసామాన్యముగ స్థితిగతు లనుకూలముగ నున్నవనియు రిక్రూయిటుల కొంతసేపు మోసముచేయుటకు అసత్యములు స్వల్పముగ దెబ్బరనియు కూలీలు దెల్పిరి. సామర్థ్యమైన కార్మినిర్వహణనుకును శివరమందలి చక్కని యేర్పాట్లను శర్మగారు సంతసించిరి. ధనమౌక్తికి బోయిసింహళమునుండి ఓడమీద తిరిగివచ్చుచున్న 400 మంది కూలీలను కలసి, శర్మగారు మాట్లాడిరి. కలకత్తాను బోవుటకు శర్మగారు కటిరాత్రి పయనమయ్యెదరు. దారిలో వాల్తేరులో కొన్నిదినము లాగెదరు. మండపమునుండి తిరిగివచ్చి మధురలో నొకదినము ఆగిరి. శర్మగారు తిరువలనాయకుని పార్వత్యమును సందర్శించిరి (ఆ. ప్రె.)

ఉస్మాన్ సాహెబుగారి నభినందించుట:

ఖా|| బి|| ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారి కార్పొరేషన్ అధ్యక్షుల లభించినందులకభినందించుటకై జాబ్బిలొను పౌరులు నిన్న సమావేశమైరి. వర్తకులు కార్పొరేషన్ సభ్యులు నెక్కనుండి వచ్చిరి. త్యాగరాయశెట్టి, న్యాయాధిపతి వి.వి. క్రీనివాసయ్యంగార్, టి.వి. శేషగిరయ్యర్, ఖా|| బి|| అబ్దుల్ కదూస్ బాద్షా సాహెబ్ గార్లు మొదలగు ప్రముఖులుండెరి. మొదట ఉరదూలో ఆహ్వానకీర్తనము చదువబడెను. తరువాత జాబ్బిలొను ప్రజలతరఫున ఏ. యి ఆశీర్వాదనాదార్ గారు సన్మానపత్రమునుచదివి ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారి కర్పించిరి. సన్మానపత్రము వెండికేటికలో నుంచబడెను. ఇంకోక ఎడెస్సు గూడ చదువబడెను తరువాత నొక వెండిసిబ్బిలపై సమర్పించబడెను. తరువాత ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారు వారిందరికి తమ కృతజ్ఞతను చూపిరి. సన్మానపత్రములోని విషయములను జనాబునిచ్చుచు నగ రాభివృద్ధినిగూర్చి తమకు పూర్వము పనిచేసిన త్యాగరాయశెట్టిగారు ఎన్నో స్క్రీములను తమగతముండే తమరుచేసి పెట్టిగనియు వాటిని తామును తమ మిత్రులను యిప్పు డాశించుచు నున్నామనియు మదరాసు వుండవలసిన స్థితి కింకనూ రాలేదనియు నీటివసతి యింకనూ సరిగా లేదనియు అందులకై యొక సంఘమును నియమించిరనియు నీటివ.తి బాగుచేయబడుననియు తమ వత్సలగూర్చి చెప్పచు తమ మిత్రము వారొక వింత మిత్రము వారినియు వారన్నిమిత్రులతోను స్నేహముగా నుండలెననియు ఇట్లు చేసినచో విశ్వము లుండననియు ఒకమిత్రము నారి సింకోకమిత్రమువారు విశ్వసింపవలయుననియు ఒకరెంత మాత్రమున కష్టము కల్గింపగూడదనియు తమదేశమునకు మిక్కిలి పాటుబడి వికమత్యముగా నుండవలెననియు యువస్వసింపిరి. తరువాత స.గీతము అల్పహారములు జరిగినవి.

రంగూను విశ్వవిద్యాలయము

నూతనవై సు చాన్సెలరు నియమింపబడుట

రంగూను, డిశంబరు 8:— రంగూను విశ్వవిద్యాలయ కాన్సెలరుసభ్యులు యేకగ్రీతముగా కిస్టాచేయటచే బర్మా రాష్ట్రీయ కాసనసభాధ్యక్షులైన గౌరవనీయులగు సర్ రాబర్టు క్లెల్లుగారిని విశ్వవిద్యాలయ వైసు చాన్సెలరుగ నుండుటకు గవర్నరుగారు, చాన్సెలరుగారును నగు సర్ హేయ కోర్టు బట్టరుగారు నియమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

రామదాసు, సావిత్రివాటకప్రదర్శనములు

ఆంధ్రమహాసభకుల అద్భుతకౌశలము

చెన్నపురి ఆంధ్రసభయాజమాన్యమున మొన్న, నిన్న శనిఆదివారములందు రామదాసు, సావిత్రివాటకము లభ్యుతముగ ప్రదర్శింపబడెను. ఆంధ్రనటకుల కౌశల్యము బహుల్యడెను. ఆంధ్రలోకమున పేరెన్నికగాంచిన బళ్ళారి రాఘవాచార్యులు గారును బి. ఏ. బి. యల్. యవన్ల నూర్యనారాయణరావు గారును, ఉప్పులూరు సంతోషరావుగారు, పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు మున్ను గాగల నటకులందరును చెన్నపురిపాఠశాల నానందామృతమున నోలబడించిరి.

శనివారమునాడు ప్రదర్శించిన రామదాసు నాటకము నందు శ్రీయత రాఘవాచార్యులవారు రామదాసుపాత్రనున్న శ్రీయత ఉ. సంతోషరావుగారు కమలాంబ పాత్రనున్న పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు కబీరపాత్రనున్న ధరించిరి. వీరి నటనాకౌశల్యమునుగూర్చి విస్తరించి వ్రాయుట కేవల మనవసరము. రాఘవాచార్యులవారి రామదాసుకు జూచిన పుడు కేవలనాస్తికడైనను ఆస్తికడై భక్తిసమును గ్రోలగలదు. ఆతన్మయత్వమును శక్తింపవలసిగాదు కబీరగూడ భగవంతుని ఏకత్వమును ప్రదర్శించుచు రాం, హీంఅభిప్రాయమును బాగుగ ప్రదర్శించిరి. కవలముడియు రామభక్తుడగు భక్త కనుకూలముగ సంచరించెను. ఆరోజునను మరునాడునుగూడ అల్లూరుకృష్ణవిలాస సభవారిసభాజ మే ఆంధ్రసభకన్వకనంజెను. ఆసభయందలి సభ్యులు గొప్ప ధననంతులై నాటకరంగభివృద్ధికి యెంతయో పాటుబడుట చాల ప్రశంసనీయును. వారి యాదార్యము చెన్నపురియాంధ్రసభ తమదే యనుకొని యిచట నాటకములను పాల్గొనుటలో గాన్పించుచున్నది. ఆసభయందు పేరెన్నికగాంచి ఉత్తరాంధ్రనుండలముండు పేర్వడసిన కబీరు పాత్రధారియుగ పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారికి రజితమును మగు దండకమండలమును ఆంధ్రసభపక్షమున తదవ్యక్తులగు సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టిగారిసంగిరి.

ఆదివారము (నిన్న) సావిత్రినాటకము జరిగెను. ఆంధ్రలోకమంతయు నెరింగిన యడవల్ల నూర్యనారాయణరావు, సంతోషరావుగారు సత్వనంతసావిత్రిపాత్రలను ధరించి వారిసహజ కౌశల్యమునుజూపిరి. వీరినట నా సామర్థ్య మద్భుతమనవలయును. అనుకూల దాంపత్యము గాన్పించెను. నూర్యనారాయణరావు గారు ఈశ్వరసంకల్పము... అనుకీర్తనబాధునపుడు భ్యులమనంబుల నుల్లసింపజేసిరి. పద్మములబాధునపుడు ప్రేక్షకుల మరల బాడించిరి. శృంగారమును జూపింపబట్ట రంకత్వముట్టిపడెను. సంతోషరావుగారు తదనుగ్యముగ నభినయించు నటరత్న శిరుదమునుసార్వకముజేసిరి. శృంగారకయూ రసముల చక్క నభినయించి ప్రేక్షకుల మన్ననకు బాత్తులెరి.

ఇకను రాఘవాచార్యులవారు యువపాత్రను ధరించిరి. చాలమంది యిదేమి యుడునిరి. అందును అనుకొను నట్లు ఆయనయందు భీకరాకృతిగాని రూక్షణనేత్రములుగాని యేమియును లేవు. 'సహజసౌమ్యస్వరూపము'ను చాల్చి సర్వ రాజపదమునకు దగినటుల రంగముమీడికవచ్చి సత్యవంతునిప్రాణములను నిజముగా త్రొట్ట వగ్గములు దెప్పి విగించి తీసికొనకుండు వానిని పొరించి అదృశ్యముగుట చాలబాగున్నది. పరుగెత్తుటగాని దూకుటగాని వీరుచేయలేదు. ప్రాణమునుదీసికొని మాత్రము పోవుచుండెను. సావిత్రి అయి వెంట బోవుటయు, యముడుగ్గండుయయు సందర్శించితముగనుండెను. తుదకు సావిత్రికి పుత్రశతప్రాప్తినియు నిచ్చినపుడు సావిత్రి యెట్లు పుత్రప్రాప్తిగల్గును, నాపాతి వత్స మాహాత్మ్యమెరుగవారక్షించెదనంటి నేయుని శివసంహృత్సపును, యముడుదీక్ష్మాగా నకతఃకు ప్రాణముల మరణియగల హక్కులేదని యేమిట్లుచూర్చి నోపిలువకుండ ఆ అసమానపతినితపాదధూయే అట్టి అధికారము నీయగలదని తలచాల్సివచ్చి సత్యసంగి సభాపురి తేసి యదృశ్యముగుట చాల అద్భుతముగ నున్నది.

శ్రీయత దేశోద్ధానక నాశేషరావు పంతులుగారు నిన్నను ఈనాటకములలో సహాయముజేసినవారందరకును తాము కొరివెంటనే తమవద్ద నాటకములలో ఫేల నము జేయవచ్చు నటకులనుబంపిని మోకే నారాయణరావు గారికిని, మైలవరమువారికిని అల్లూరువారికిని, యెన్నిపనులున్న న తీరికజేసికొనివచ్చి యడవల్ల నూర్యనారాయణరావు గారికిని, రామచంద్రారెడ్డిగారికిని, సంతోషరావుగారికిని, వందనముల్పొందు రాఘవాచార్యులవారి ప్రేమాయతనాత్ర మమునకు ఆంధ్రసభవారు 500 రూపాయల నిచ్చినటుల ప్రకటించిరి. ఉప్పులూరు సంతోషరావు గారికి యీసారి జననిగా మరల నాటకములు వేయునపుడు ఆంధ్రసభ పిలిపించి సరియైన బహుమానముజేయ సంకల్పగలదనియు అందులకు అందర సహాయముగా నలె ననియు కోరిరి. వాగు చెప్పిన దానిలో నొకటి ముఖ్యము గగనునింపవలసి

యున్నది. వారు ఆంధ్రవిద్యార్థులు చెన్నపురిలోనున్నవారి సహాయసానుభూతులను గోరి నాటకము ప్రారంభమగుట కొంచెమలస్యమైనను, అప్రధానపాత్రములు ఏమైన బాగుండకపోయినను, మాటయేమైనను వివరణకపోయినను చప్పట్లు అల్లరులు, కేకలువేయుట ఆచారమైనది. అట్టిదిలేకుండ కొంచెము సహనమునకొంచి ఓమితో శిశుబ్రముగనే యుండినయెడల చాలబాగుండునని చెప్పవచ్చును.

ఇక నీనాటకములందుగూడ ముందు రిహార్సలులేని లోపముగాన్పించుచున్నది. రంగమునకు రంగమునకు మధ్య ఆలస్యము జరుగుటయు సేర్పడెను సుప్రసిద్ధనటకులను దెప్పించి నపుడు తగిన సౌబతు కుదురకున్నయెడల వారిశతభిరుగూడ భంగము కలుగగలదు.

అల్లూరిసభకుండిచ్చిన శ్రీయత లచ్చారెడ్డిగారి హాస్యము మెచ్చుననియున్నది. అది వారికి సహజముగ గాన్పించును. ఈరెండు నాటకములను ఆంధ్రదేశములోని గొప్పనటకు సహాయముకల్గు జయప్రముగ జరిగెనని నిస్సంశయముగ చెప్పవచ్చును.

వదానుగాంధి

యవతీ సేవాగృహము

కమలామణిగారి ప్రతిభ

మైలాపూరు యవతీసేవాగృహములో శ్రీయత దేవదాసుగాంధిగారు నిన్న రాత్నుప్రదర్శనమును చేసి రాత్నుతత్వమునుగూర్చి యువస్వసింపిరి. చాలామంది స్త్రీలువచ్చిరి. రాత్నుప్రదర్శనమునందు ఎక్కువ ఉత్సాహము చూపిరి. సదా శివయ్యగారిభార్య అధ్యక్షతవహించిరి. దేవదాసుగాంధిగారి యువస్వాసమును కమలాబాయిగారు చక్కగా ననువదించిరి. కజన్యగారిభార్య హహాత్కాగాంధిగారి కుమారుని ఆహ్వానించుటలో తమకుగల యుత్సాహమును చూపిరి. రాత్నుమును గూర్చి దేవదాసు గారుగంభీరముగను దివ్యముగనుఉపన్యసించుమీందూదేశమునకంతయు వన్నెదెచ్చునూలును 300 నెంబరు నూలును తీసిన గొల్లకోటి కమలామణిగారు (ఆంధ్ర) ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్రులు. ఇంతవరకు ఎవ్వరునుగూడ 200 నెంబరువైన నూలు తీయలేదు. కాని కమలామణిగారిప్రతిభ అద్వితీయము అని యువస్వసింపిరి. రాత్నుపహిమనుగూర్చి విశ్రులముగ చెప్పిరి. తరువాత కమలామణిగారి నూలునుతీసి చూపించిరి. జయసుంగళములతో సభముగి నెను.

మూణిక్కం విరాస్వామి

ఉన్నతపాఠశాల

పాలకొల్లు మ్యునిసిపలు సంఘకార్య

నిర్వహణమున కర్పింపచూచుట

పాలకొల్లు, డిశంబరు 8:— ఇరువదిసంవత్సరములకు బూర్వము స్థాపింపబడిన మూణిక్కం విరాస్వామి పాఠశాల సంపన్నులును పలుకు బడిగల వారు ను గల సంఘముచే పరిపాలింపబడుచుండెను. ఉన్నతపాఠశాలాతరగతులు పెట్టబడినప్పటి నుంచయు పాఠశాల సామర్థ్యముతో నడపుటకు ధనముచాలవండెను. ఏమి నెలలనండి బడిపంతులజీతములు వాకీ యున్నవి. ధనమును వసూలు చేయుటకు కమిషనాకి కక్షితేరు. కాన మునిసిపాలిటీ యాజమాన్యమున పాఠశాల నడపుదుటను నిన్న తీర్మానింపబడెను. మునిసిపలుసంఘమువారి తీర్మానమునకు పౌరులు ఎదురుబాటుచున్నారు. (ఆంధ్ర)

కొచ్చినుకాసనసభ ఎన్నికలు

భూస్వాములసభ్యులు

కొచ్చినుక, డిశంబరు 8:— కొన్ని వారములలో ఏర్పాటు కావలెను కొచ్చినుకాసనసభ ప్రతినిధిగా ప్రమాదపర్వముగాదు అచలరాయతో అనిశుమిలుమంజన్నీ జూగారు భూస్వాములచే నియమింపబడిరి. పోటీగా వీరి కెవ్వరునులేదు. కాన జూగాతెన్నుకొనబడిరి. (ఆంధ్ర)

ఎర్లావలమునందలి న్యాయవాదియగు పి. శుల్. బారి గాగూ పొల్లూరు ప్రధానమునకు కాసనసభ్యులు గానెన్నుకొనబడిరి. వీరికి పోటీగ అభ్యర్థి యెవ్వరును గిలవలేదు. (ఆంధ్ర)

5 వ తేదీన అమృతసరులో జరిగిన ఖిలాఫతుసభలో సన్యాససంఘాధ్యక్షుడు మా లా నా దావూదుఖుజినవిగారు ఉరుదుభాషలో నువన్వసించిరి. బి అక్బుగారి మరణమును గూర్చి మొదట ముచ్చటించిరి. పిమ్మట బర్క్ విజయము, ఖిలాఫతును రద్దుచేయుట, ఆరేబియలో బ్రిటిషువారి సంబంధము, బినుసాదుగారి విజయము ముగ్గు సుపయములనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. మెక్కాలో అంతర్జాతీయ కార్యాలయము నేర్పరచి మహమ్మదీయ ప్రపంచకముఠ సంబంధించిన ప్రశ్నలను పరిష్కరింప వలెననిరి. "భారతదేశమున 'టూన్సియు' (మజ్నుసు దీయులలో) సంఘనిత్యాణమును ఏర్పరచవలెనని భారత ఖిలాఫతుసంఘమువారుచేసిన నూచన చాల ముఖ్యమైనది. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి కలిగినగాని స్వరాజ్యము రానేరదు గోహత్యలు, సమాజ, హత్యల ముగ్గుననవలెం బెగవులకు కారణములైనను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమే అధికముగా విరోధములను కలిగించెను. మహమ్మదీయులకంఖ్య అల్పము గట్టచే వారి హక్కును వదలుకొనజాలరు. విరోధము లను వృద్ధి నొందింతుటకు కొందరు దేశద్రోహులు ప్రచారము చేయుచున్నారు అట్టిప్రచారము నడచివేయవలెను." అని అయిననుజెను. అన్యక్షుడు మాలానా జాఫరాబీసాదగుడు దీర్ఘమగు నుపన్యాసము నొసగిరి. (ఆ. పై.)

ఘూర్జర జాతీయ విశ్వ విద్యాలయము

పట్టప్రదాన సభజనవ: 14 వ తేదీని జరుగును
1925 జనవరి 14 వ తేదీని ఆహుదాబాదులో మహాత్మా అధ్యక్షతన ఘూర్జరజాతీయ విశ్వవిద్యాలయపట్టప్రదాన సభజరుగును. జాతీయకళాశాల చిత్రకళాప్రదర్శనమును జనవరి 18 వ తేదీని మహాత్మాను తెరచును.
ఘూర్జర జాతీయకళాశాలలో ప్రవేశపరీక్షలోను పట్టపరీక్షలోను సాగినవారిని ఉద్యోగులుగానియమింపవలెనని ఆహుదాబాదు మ్యూనిసిపలసంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును దొరతనమువారామోడించిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారత స్వరాజ్యము

బెల్గాం లో 25 వ తేదీని సమావేశం జరుగును
ఈ నెల 25 వ తేదీని ఉదయము 9 గంటలకు బెల్గాం లో స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రత్యేకసభ జరుగును. కాంగ్రెసును హాసభ ముగిసిపిమ్మట మరియొకసభ మరల జరుగును. ఆ సభలో ముందుజరుగవలసినపని నిరయింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రనిర్బంధము

కలకత్తాలో స్వరాజ్యవారము
కలకత్తాలో జన కలకత్తాలో చాలసభలు జరిగినవి. పెక్కుసభలలో దా ను గా రు ష న్య సి ం చి రి. "దేశా రా ధి కు ల కొ ర త మ న యు తెలుసుకొనవక్కరలేదు. వారిని పోషించుటకే జేరియుంటిరను ధనసహాయము చేయవలెను. మనపంటల పరదేశములపా అగుచున్నవి. గ్రామములలో ప్రచార మత్వవసరము." అని దానుగారు నుడిచిరి. చాలమందిని స్వయముగా చూచిరి. 7 వ తేదీని చాలసభలు చేరినదని మున్మామెల్లటలోని వర్తకులు హెచ్చుమొత్తము నిచ్చిరనియు తెలిసినది. 8 వ తేదీని నాలుగుసభలు జరిగినవి. చాలమంది ఉపన్యసించిరి. చాలసభలుచేరినది. దేశీయవర్తకులు ముఖ్యముగా క్రైస్తవీకులవర్తకులు దానుగారికి చాలసభలు నొసంగిరిని తెలిసినది.

జగ్గమపిస్తోళ్లు దొరుకుట

ఈనెల 4 వ తేదీని కలకత్తాలో బ్రాహ్మణుల అనుష్ఠితులలో నొక వైర్కరు (భారతీయుడు) చేతిలో జగ్గమపిస్తోళ్లు కనబడెను. కాంకరీతోలాలో ప్రేల్పబడిన తుపాకులను యీ తుపాకీయుడు ఒక్కరితినే యుండెను. అతడాతుపాకీనిఉద్యోగులకియ్యవలెను.

నవంబరు 30 వ తేదీని ఒకమహమ్మదీయుడు కలకత్తాలో దమనా అనుష్ఠితులలోనికి దిగుచుండగా అతనిని అరెస్టు చేసిరి. అతనిచేతిలో నొకవిదేశీపిస్తోలుండెను. అతడు ఖద్దరు పూరులో నివసించుచున్నాడు. అతనికి అష్టిమరులో ఉద్యోగము లేదు. (ఆ. ప్రె.)

హోమురూలు లీగ్

ఎన్. ఆర్. బమ్మంగారి విరాళము

హోమురూలు లీగుకు ఎన్. ఆర్. బమ్మంగారి లక్ష రూపాయల నొసంగిరి. అనిధికి జిన్నాగారికే బ్రష్టిగానున్నారు. హోమురూలు లీగు క్రిడును మార్చిన పిమ్మట జిన్నాగారు లీగు సభ్యులను అధ్యక్షతనుగూడ వదిలివేసిరిగాన యికబ్రష్టిగానుండుట కంగీకరింపరుగాన బ్రష్టిగా తగ్గించవలెనని ముల్లాగారు బొంబాయి హైకోర్టులో పిటిషనుపెట్టిరి. స్వరాజ్యసభ వారు మరియొకరిని జిన్నాగారి స్థానమున బ్రష్టిగా ఎన్నుకొనువరకును ఉత్తరు విడుదలచేసి నానావతిగాను కోరిరి. చాలమంది జిన్నాగారిని వేధించుచున్నారనిగాన ఆయనను తగ్గించవలెనని ముల్లాగారు తెలిపిరి.

జిన్నాగారిని బ్రష్టిగా తగ్గించుటకు బమ్మంగారి కట్టి ఆక్షేపణములేదు. బ్రష్టు ఉద్దేశములు నెరవేర్చబడలేదుగాన ఆసామ్యును పీనుకొనుటకు బమ్మంగారి చర్యజరిపెదరు అని జిన్నాగారు తెలిపిరి. జిన్నాగారిని బ్రష్టిగా తగ్గించితిమని హైకోర్టువారు తీర్పు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఖద్దరు

డికేంబరు వాయిదావసూలు

ఆంధ్రరాష్ట్రమునుండి డికేంబరునెల వాయిదా ఖద్దరు పంపబడినవారు తప్పకుండా యీనెల 12 వ తేదీలోగానే గుంటూరులో కాప్రీయఖద్దరుబోర్డువాకి చేరునటుల పంపవలెను. ఈనెల 15 వ తేదీతరువాత చేరగల ఖద్దరు డికేంబరు లెక్కలో చేరదు.

నవంబరునెలలో నూలుపంపిన 2010 మందిలో 521 మందిమాత్రమే కాంగ్రెసుసంఘములసభ్యులు. తక్కినవారు యితరులు. ఇది ఆంధ్రులకు కీర్తికరముగాలేదు. ఈడికేంబరునెల అధ్యక్షుని బహుమానమును బడయదగిన కడపటి నెలగాన ఆంధ్రులు మిక్కిలి గట్టికృషిపలుపవలెను. ఘూర్జరులను మించవలెను. 2000 గజములకు తక్కువపంపినవారిలెక్కలో చేరదు. గాన హెచ్చుమంది 2000 గజములకు తక్కువలేకుండా డికేంబరు ఘూర్జరుల నతికమించి క్రింది బహుమానమును జరగాగోరదనని కార్యదర్శి గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు సేతు గుంటూరునుండి రింబివార్త నంపిరి.

బొంబాయి కార్పొరేషను

పటేలుగారి రాజీనామా

నేడు 8 వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగనున్న కార్పొరేషను సభలో పటేలుగారి రాజీనామా విషయము పరిష్కరింపబడును. దభొల్కరుగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుటకు ప్రతిపక్షులును పటేలుగారినే మరల ఎన్నుకొనుటకు స్వరాజ్య పక్షమువారును ఓట్లను సంపాదించుటకు చాల ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. 6 వ తేదీని జరిగిన బహిరంగసభలో పటేలుగారిని చాల ప్రశంసించిరి. కార్పొరేషనువారి తీర్మానమును నిరసింపిరి.

జాతీయ క్రైస్తవ ప్రచారసంఘము

కలకత్తా క్రైస్తవలరమావేశము

లార్డు బిషప్పగారి హెచ్చరిక
కలకత్తా, డికేంబరు 7:—కలకత్తా పురమండలిమన నిన్నరాత్రి క్రైస్తవలరసభ సమావేశమయ్యెను. కలకత్తా లార్డుబిషప్పగారును మరికొంతమంది వర్తకులు జాతీయ క్రైస్తవ ప్రచారసంఘమునకు తగిన ధనసహాయము చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

37500- స్థిరాస్తి-గొప్పలాటరి

గవర్న మెంటువారికి తెలియపర్చినవిషయ బిల్కెట్టు 1-కి రు 5 లు: 7500 బిల్కెట్టు లాటరి వేయబడును.

గుంటూరు మునిసిపల్ కలెక్షరులోపల జాటుమిల్లు వద్దనున్న నాతలాయ 3 యకరముల స్థలమును ఆందులో ఆమర్చబడియున్న బిల్డింగుల టానరీతోసహా బిల్కెట్టు 1-కి రు 5 లుచొప్పున 7500 బిల్కెట్టులూ రిఅయినవెంటనే తెనాలిలో కొంతమంది పబ్లిక్ఆఫీసర్లయెదుట లాటరి కలుపబడును. వసూలు అంజనసామ్యులో యేజంటివగంజరా కమిషను ఖర్చులపాను మిగతాసామ్యు గుంటూరుబిల్డింగ్స్ కోఆపరేటివుయూనియన్ వారికింపు లిమిటెడ్ తెనాలిలో నిలువచేయబడును. లాటరిబిల్కెట్టులూ రిఅయినవెంటనే లాటరి కలుపబడు తేది యెన్నుకొనుచున్న, అఫీసర్లవెద్దను, ఆంధ్ర, స్వరాజ్యపత్రికలలో తెలియపర్చి లాటరిఅయినవెంటనే లాటరిఫలితమును ప్రెస్పత్రికలలో ప్రకటింపబడును. లాటరికలుపు తేదీకి బిల్కెట్టు కొనుగారు అందరు రావచ్చును. లాటరిలో ఫలితమును జూందు వారు తమస్వంతఖర్చులతో క్రమమైన దస్తావేజులు వగంజరాంజనముగాని రిజిస్టరుచేయుచుకొనవలయును. ఇంకా వివరములు తెలియగోరువారు ఈడికను ఆడ్రెసుకువ్రాసిన తెలుపబడును. బిల్కెట్టు మా యేజంటిద్వారాగాని మాకు రు 5 లు మనియార్డరుచేసిగాని బిల్కెట్టు పొందవచ్చును. కనుక ఆంధ్ర సోదరు లందరును బిల్కెట్టుకొని లాటరి త్వరలో పూర్తి చేయించవలెనని నాప్రార్థన.

మిక్కిలి నేని గుండారాయు

గుంటూరుజిల్లా, తెనాలి. లేక దుర్గాలండుకో, (పిక్చర్ మర్చంట్సు,) తెనాలి.

రాజమండ్రి అడిషనల్

మునసబుకోర్టులో

1924 నంబరం 175 నెంబరు అసలుదావా

వాడి:—మీనావిల్లి మునెయ్య.

ప్రతివాది:—యేపుగంటి మీరమ్మ.

వాడిపేర 11.8.1924 నంబరం ప్రతివాది

వ్రాసియుచ్చిన రిజిస్టరీ అప్యాలిఫికేషన్ తనఖా దస్తావేజు బట్టి రూ 87-40 లకు వాడి ఈదావాతెచ్చి నాడు. సదరుదావా 11-12.1924 తేదీకి వాయిదా వడియున్నది. ఆతేదినాడు వగలు 10 గంటలకు ప్రతివాది కోర్టుమందు దావా విచారించబడి పరిష్కరింపబడనని ఇందుమూలముగా ప్రచురణ చేయడమైనది.

రాజమండ్రి } కళా వెంకట్రామయ్య బి.వి.వి.ఎల్
20-11.24 } వాడిప్రీడరు

నోటీసు

కర్నూలుజిల్లా కోర్టులో ఇన్సూల్

వెంటు నెం 4/1922 రు.

చిలంకూరి సుబ్బారెడ్డి—అడ్విడారు

ఇందువల్ల సకలజనులకు తెలియజేయు నోటీసు యేమనగా:- యీనెంబరులో కర్నూలుజిల్లా కోర్టువారివల్ల యేర్పాటు జేయబడిన రిజిస్టరీ పితుపాటి రామచంద్రయ్యగారు యీజిల్లా దారునున్న యితని అవిభక్త తండ్రి చిలంకూరి రామసుబ్బారెడ్డికిన్ని కిరువెళ్తలూ గోసుపాడు గ్రామంలోయుండు అవిభక్తకుటుంబాస్థిలో అర్థం స్థిరాస్తులను 22-12-24 తేదీనుంచి గోసుపాడుగ్రామంలో యాలంవేయుచున్నారు. సదరు యాలం లో ఆ ఖర్చు స నా లోదారు చేర యాలంమర్తపు చేయబడును. అఖరు సవాలీ దారుకొన్న యాలం మొత్తంలో 1/4 భాగమును అప్పుడే రిజిస్టరుగారి వశములో చెల్లింపవలెను. మిగత 3/4 భాగం మొత్తం యాలం తేదీనుంచి 15 దినములలోపల నంద్యాల గ్రామంలో రిజిస్టరుగారి అక్రమలో చెల్లించవలయును. అట్లు 15 దినములలోపల 3/4 భాగం చెల్లించనియెడల సవాలీదారు చెల్లించియుండు 1/4 భాగము మొత్తం వాపసు యివ్వబడును. సదరు ఆస్తిని మరల యాలం వేయబడును. రెండవ యాలంలో అక్రమిత్వమున సవాలీ అయిన యెడల సదరునష్టముకు మొదలు సవాలీ దారు జవాబుదారిగా యుండును. జిల్లాకోర్టువారు సదరు యాలములను ఖాయం చేసిన తర్వాత అఖరు సవాలీ దారు స్వంత ఖర్చులతో విక్రమదస్తావేజులను వ్రాయించి రిజిస్టరు చేయించియివ్వబడును.

నంద్యాల } పితుపాటి రామచంద్రయ్య.
రిజిస్టరు,

నోటీసు

ఇందువల్ల సమస్తమైనవారికి తెలియజేయుచేమనగా:- వి. 8.9.24 తేదీ నాంధ్రపత్రికలో 'సత్యనారాయణరావు-వెజనాడు' అని కర్ణాటక సత్యనారాయణరావుగారు ప్రచురించిన నోటీసుసంగతులన్నియు సర్వాభివృద్ధిములు. నాభర్తగారైన లేటు దామోజీపురపు రమణయ్యపంతులుగారివల్ల నాకు సంక్రమించిన య 105-36 ట్లు భూమిగాని నాకు వారసత్వైన దామోజీపురపు కొండయ్యగారివల్ల సంక్రమించిన య 102-80 ట్లు భూమిగాని నేను యేవిధమైన హక్కులతో గాని, యిజారాగాగాని సత్యనారాయణరావుగారికి నిచ్చియుండలేదు అది అంతయు సర్వఅభివృద్ధి. ప్రజలెవ్వరును ఆనోటీసునమ్మునాడును. నమ్మి యువరైన ఆయనతో గూడి యీజిల్లాముల ననుసరించియే విధమైన చర్యచేసినను అది చెల్లలేదు. ఇందునుగురించి పెద్దాపురం కోర్టు ప్రీడరు జోక్యా నారాయణమూర్తిగారి ద్వారా వి. 15.9.24 తేదీని రిజిస్టరునోటీసు పూర్వకముగా సదరు ఆంధ్రపత్రికలో కర్ణ పాటి సత్యనారాయణరావుగారు ప్రచురించినసంగతులు యావత్తుభివృద్ధివని వారికి తెలియజేయడమైనది

దామోజీపురపు శీనమ్మవ్రాలు

బెల్గాంలో బహిష్కరణ ప్రత్యేకముగా ప్రత్యేకసభ

"నో-చేస్ట్రేకు" విజ్ఞాపన

ఈనెల 16 వ తేదీని బందరులో సభ జరుగును.

కాంగ్రెసులో ఉభయశాఖలవారి కలసికొని విడివిడిగా వారలతో ప్రసంగించుటకు గాంధీగారు ఈ మాసము 20, 21 తేదీలు ఏర్పరచియున్నారు. నో-చేస్ట్రే ప్రతిరాజధాని యందను సమావేశములను జూపి ఇతరు ముగ్గురు ప్రతినిధులను నియమించుకొనవలెననియు అట్లు నియమించబడిన ప్రతినిధులు లిక్విడేషన్ వారసములను ముందుగా తెలిసికొని 20 వ తేదీన బెల్గామునందు హాజరుకావలెననియు గాంధీగారు సూచించియుండిరి. కావున ఆంధ్రదేశములో టిట్లీ భావములు గలవారు ఒక చోట సమావేశమై తమకర్తవ్యమును నిర్వర్తించుకొనదగునని నిన్న ఆరవతేదీని గుంటూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డు సభాసంతరము అచ్చట సమావేశమైన స్నేహితులు పలువురు అభిప్రాయపడిరి. అందరిని సమావేశము చేయుటకు తగినంత సావకాశము లేదన్నమాట నిజమే. అయినను సందర్భములనుబట్టి ఈ మాసము 16 వ తేదీని బందరులో ఈ సమావేశము గావింప నిశ్చయింపబడినది. కావున ప్రత్యేకపు ఆహ్వానము లేకున్నను ఇదియే ఆహ్వానముగా నెంచుకొని 16 వ తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు బందరు విచ్చేయబ్రాతితులు. రాదలచిన మిత్రులు ఒకరోజుముందుగనే కార్డు వ్రాసి తెలుపవలెనని కోరుచున్నాను.

మరితలగును, } భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్య. 7-12-24.

కాంగ్రెసుకు పోవువారికి ప్రత్యేకముగా రైల్వే

మదరాసునుంచి ఒకరైలును, సంతకల్లునుంచి యొకరైలును ప్రత్యేకముగా కాంగ్రెసుకు పోవువారికై నడుపుటకు రైల్వేకంపెనీవారంగీరించివారు. ఇందుకు తగుపాటిప్రయోజికులున్న నేగాని యి-రైల్వే సడవపు మదరాసుపై పునరుద్ధారము మదరాసునుంచి, బెజవాడ ప్రాంతములందలివారికి బెజవాడనుంచి రైల్వేవర్ధులైనవి. మదరాసునుంచి బయలుదేరుబండి 24 తేదీ సాయంత్రం 10 గంటలకు బయలుదేరి సంతకల్లు 11-16 గంటలకు మదరాసు చేరును. బెజవాడనుంచి బయలుదేరుబండి 24 తేదీ సాయంత్రము 6-30 గంటలకు బయలుదేరి సంతకల్లు మదరాసు 12-15 గంటలకు చేరును. మదరాసునుండి వచ్చిన బండిలోనివారు బెజవాడనుండి వచ్చినబండిలోకి మారవలెను. అబండి బెల్గాం 26 తేదీ ప్రార్దన 6-30 గంటలకు చేరును. ఈరెండు బండ్లలోను దేంట్లోను గూడ యింటిరు తరగతి సౌకర్యముండదు. క్రిష్టమన్ తగ్గింపుధరలు 1-2 తరగతిలవారికి మట్టచుండును. స్థలము కోరుకొనువారు గానరీడిప్యాట్రి ట్టాక్ టే నెజర్ ట్రాన్సుపోర్టు ఎ.ఎండ్.ఎస్. ఎం. రైల్వే వరదాసుఆని గ్రాయుకులగును. మదరాసునుంచి బెల్గాంకు రానుపోనూ టిక్కెట్లు క్రిష్టమన్ తగ్గింపుప్రకారము 1 తరగతికి 78 రూపాయలు, రెండవతరగతి 39 రూపాయలగును. 3 తరగతి రానుపోనూ 21-14-0 అగును. బెజవాడనుంచి బెల్గాంకు రానుపోనూ తగ్గింపురైల్వేప్రకారము 1 తరగతి 78-7-0, 2 తరగతి 39-3-0, 3 వ తరగతి 22-0-0. 3 వ తరగతివారికి తగ్గింపుక్రమశేపు. 3 వ తరగతివారి టిక్కెట్లు మొలుబండి టెక్కులెక్కుప్రకారముగా వున్నది. మామూలుగా పోవు (ఆర్డినరీ) బళ్లు కాంగ్రెసుకుపోవువారికి అనుకూలము గా నుండవు. క్రిష్టమన్ దినములగుండే స్థలం కొరకదు.

గడ్డె రంగయ్యనాయుడు చెన్నపురి ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

కృష్ణ వితాన సభ, మచిలీపట్నము

10 వ తేది బుధవారము రామదాసు ప్రదర్శించెదరు

శ్రీయశ యశవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు రామదాసు పాత్రను ధరించెదరు (బహుశ్రీ) ఘంటసాల రాధాకృష్ణమూర్తిగారు, కబీరు (బహుశ్రీ) మెనూరు కృష్ణమూర్తిగారు, తానీమా రాబడి ధర్మార్థము వినియోగింపబడును

ది బెల్లారి - ఎల్వేక్ సప్లైకంపెని లిమిటెడ్, డైరెక్టరులు

ఇందుమూలముగా తెలుపున దేమన బళ్ళారాను ఎల్వేక్ స్కీము ప్రారంభోత్సవము 18-12-24 వ తేదీన శనివారముసాయంత్రము గం 4.30 లకు మద్రాసుగవర్నమెంటు, లామెంబరు హానరబుల్ మిస్టర్ సి. పి. రామస్వామయ్యర్ అవర్గ్ సి. వి. ఇ. గారిచే జరుపబడును. ఎస్. ఎమ్. హుసేన్, మేనేజింగు డైరెక్టరు. బళ్లారి, 1-1-24.

బెల్గాం

అఖిలభారత ఐచ్ఛికభటుమహాసభ ఈనెలాఖరున జాతీయవారమున బెల్గాంనం దీసభ జరుగనున్నది. హాలానా పోకతాగారు అధ్యక్షతన వహించెదరు. ఈసభనువచ్చు ప్రతినిధులవిషయములో ఇదివరకు ప్రచురింపబడిన నిబంధనలు రద్దుచేయబడినవి. ఈసభకు ప్రతినిధులుగ పోదలచినవారు 1928 సం॥ డిశంబరునెల 28 వ తేదీకి పూర్వము ఆహ్వానపాత్రులు వాలంటీరుప్రతిజ్ఞను సంతకము చేసి యుండవలెను. అట్లు సంతకముచేసినవారందరను ప్రతినిధులుగా పోవచ్చును. అట్టివారందరును తాము సంతకముచేసిన సంగతిని తెలుపుదురఖాస్తులను నావద్దకు పంపినయెడల, వారికిప్రతినిధి ధ్రువపత్రికనువ్రాసిపంపెదను. ప్రతినిధిధ్రువపత్రిక ఉండినగాని ప్రతినిధిపత్రమును పొందజాలరు. అట్టిధ్రువపత్రికను ఈలోపున పొందజాలనివారికి బెల్గాంనందైనను యిచ్చెదను. ప్రతినిధులకు రుసుము ఏమియులేదు. సభజరుపుకాలము బెల్గాంవచ్చినపిమ్మట ఆచట విచారించిన తెలియగలదు. ప్రతిరాజధానినుండియు 11 గురుమాత్రమే రావలెనను నిబంధన రద్దుచేయబడియుండుటచేత, ఎంతమందియైన ప్రతినిధులుగా రావచ్చును. ముఖ్యముగా వాలంటీరుబోర్డుల సభ్యులును, తదితరులు విశేషముగాను ప్రతినిధులుగా విచ్చేయుదు రని ప్రార్థించుచున్నాను.

అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ వాలంటీరుబోర్డు కార్యదర్శి.

వేపచెట్టుయొక్క మచి గుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అందు బౌషధ సంబంధమైన వస్తువులు

వర్గోపబృ:—కార్పాల్కె ఇతరబౌషధసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయుదు. మిక్కిలి సున్నితముగా వాసనచేర్చబడినది. 8 బిల్లముల పెట్టె 1 కి ధర రూ 0.12-0. వర్గోఫ్రెయిసు దంతమార్దము:—రేతపుల్లలతో దంత భావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే ప్రభుతో వర్గోఫ్రెయిసు దంతమార్దమును చేర్చి దంత భావనము శ్రేణి కొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణము లన్నియు నిందులోగలవు. బుడ్డి 1 0.6-0; చిన్న పాటము 1 కి 0.2-0 వర్గో పాటాయలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు దేహమునకు తగినసిండి. డబ్బా 1 కి రూ 0.10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0.8-0 హిందూదేశమునందు హిందూదేశపుపరిశ్రమము, ధనము చే తయారుచేయబడినది. SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street, MADRAS. Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

గుంటూరు ఆర్థ వైశ్యసభ

గాంధీగారి తింతివార్త ఖద్దరు విషయమును మరలమడు అనిగాంధీగారు పంపిన తింతివార్త సభలో చదువబడెను. విషయ నిర్ణయసంఘ మేర్పరుపబడెను. దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య, శోభారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమం పు, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగార్లు మున్నగువారు పచ్చిరి. రెండవరోజున ఉదయము 8 గంటలకు సభ జరిగినది చందా, బొంబాయి, బెంగళూరుమున్నగుచోట్లనుండి గూడ ప్రతినిధులు వచ్చిరి. మొత్తము 1500 మందికి పైగానుండిరి. వ హాక్యుకును లాలలజపతిరాముగారికిని దీర్ఘాయువును కోరుచును మృతినొందిన ఆర్థవైశ్య నాయకుల ఆత్మలకు శాంతిని కోరుచు తీర్మానములు చేయబడెను. క్రాపింగు చేయుచుకొన గూడదు నిలకజాట్టు ఉంచుకొనవలెను అను తీర్మానమునుగూర్చి చాల చర్చజరిగెను. తీర్మానమును వదలుకొనిరి. బాలరకు 18 ఏండ్లలోపునను బాలికలకు 10 ఏండ్లలోపునను పెండ్లిచేయ గూడదను తీర్మాన మామోదింప బడెను. వైశ్యులు శూద్రులని కల్యాణానంద భారతీస్వామి వ్రాయుటచే ఆయనను తీవ్రముగా నిరసించుచు ఒక తీర్మాన మామోదింప బడెను. జాతా శాచమృతా శాచములు పదిరోజులే పట్టవలెనను తీర్మానము పైని చాల గోలయినది. ఏమియును లేలేదు. స్త్రీలసభకు వచ్చినవారందరును ఖద్దరునే కట్టవచ్చిరి. అధ్యక్షత వహించిన శ్రీమతి కామాక్షమ్మగారి ఉపన్యాసము చాల శ్రేష్ఠముగా నుండెను. చేరిపనులను ఖద్దరును వృద్ధి నొందింపవలెనని ఆమె కోరెను. శిల్పాశ్రమమును శ్రీ మోతే గంగ రాజుగారు తెరచిరి. ఖద్దరు చేతిపనులు మునుగునవి ప్రదర్శింపబడెను. అధికారాహ్వానముతో సభ జరుగుచున్నది. (విలేఖరి తింతివార్త.)

అత్యద్భుతమైన చికిత్స

చెవుడు పక్షవాతము బోధకాలు మున్నగువానికి ప్రజల ఉపయోగముకొరకు నేను దీనిని ప్రచురించుచున్నాను. నా కుమారునకు 13 ఏండ్ల నుండి చెవుడు, చెవులలో హోరు, మొవలైన బాధలు కలిగినవి. ప్రస్తుతము చెన్నపురి, శార్జిటపును, ఆర్మీయన్ వీధి 72 వ గృహమునందు కాపురమున్న, తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం వాస్తవ్యులగు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారివద్ద ఒకనెలరోజులు మందు యిప్పించునరికి హోరు పూర్తిగాపోయినది. చెవుడుకూడ అస్ఫుతముగా మాయమైపోయినది. హెచ్. యమ్. విల్సన్ సలి. 56, పాక్స్ వీధి, పెరంబూరు మద్రాసు, 8-8-20 (ప్రకటన నెం. 24) వారి నలహాకట్టుము రు 15-0-0

మహాత్ముని చిత్రపటము

సి. రాజగోపాలాచారిగారు బహిరంగపరచుట

తిరువల్లిక్కేటి హిందూ మైస్సూలులో
బహిరంగపరచుట

శ్రీ: తిరువల్లిక్కేటి హిందూ మైస్సూలు పాత విద్యార్థుల సంఘపార్శ్వక సమావేశము, టి.ఎన్. రామస్వామి అయ్యరు టి. ఎ. బి. ఎల్. మైకోర్టు ఎక్సలెంటు ఆధ్యక్షతక్రింద నత్తుత్తా హమతో జరిగెను. ప్రాత విద్యార్థిసంఘమువారు గాంధీమహాత్ముని చిత్ర పటమును, మైస్సూలువారికి సమర్పించిరి. ఈ చిత్ర పటమును. సి. రాజగోపాలాచారిగారు, జయజయధ్వానములు చెలరేగ బహిరంగపరచిరి. ఈ యుత్సవము సందర్భమున డాక్టరు ఆనీబెంటు, గా. జి. ఎ. సతేశ్వర, హెచ్. ఎస్. ఎల్. పోలకు, వావిళ్ల వెంకటేశ్వర్లు శాస్త్రి, మరేంద్ర నాథ ఆర్య, హెచ్. ఏహమిదుఖాను, దేవదాసు గాంధీ, పి. సి. పార్థసారథి వాయుడు, డా. పా. జి. వెంకటరంగరావు, సర్. టి. సదాశివయ్యరు, విద్యాసాగరపాండ్యగార్లు మొదలగు ప్రముఖులు చాలమంది ఆ సమయమున హాజరై పాల్గొనిరి.

ప్రాత విద్యార్థి సంఘమువారు, మైస్సూలువారికి సమర్పించిన గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటము రీతిగాల పొడవును గిక్కి అడుగుల వెడల్పునుగలదు. మహాత్ముడు కూర్చోయున్నట్లు రచింపబడుచుండెను. కూర్చోనీతియందును, కండ్లయందును వైరాగ్యమును ఆధ్యాత్మికాన్నిత్యమును బాగు ప్రదర్శింపబడెను.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

అధ్యక్షునితోకపై శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు, మహాత్ముని చిత్రపటము పై గల తెరను, మహాత్ముని జేయను ధ్యనులమధ్య తొలగించి, మహాత్ముని గుణముల ప్రశంసించుచు నీ కిందివిషయములనుడిచిరి. "మహాత్మునియందు సదాశయములన్నియు ప్రబలింపబడుచున్నవి. పటములు బాలురలో సదాశయముల ప్రేరింపించునవిగ నుండవలెను. లేనిచో వానియొకయొక మంతరించును ఈ చిత్రపటము ప్రాతవిద్యార్థులకు సమర్పింపబడెను, ప్రాతవిద్యార్థులకును, శ్రాత్రి విద్యార్థులకును మధ్యగల. సంబంధమున కీచిత్రపటము చిహ్నముగ నుండగాక. శ్రీపురుషుడుగు సరియగు మార్గదర్శకుడుగ నుండిరివారినున్న తాతయములతో ప్రేరింపించునట్టి, శ్రీకృష్ణ భగవానుని తరువాత, ప్రస్తుత కాలమున గాంధీ మహాత్ముడొక్కడే గలడు. శ్రీరామము మొదలగు ఇతరులు గలరు. కాని శ్రీకృష్ణునివలె, చిన్నప్పటినును, వృద్ధులకును, భాగ్యవంతులకును బీదలకును స్త్రీలకును పురుషులకునుగూడ సర్వజనరక్షకత్వము కృష్ణునియందు, వారికి లేదు. గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయములందు ప్రవేశించినప్పటినుండియు స్త్రీల స్థితి చాలామెట్టి పుష్కలమగుచుండెను. జాతీయ సేవయందు తమయొక్క భాగమును స్త్రీలు పొందగలిగిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు మనలకు, హింస ననుభవించు విధానమును బోధించెను. ఆ బోధన అర్థ మొనర్చుకొని, దాని ననుసరింపగలిగినయెడల, ప్రపంచమున మనము నేర్చుకొనవలసినదెన్నియనులేదు. మనకు ప్రతికూలములగువాని ననేకవిధముల మనము నిరోధింపగలము. కాని హింస ననుభవించువిధానము ఆ పద్ధతుల కన్నిటికంటెను బలమైనది. ఈ సిద్ధాంతముకొరకే మహాత్ముడు జీవించుచున్నాడు. ఈనూత్రముకొరకే మరణింప నాశించుచున్నాడు. ఈ సిద్ధాంతము నూతన మైనదిగాదు. కాని, ప్రాత సిద్ధాంతములనే తిరిగి ప్రజలకు జ్ఞాపక మొనర్చు అవ్యవస్థ దొక్కొక్కరు జన్మించియుండవలెను. మహాత్ముడు అట్టివారలోనివాడు. ఇదివరకు బాల్యము ఈవిషయమునే బోధించెను. గాంధీమహాత్ముడు దాని నింక నభివృద్ధిపరచి, బాధననుభవించుట, ఎల్లరను ప్రేమించుటల నాచరణలోనికి దేయజేయుచున్నాడు. ఆపద్ధతుల ననుసరింపగలిగినయెడల మనలకు మనమేలిరింపజేసికొనట గాక ఇతరులనుగూడ తిరింపజేసిన వార మగుదుము.

భారతీయులు దౌర్జన్యరహితముగ హింసలనుభవించి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెనని కోరుచున్నాడొక్కవ్యయతో సంపాదించిన స్వాతంత్ర్యము ఒకచేతిలోనికి వచ్చినపుడే, రెండవచేతిలో గోల్కలను మనముదేనినైన, హింసననుభవించుటవలన సంపాదించినయెడల, మనకొక్కరికేమాత్రమే ఎదుటి వారినుగూడ వానిని సంపాదించి యొసగెడివారము. భారతదేశ

ము స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినయెడల ప్రపంచమున కంత జనుగూడ స్వాతంత్ర్యము లభించెడిది. అహింసామార్గమున మనము ప్రయత్నించి స్వతంత్రపాలనను సంపాదించుటయందు లిఖిత ప్రయత్నములైనను, వానివలన ప్రపంచమును మనమునుగూడ లాభమునే పొందుచుంటిమి.

మహాత్ముని యుద్ధయమువలన నీదేశమున నొక్కఫలితముమాత్రము చిరస్థాయి గాగలిగెను. దేశీయము క్రిసంపాదన యందు స్త్రీలధర్మము వారు ఆక్రమింపవలసిన స్థానమును స్పష్టమయ్యెను. జాతీయవాద్య మోక్ష పుష్కలమున పురుషులవలెగాక, స్త్రీలుగూడ జీవలెను. రాబు మెల్లప్పుడును వారిస్థానమును జ్ఞాపకమొనర్చు చిహ్నముగ నిశ్చయించుకొనలెను. జాతీయ పతాకమునందలి త్రివర్ణములవల, వివిధములవారియొక్కనేగాక, స్త్రీలయొక్కయు పురుషులయొక్కయు పరిశ్రమ చిహ్నముగ రాటులుగలరు. దేశీయము క్రి కొనర్చవలసిన పరిశ్రమనంతకు ఒక్కపురుషులకే యుంచినయెడల మనము నిజము గుస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించజాలము.

మనమోదినమున, మహాత్ముని మహాత్మ్యప్రయత్నములందలి ఒకరూపముయొక్క చిరమధికము గాంచుచున్నాము. మహాత్ముని యుద్ధయము ముగిసినదని మనమునుకొనదున్నకాలమున, అతడు కాంగ్రెసున కధ్యక్షుడుగ నొనర్చబడు ఆశ్చర్యకరమగు కవయము. ఇది చాలచిత్రము ఈవిషయముయొక్క అర్థమును కాలముమాత్రమే చెల్లవలదు మహాత్మునిసామకత్వముక్రింద నాగించిన అసహాయోద్యమము విఫలమయ్యెనని నుడువులకు పిలువెను. అది విఫలమయ్యెననువారు, పుష్కలము నిజముగా జూచుటకేరది యెంచవలసినవారు. ఆదర్శమునందే దను అర్థములో ఆసహాయోద్యమము విఫలమయ్యెనంట నిజమే. ఇంక నేయితరదృష్టితో జూచినను ఈయుద్ధయము విజయమున దెలిసి యెంచుచున్నాను. ఆదర్శము సంబంధకపోవుటకు కారణమేమని మనముప్రశ్నించుకొనవలెను. మనయందు వర్తనమును, పరిశ్రమయు లోపించుటయే ఇందలికారణము. అవిరెండు తక్కువైనయెడల మనస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించజాలము. ఎంతయో కష్టపడి పనిజేసినగాని జాతీయపద్ధర్తనయు, పరిశ్రమనిరతియును సంపాదించజాలము. ప్రజలు పరిశ్రమపరులు గానివి, ప్రపంచమున లెట్టి జాతీయోద్యమమును విజయము గాంచలేదు. అప్పుడే జాతీయోద్యమోత్సాహము విజయ ముందగలదు.

ఆసహాయోద్యమోత్సాహకరంగము, జాతీయోద్యమార్గమున కొంతవరకు ముందుకుతీసికొని వెళ్లెను. కాని ఆదర్శము జేరుటయందు విఫలమయ్యెనుమైతిమి గానఇప్పుడు మనముచేయవలసినదేమి? మనముచేసినచోటనే నిలిచి, మనకత్తులనన్నిటిని బలపరచుకొని తిరిగి ముందుకు నడువవలెను. సోమరితనమున కల నాలుపడినజాతీయ కర్మపరుల గావించుట చాల శ్రమతోగూడిన పని. అందుకు కొంతకాలముపట్టును. ఆపనిని త్రుటికాలములో సాధింపజాలము. జాతీయోద్యమభావములను ఫలితములును ప్రజలయెదుట నిలిచియున్నవి. వానిని పోషించి బలపరచుచుండవలెను. ఇంతలో మరెయ్యకతరంగమువచ్చి మనల నాదర్శస్థానమునకు జేర్చగలదు. మీరు నిజముగ జాతీయోద్యమమును గోరునెడల, సోమరితనమును వదిలి పరిశ్రమ జేయవలెను. ఆపయత్నములూనర్చుకుండ, మరెయ్యక జాతీయోద్యమ తరంగమువచ్చి ఆదర్శమును జేర్చవలెనని కొరుల వ్యర్థము.

స్వరాజ్యము ఒక్కమాట వచ్చిపడునదిగాదు. విదేశీయ పరిపాలనను తొలగించుటకు గావించు ప్రయత్నములలోనే, స్వపరిపాలననుగూడ నేర్పరచుకొనుచుండవలెను. విదేశీయప్రయత్నములను విపర్జించుటతోజాలదు. స్వదేశీప్రయత్నముల తయారజేసికొనవలెను. అట్లు గానిచో విదేశీప్రయత్నముల విపర్జించి దిగంబరులముగ నుండవలసినవారు. మానవుడెల్లండజాలడు. ఆదేశీయమున విదేశీయప్రభుత్వమును తొలగించుటకు గాను ముందుగా స్వదేశీ ప్రభుత్వనిర్మాణమును బలపరుపవలెను. స్వరాజ్యము మనచేతులలో నున్నదిగాని, నోటిలోలేదు. మనము శరీరమునందలి పరిశ్రమజేయుట నేర్చుకొనవలెనే గాని మాటలు చెప్పుటతోజారు.

డా|| ఆనీబింటుగారు

మాటలాడుచు భావోచయము గలిగించి యున్న తాతయముల ప్రేరింపించుటయు పాతకాలలందుండు టవసరమనియు, వ్యక్తియొక్క ప్రవర్తన విద్యాభ్యసనకాలముండే నిర్మింపబడుననియు, ఈవిషయన బహిరంగపరచబడినది త్తరు నెట్టిదేననియు నుడిచిరి. గాంధీమహాత్మునియందు ముఖ్యము ప్రధానగుణమే కటి గలదు. ఆతిథు ప్రపంచమునందలి శీవులన్నిటియొక్కయు ఏకత్వమును బాగుగ్రహించెను. ప్రపంచమునందలి శీవులన్నియు నొక చేతి య ను వి ష య ము మా ట ల యం దే

గాక అతడొకప్పుడు ప్రతి కార్యమునందును గాన్నించును, అతనిజీవితమునందు ఎల్లప్పుడును దాని నాచరణలో పెట్టుచుండును. ఎవరేమిచిప్ప జేసినను ఆతప్పుదాను జేసినట్లే ఆతడు భావించును. తప్పుజేసినయెడలతనికి తనకును అతని వెట్టిభేదము నులేదు ఒకకొక గొప్పకార్యమును జేసినను తానుజేసినట్లే సం తనించును మరియొక దొకనేర మొనర్చినను తాను జేసినట్లే తోపించును అట్టిసత్యము ననుభవించుటకంటె మానవుని ఆధ్యాత్మికాదర్శమం దున్నతపదవిలేదు. బెల్గామునందలి కాంగ్రెసునకు దేశమునందలి అన్నికక్షలవారును రావలసియున్న కాంగ్రెసునకు ఆధ్యక్షత వహించుటకు గాంధీ మహాత్ముడే అగ్గుడు అతనికంటె ఆదర్శప్రాయుడగు సభ్యుడు లభింపజాలడు.

జాతీయోద్యమమునుగురించి నే నేమాత్రమును దిగులు చెందజాలను. ఉన్నతోద్యమములందు అపజయమునది యుండునని నేనెంత మాత్రమును దలంపను దేశమునందు అన్నికక్షములవారును ప్రయత్నించుచున్న ఆదర్శము భారతజాతీయ విముక్తి. ఆదర్శము నందుమార్గములందుతప్ప ఆదర్శమునందు ఎవ్వరికిని భేదాభిప్రాయములు లేవు. మార్గములందు గూడ ఒకకత్తును సంపాదించుటయే మొన్న జరిగిన బొంబయిసమావేశముయొక్క ఆదర్శము. రాబోవు బెల్గాము కాంగ్రెసు ఆదర్శముగూడ నదియే. భారత జాతీయవిముక్తికొరకు పోరాడు నుద్దమమునకు పరాజయమునందలి ఎప్పటికినినుండజాలదు. పోరాటమును ఎదిరివేసినప్పుడే పరాజయముగను గాని, సంగ్రామమునందు యుద్ధమొనర్చి అనుకూలతరుణము కొరకు రంగమునందు నిలిచి యున్ననైస్యము పరాజయమునందెని జెప్పజాలము. భీటులలె పోరాటమును పదివేసినప్పుడే పరాజయమునెనిపించుకొనును. భారతదేశస్వాతంత్ర్యమునకు పోరాడు దేశభక్తులకు పరాజయముగనది యుండజాలదు. ఆసహాయోద్యమమునూత్రము ఇది తుట్టుకుడు కుపయోగింపవలసినదని నాఅభిప్రాయము. పరాజయ ముండజాలదు. నిరాశజేంది పోరాటమును వదిలివేయుటయు, శ్రీ కృష్ణుడు అండగా నిలిచియున్న యుద్ధమును పరాజయ ముందగలదని యెంచుటకంటె వేరపరాధ ముండజాలదు

భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము నందినప్పుడు జాతీయోద్యమము నందు మరణించినవారిపేరలన్నియు చిరస్థాయిగనుండునటుల బంగారు అక్షరములలో చిత్రింపబడును. మీ రిదినమున గౌరవించు పురుషుడట్టియు త్తముడు.

పోలకు గారు

మహాత్ముని ప్రశంసించుచు, నిష్పంధప్రాతపద్ధతివిధకూలీలను పంపుట దేశమున కపకీకరమనియు, నెంచి దానిని తొలగించుటకు గావించిన ప్రయత్నములను విసరించిరి. 1917 సం॥ ప్రభుత్వమువారి పద్ధతిని కాశ్యోతముగ నాపివేసిరి. అంగ్లేజీ శత్రు క్రిందికి భంగమువాటిలకుండుటకుగూడ నీపద్ధతిని తొలగించు టవసరమని యెంచి అందుకొరకు నేనుగూడ వారితో గలసి ప్రయత్నించితిని. ఈపద్ధతియందలిలోపములను గాంధీమహాత్ముడు నాకు బాగుగ గన్పరచుచున్నయెడల నేనావిషయమైతలంపనైనదలచెడివాడని యెంచెను. నేను మహాత్మునితో గలసి దక్షిణాఫ్రికాయందు పనిజేసి వారిసాహచర్యభాగ్యము లభించెను. అతడెప్పుడును సులభమార్గమును వదిలి సత్యయంత్రములైన కష్టమగుమార్గములనే పరించును. అతడెప్పుడును ఇతరులహక్కుల సంపాదించుటకే బాధపడుటకు సంసిద్ధుడగుచుండును. దక్షిణాఫ్రికాలో తెల్లవారాతని కొక్కనికి సరిమానహక్కునొసగెడి వారేగాని దానినాతడు నిరాకరించి సామాన్యప్రజలందరికిని వారిహక్కులూపగబడినపుడే తాను హక్కులనంగీకరించెనని నుడిచెను. అతడు తనతల్లివద్దనుండి, సత్యనిర్ధారతము న దుటకు ప్రేమ హింస ననుభవించుటయు మార్గములనియు నేర్చుకొనెను. అందుచేతనే స్త్రీయభివృద్ధికొరకాత డెక్కువ పాటుపడచుండవచ్చును అట్టిమహాపురుషుని చిత్రపటము ఇప్పుడు బహిరంగపరచబడెను. అతనిభావములచే ప్రేరితులై దేశమునకును, ప్రపంచమునకును నేరయొనర్చుటగాక యని కోరుచున్నాను.

ఆతరువాత రా|| సా|| జి. వెంకటరంగరావుగారును, టి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును, ప్రాతవిద్యార్థులొసగినచిత్రపటమును మనఃపూర్వకము నంగీకరించుచు మాటలాడిరి. అధ్యక్షునకు సుపన్యాసకులకు కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

సర్ బి. యస్. మిత్ర

ఇంగ్లీషాయాకు తిరిగి వచ్చుచున్నాడు

సర్ భూషేంద్రనాథమిత్రగారు రి లేదని ఇంగ్లీషకు పయనమగుదురు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924-వ సం దిన బుధవారం 8-వ తేది సోమవారము

అస్సాం కులీలు

అస్సాం కులీలు కెట్టి బాధలు కలుగుచున్నవో యిటీవల బయల్పడెను. ప్రస్తుతస్థితిలో అస్సాంకు కులీలు బోకుండు నిషేధించుటయే సర్వాత్మము. అవమానముకన్నను, మరణమయినను మేలు. ఆంధ్రదేశము లెగిన శ్రద్ధవహించుచో తన తనయలను పోషింపజాలకబాదు. అస్సాంకు కులీలు ఎలసబాకుండ నిషేధించవలయునని, ది|| బ|| కేశవపిళ్లగారు బ్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును మద్రాసు శాసనసభ వారామోదించుట ఎంతయు సుభావ్యముగనున్నది. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నెదిర్చిరి. ప్రభుత్వపక్షమున ముచ్చటించుచు హోంమెంబరుగ సర్ ఆరెరు నాపుగారు ఆక్షేపణలను కొన్నింటిని చెలిపిరి. ఇవి నిస్సారిములని గ్రహించవచ్చును. వలసబాకుండ నిషేధించి, కార్మికుల స్వేచ్ఛను భంగపరుపరాదట. అస్సాముకు కులీలును బంపిన తెయాకుతోటలు బాగై, హిందూదేశ సాభాగ్యము చెకూరునట. ఆంధ్రదేశపు కులీలు చెమ్మటయొద్ద కష్టపడన, హిందూదేశ సాభాగ్యము చెకూరువచ్చును. కాని, హిందూదేశ సాభాగ్యము కోరికయినను, ప్రజలు అవమానముల భరింపజాలరు. అట్టి యవమానములనుండి ప్రజలను రక్షింపజాలని అధికారులు, వారి స్వేచ్ఛనుగూర్చియు దేశాభివృద్ధి గూర్చియు ఆతురము జూపుట పచిత్రము. అస్సాముకు బాపట ఎలస, కులీల స్వేచ్ఛ క్రుంగిపోచున్నది. వారు పడిరాని కష్టములను భరింపవలసి వచ్చుచున్నది.

హిందూదేశమునందును వెలుపలనుగూడ, కులీలస్థితి యటులేదున్నది. తోటలను భూములను బాగుచేసి పంటపండుచుటకు భారతదేశపు కులీలే కావలయును. ఆఫ్రికాయండెమి, కెనడా ఆస్ట్రేలియాలండెమి, ఫిజి మారిషసు మున్నగు ద్వీపములండెమి, చేరువనున్న సిలోను అస్సాము లండెమి, భారతీయులతో బనిగలదు. అందుచే వాటిని దీసికొనిబోకతప్పదు. కాని, వారు కొంచెము తలయెత్తగూడదు. వారు ధనవంతులు గానూడదు. ఆసిని, డబ్బును సంపాదించుకొనినది. ఒకమారు కులీయయిన ఎల్లప్పుడును కులీగ నుండవలయును. శ్వేతయజమానుల యుద్దేశ్యమిదియే. ఈస్టిలో హిందూదేశపు కులీలను వెలుపలకు పంపకుండుటయే శ్రేయస్కరము. డక్షిణాఫ్రికా భారతీయ కార్మికులస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని విచారించుచున్నాము. స్వతంత్రముగ అధినివేశ రాజ్యమగుట వలన, అక్కడి ప్రభుత్వమువారితో జోక్యము కలుగ జేసికొన కలుగలేదని తెలుపుచున్నారు. వారి మాటయటించుకొందు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి వశమందన్న క్రమకాలనిల సంగతయేమి? కెనియాలో వెల్లె వారు భారతీయులకు గలిగించుచున్న

బాధలను నివారించుటకు, ఇంపీరియల్ ప్రభుత్వము వారేమి జేయగలిగిరి? తెల్లవారి యాందోళనకు వీరు లొంగలేదా? అంతకన్నను బలవత్తరముగ నిదర్శనము, అస్సాముస్థితియే. ఇండియా ప్రభుత్వ వశమందున్న అస్సామునందు, ప్రబలిన దుస్థితిని, నివారించుటకు వీలు గలుగుటలేదు.

మొన్నటిదినము పోలకుగారు వలసరాజ్యములలోని భారతీయులదస్థితిని విచరించుచు, వారి హక్కులకొరకు పోరాడవలయునని హెచ్చరించిరి. అధ్యక్షత పోషించిన బిసెంటుగా రాసమయమున సత్యమును వివరించిరి. భారతీయులు స్వదేశమునందే బహిష్కృతులగుచున్నపుడు, అన్యప్రదేశములలో నెటుల గౌరవింపబడుదురు? భారతీయులు ఇంట గెల్పినగాని రచ్చ గెలువనేరదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని, హిందూదేశముతఃసుతులను విదేశములందు రక్షించుకొనజాలదు. అస్సాముతీర్మానము శాసనసభలో సంగీకరింపబడినను, ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించరనుట స్పష్టమే. ప్రజలే యావిషయమై శ్రద్ధవహించి బీదలకు జీవనాధారము గలిగించవలయును. మేమిదివరకు చెలిపినటుల పశ్చిమాంధ్రదేశమునందు కద్దరునిర్మాణము ప్రజలను తామ బాధనుండి దప్పించగలదు. స్వరాజ్యమును చేరువకు దీసికొనిరాగలదు. ఆంధ్రులు చేజిక్కిన అవకాశములను విడనాడి, పిమ్మట విచారపడి ప్రయోజనము లేదు.

డాక్టరు బిసెంటుగారు

డాక్టరు ఆనిబిసెంటుగారు, కాంగ్రెసునందు జేరి, దేవదాసు గాంధీగారియొద్ద నూలువడుకుటను నేర్చికొనుట, సంతోషదాయకము. బిసెంటుగారే వనిని దలచెట్టివను, పడువక కొనసాగించును. ఆమె పట్టుదలయు, కార్యదీక్షయు నిరుపమానములు. వయోవృద్ధురాలై ఆమె రాటమును తీవ్రమన్నపుడు, మిగిలినవారి కాపని సాధ్యముగాదని ఎవరును దలంప వీలుండదు. కద్దరు ప్రయోజనమునుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయము లుండవచ్చును. కాని కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడుటవలన విదేశవస్త్ర బహిష్కారము సులభసాధ్యమగుననియు, దేశమున కార్థికముగ విశేషలాభ ముండుననియు, ఇయ్యది దానిద్రవివారణసాధన మనియు ఎల్లరును అంగీకరింపకమానరు. అట్టితరి, రోజుకొక అరగంటసేపు నూలువడుకుట ప్రజలధర్మముగాదా? స్వరాజ్య పక్షమువారును బహిష్కారపక్షమువారును నూలు చందాకు సమ్మతించిరి. హోంరూలుపక్షమువారు సంగీకరించెదరు. మితవాదు లిందు కంగీకరించిన, చిక్కులు దీరిపోవును. దేశ సాభాగ్యము నాలోచించి, మితవాదులు తమ యభ్యంతరములను వెనుక బెట్టెదరని తలంచెదము. అడయా రులో నూలువడుకుటయు నేతనేమటయు ఎటుల యభివృద్ధి నొందుచున్నవో ధియాసఖిస్తు పత్రికలో వివరింపబడెను. ప్రతిగి జలనుండియే సరాసరి నూలుదీయబడుచున్నదని, చెలియుచున్నది. బిసెంటుగారు క్రొత్తమార్గముల ద్రొక్కుటకు వెరువరు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమున కన్నిపక్షములవారును చేతులగలుపుచో, ఇతర భేదము లేన్నియున్నను, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుటకు సందియములేదు.

ఒడంబడిక

గాంధీ-దాసు ఒడంబడికయొక్క ఫలితమును గాంధీమహాత్ముడు యీ రెండువాక్యములలో నిమిచ్చెను. “స్వరాజ్యపక్షమువారికి శాసనసభలును, రాటమును గలవు. బహిష్కారవాదులకు రాట మొక్కటియే శరణ్యము.” ఉభయములు రాటమును చేపట్టి నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింపగలరు. శాసనసభల వ్యవహారములను స్వరాజ్యపక్షమువారు జూచుకుందురు. బహిష్కారవాదు లావిషయమున తగాదా పడిజనదు. ఇయ్యది మొదట కష్టముగ గనుపించినను, బహిష్కారవాదులు ఆత్మనిగ్రహమును జూపుట యవసరము. వివాదములతో గడిపెడి కాలమును వీరు నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు వినియోగింపవచ్చును. శ్రద్ధతో బనిచేసిన, దేశము త్వరలో స్వాతంత్ర్యము గడించుననుటకు సందియము లేదు. ఇంతవరకును జరిగినయభివృద్ధి స్వల్పమని జెప్ప వీలులేదు. అసహాయాద్యమును ప్రజల దృక్పథము సత్యదృక్పథతీతిని మార్పుజేసెను. దాస్యభావమునుండి స్వాతంత్ర్యభావము పంకకు మరల్చెను. స్వశక్తి ప్రభావమును వెల్లడిజేసెను జాతీయ సంయోగావశ్యకతను గుర్తింపజేసెను బహిష్కారములను కొనసాగించుటకు కాంగ్రెసు వెనుదగ్గి, అంతర్విభేదము లధికిమయినపుడు, కాంగ్రెసు బహిష్కార కార్యక్రమమును కొనసాగించుట దురభమగును. గాంధీమహాత్ముడు చెలిపినటుల, ఇరుపక్షములవారును ప్రభుత్వవిధానముతో అసహాయము నవలంబించుటకుమారుగ, ఒండొరులతో సహాయము వింప దొడంగిరి అందుచే ని కార్యక్రమమును కాంగ్రెసునిలిపివైచుటకు మహాత్ముడుంగీకరించెను. అంతమాత్రముచే అసహాయధర్మమును వ్యక్తులనుష్ఠించుట కెట్టి యాక్షేపణ యుండజాలదు. మహాత్మునివలె, అతని యందు భక్తిగలవా రెల్లరును తమ జీవితములందు అసహాయసూత్రమును నవలంబించవచ్చును. అట్టి వారెల్లప్పుడును ప్రజలచే గౌరవింపబడుదురు. అనుకులసమయ మరుదొందెనపుడు, కట్టి దీక్షాపరులెల్లరును దేశరక్షకులుగ పరిగణింపబడుదురు రనుటకు సందియములేదు. లేనిదానికి వగవక, ఎదుట నున్న నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించి ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని సంయోగ ప్రయత్నములతోడ్పడి చరితార్థులయ్యెదరు గాక!

జాతీయవిద్య

పంజాబు జాతీయపాఠశాలా పట్టభద్రులయెదుట నున్నసించుచు, గాంధీమహాత్ముడు జాతీయవిద్యావశ్యకతను చెక్కగ నిరూపించెను. ప్రజలను నిస్సహాయులజేసి, ఉద్యోగములకై పరితపించునటుల గావించెడివిద్య విద్యగాదనియు, నిర్భయముగ తలయెత్తుకుని సంచరింపజేయు విద్యయే విద్యయనియు, గాంధీమహాత్ముడు సూచించెను. ప్రస్తుతవిద్య, దాస్యభావమును వ్యాపింపజేయుట కెటుల తోడ్పడుచున్నదో చెలుప నక్కరలేదు. పవన మెటుల జరుగునని విద్యనేర్చినవారు చింతింపనేల యో, మహాత్ముడు అడుగుచున్నాడు. ప్రస్తుతవిద్య కాయకష్టమునకు విముఖత గలిగించుచున్నది. కాయకష్టపు అధిక్యమును జూపించుటకే, మహా

తల్లిడు ఎల్లరను నూలుకడుకగోరుచున్నాడు. నూలు వడుక నారంభించినపుడు, విగిలిన పనులలో కష్ట పడుటకును ఆసక్తి గలుగును. స్త్రీలును పురుషులును లక్షలకొలది నూలుకడికి, కష్టాభిమగ్ను నూలు వందు కొంతభాగమును భారతమాతకు సమర్పించుచు, స్వరాజ్య పాతకాలములో సిద్ధించుని మహాత్ముడు డెలుపుటయం దతిశయోక్తి ఎద్దియు కనుకొనడు. విద్యాధికులు ఆకలితక మాడుచున్న ప్రజల మనోభావములను గ్రహింపలేకన్నాదు. వారి కష్టసుఖములలో పాల్గొనినగాని, నిజ స్వరాజ్యము గోచరించదు. రాట విందల కొక నాధనయనుటకు పండియములేదు. ప్రజాసామన్యదృష్టితో ప్రస్తుత సమస్యను పీక్షించిన, కద్దరునం డెటల స్వరాజ్య మిష్టియన్నదో కనుగొనవచ్చును. గుజరాతు జాతీయపట్ట భద్రులను మ్యునిసిపలు న్యాయనందు, మామూలు పట్టభద్రుల స్థానమున జేర్చుకొనుటకు బాంబాయి ప్రభుత్వము వారింగీకరించినటుల దెలియచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలయి వను జాతీయపాఠశాలలం దు తీర్చులయినవారిని గౌరవించుట ధర్మము.

అవమానము

హైందవకాత్మికులే గాక, విద్యాధికులుగూడ ఇతర దేశములలో నవమానింపబడుచున్నారనుటకు, స్వరాజ్యపత్రకకు మెనేజరుగు వి. యన్. వెంకట్రామనుగారికి సంహళద్విజమున గలిగిన పరిభవమే నిదర్శనము. వెంకట్రామనుగారిని సింహళీ పు పోలీసువారు, జవనాధారము లేని కూలీ వాని క్రింద పరిగణించి, నిర్బంధించిరి. సింహళీమనకు జవనార్థమై పెడలు వాకి కొంతసొమ్ము చేతనుండ వలయనని నియమముగలదు. నిరాధారులగు కూలీలు రాకుండుటకై ఇట్టి నియమము గావింప బడెను. కాని, వెంకట్రామనుగారి తరగతిలో జేర రని, ఇంగ్లీషుజానము గలవా రెవరయినను గ్రహింప నేరరు. సీలను పోలీసువారయినను, కద్దరును ధరించిన భారతీయుని నిర్బంధించుటకై, ఇటుల గావించియుండరు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి విషయమై ఎట్టి జోక్యము కలుగజేసినరయిరి. వెంకట్రామనుగారి నిర్బంధము తమ కాశ్చర్యము గలుగజనెనని మాత్రము గానాపుగా రంగీకరించిరి. వెంకట్రామనుగారి నితరుల నిర్బంధించుట తప్పనియు, తామీవిషయమై విచారణ సలిపి, అక్రమముగుచో తమ అసమ్మతిని బలిపెడమనియు, నాపుగారు హక్కును జేసిరి. ఇంతవరకు వీరు తగిన చర్య దీసికొనరయిరి. కిరి అనమ్మతికి ఫల మేమగునో ఊహింపవలయునా

స్థానికసంఘములు : కద్దరు

మద్రాసు రాజధానిలో స్థానికసంఘములు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింప కృషిసలుపు చుండగ వాని ప్రయత్నములను ప్రభుత్వమువారు నిరుత్సాహపరచుట శోచనీయము. గుంటూరు తాలూకాబోర్డువారి పట్టాపాత వైఖరిందు కొక నిదర్శనము, నన్నిలం తాలూకాబోర్డువారు, శాసనసభ్యులగు మరుద్వనం పిళ్లగారి అగ్ర్యత క్రింద సమావేశమై బోర్డు సర్వీసులోనున్నవారు కద్దరును ధరింపవలయుననియు, స్వదేశవస్తువులను బోర్డు వారు సాధ్యమగునంతఃకువయోగింప

ఆంధ్ర

గంధి మహాత్మని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

చండాలు ఇదివఱకు 50602-6-8	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు ఇదివఱకు 24557-9-8	కోశాధిపతివద్దను, ఇలంలను వసూలుమొత్తము ఇదివఱకు 24782-9-8
--------------------------------	--	--

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వలయననియు, సిఫార్సుజేసిరి. కిరి తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారి రెంతవరకంగీకరించెదరో తెలియదు గాని, నాగపట్నం తాలూకాబోర్డువారు ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను విధిగ నేర్ప వలయనని జేసిన తీర్మానము బనికరాదని, విద్యా శాఖాధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. కాని ఎట్టి నిరోధము లున్నను, స్థానికసంఘములు జాతీయ పునర్నిర్మాణము. కు తోడ్పడవలయును. నిర్బంధములు నెదుర్కొని తమ నిశ్చయమును కనుబట్టువలయును. అప్పుడు గాని, యీ సంఘములు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చజాలవు

ఫిజీదీవులు

ఫిజీదీవులలో భారతీయులకు గలిగెడి కష్టముల గూర్చి విచారించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మూడుసంవత్సరముల క్రిందట నొకవిచారణ సంఘము నేర్పరచిరి. విచారణసంఘమువారు రిపోర్టునుబంపి రెండు సంవత్సరములు దాటిపోయినది. ఇంతవరకును రిపోర్టు ప్రచురింపబడలేదు. హైందవ శాసనసభయం దీవిషయమై ప్రశ్నినడుగ, రిపోర్టును ప్రచురించువిషయమును ప్రభుత్వమువారిలో చించుచున్నారని, జవాబుచెప్పబడెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కేల యింత కాలయంపన జేయవలయును? తామునిర్మించిన సంఘపురిపోర్టును తామేల దాచియుంచవలెను? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దీని ననలే బయల్పరువరకు నభిప్రాయము ప్రబలియున్నటుల, చతుర్వేదిగారు వ్రాయుచున్నారు. ఫిజీదీవులలో మార్షలులా దినములందు ప్రజలు మిగుల యిబ్బందిపడిరి. ఇట్టిస్థితిలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కేర్పరచిన విచారణయందు లిమకు సమ్మతిములేనిచో, కాలనీల ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ విచారణ సలువవచ్చును. అదియు జరుగలేదు. భారతీయుల దుర్దేశను కనుగొనుపట్ల ఎంతయ పేక్షయు, విముఖతయు ఏర్పడియున్నచో, కనుగొనుట సులభ సాధ్యము.

పంజాబు రాష్ట్రీయసమావేశము

పంజాబు రాష్ట్రీయసమావేశము గాంధీ మహాత్ముని యధ్యక్షతక్రింద గూడెను. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములగూర్చి మహాత్ముడిచ్చిన సలహా అమూల్యము. ఉభయసంఘములును పోరాడుచుండువరకు, వివేక పరిపాలన మంతరింపదని, మహాత్ముడు చెలిసినసంగతులు యధార్థములు ఉభయసంఘములకును మధ్య విభేదముల బెంచెడి వ్రాతలు గాని ప్రసంగములు గాని హాని

కరములు. ఉభయమును సోదరులని గ్రహించి, ఒకరితప్పుల నొకరు క్షమించి మెలగినగాని, భావ్యభివృద్ధి సాధ్యపడదు. ఒడంబడికలవలన విశేషలాభముండదు. హృదయము మార్పు జెందవలయును. దేశము నెదుర్కొనిన యువప్రదవమును గమనించి యైనను, స్వార్థచింతను మాని, స్వాతంత్ర్యసిద్ధిని గొంచుట ధర్మము.

మ్యునిసిపలు రిపోర్టులు

మ్యునిసిపలు పరిపాలన పు రిపోర్టులను వెనుక విమర్శించుచుంటిమి. అప్పుడు మ్యునిసిపాలిటీ రిపోర్టును, ప్రభుత్వవిమర్శనమును కలిసి యుండెడివి. అందుచే ప్రభుత్వమువారి విమర్శనము లెంతవరకు న్యాయములూ కనుగొనవీలయ్యెడిది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ విమర్శనము మాత్రమే ప్రచురింపబడుటచే, నిజసందర్భములను గ్రహించుటకు వీలుగలుగుటలేదు. సాధారణముగ స్థానికసంఘములు స్వాతంత్ర్యముతో, అధికారము జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండురు. స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి వీరు పలుమరు అడ్డులిగించుచుండురు. అట్టి ఉభయ పక్షవాదమును గ్రహించినగాని, నిజస్థితి బయల్పడదు. ప్రస్తుతపు రిపోర్టుల వలన, విశేష ప్రయోజన ముండునని దోచదు.

అమృతసరులో నన్దాన పత్రములు

జలియను వాలాబాగులో బహిరంగవభ
5 వ తేదీ పాయంకాలము అమృతసరు జలియనువాలా బాగులో జరిగిన బహిరంగవభలో, కాంగ్రెసు, భిక్షాతు సంఘములవారును మరొకన్ని సంఘములవారును కలసి మహాత్మునకు విడివిడిగా రెండు సన్మానపత్రములు సమర్పించిరి. మరొకలహములగూర్చి వారు వివరించిరి. "మరొకలహములు ప్రబలి పండుకు చాలచింతిలుచున్నాను. వానిని శీఘ్రముగా తొలగింపవలెను. ఒండొరులపట్ల ప్రజలు సహనమును చూపవలెను." అని మహాత్ముడు వడివెన. హిందూ అజ్ఞానభావగారుగూడ నటులే నుడివెరి.

హిందూమహమ్మదీయ

ప్రముఖులసభ
6 వ తేదీ లాహోరులో జరిగినది
6 వ తేదీని లాహోరు లక్షరూపాయల గిఫ్టును హిందూ మహమ్మదీయ నాయకుల సభ జరిగినది. అసభలో మరొకలహములగూర్చి చర్చించిరి. వారిచర్చ రహస్యము. మహాత్ముగంధి, హిందూ అజ్ఞానభావ, మాలానా మహమ్మదాలీ, మాలానా హేకతాలి, డాక్టరు అస్సానీ, పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, లాలా హిందరాజు, మోర్లేష్వరాల్, రాయబహదరు రామ చంద్రదాసు, లాలా దునింగు గాంగు మున్న సప్రముఖు లాసభలో వచ్చిరి.

విదేశవార్తలు

ఈజిప్టుకుట

లండనులో హంతకులగుంపు

స్కాట్లండుయార్డు చర్యలు

లండన్, డిశంబరు 5:— లండనులో బ్రిటిషుమంత్రులను జంతువులతో ఈజిప్టు అతివాదులు మట్టబెట్టడాన్ని చూడడం సంఘటనలు జరిగాయి. మంత్రివర్గమును ప్రభుత్వభవనములను గాపాడుటకు పోలీసుదళములను హెచ్చరించుటకు చర్యనడిపిరి.

ఇంగ్లండులో ఈజిప్టువారు చాలమంది ఇంచుకొని యున్నారు.

దేశీయకార్యదర్శి ప్రకటనము

లండన్, డిశంబరు 5:— ఈజిప్టు అతివాదులు లండనులో బ్రిటిషుమంత్రులను ప్రభుత్వభవనములను జంప ప్రయత్నించుచున్నారని వచంతల ననుసరించి వీరిని రక్షించి గాపాడుటకు దీనినిగూర్చి అతివారములను రహస్యనగాడవని దేశీయ కార్యదర్శి తెలుపుచున్నాడు.

బొగ్గగని ప్రేలుట

లండన్, డిశంబరు 5:— రెక్కుచుములో బొగ్గగనిలో అంటుకొని గని ప్రేలెను. 9 గురు చనిపోయిరి. గనిలో 415 మంది పనిచేయుచుండిరి.

గ్రీకు ఋణము

లండన్, డిశంబరు 5:— జాతీయమితివారు గ్రీకు ఋణము నిమిత్తము వివరములను ప్రకటించిరి. అసలు మొత్తము 12800000 పానులు గావలెను. ఇందులో 7500000 పాను లిచ్చెన రహమ న్నారు.

అంతర్జాతీయ వ్యాగనుల

ఋణము

లండన్, డిశంబరు 5:— నూటికి 6 పానుల వడ్డీ వడ్డీ 1000000 పానుల ఋణము అంతర్జాతీయ 'వ్యాగనుల' నిమిత్తము (బండ్లు) నూటికి 97 పానుల వడ్డీ న అనుకొన్నదని కంటే ఎక్కువగా లండనులో సమగూడెను.

నైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

ఈజిప్టుకు బంపుట

జనీవా, డిశంబరు 5:— జాతీయమితి కార్యదర్శి జనీవా ఒడంబడికను ఈజిప్టుకు పంపిరి. కాని బ్రిటిషువారు నవంబరు 19 న తేదీని బహిష్కరించునని తెలియజేయుచు వారిని ఇతరులకును బంపెదరు.

ఇంగ్లండు - ఈజిప్టు

బ్రిటిషువిధానము

ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యము రద్దుగాలేదు

లండన్, డిశంబరు 5:— ఇంగ్లండు సామ్రాజ్య ప్రధానామాయుడు ఈజిప్టుపరిశీలనగూర్చి ఇట్లు ప్రకటించెను. ఇంగ్లండు సర్కారు హత్యను విషగాగాని ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమును రద్దు చేయుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని పలువురుచున్నారు.

సాకుగారిసలి

నుడను నైనిక తరుగబాటు

సందర్శనను ముగించు నైనికాధికారులకు ఉరికి తను, ఇంకొకనికి ఉరికితను మార్చి 15 ఏండ్ల వరకమును విధించిరి.

ఇంగ్లండు దేశీయవిధానము

ప్రధానామాయుని ప్రకటనము

ఎన్నిక సమయమున వాగ్దత్తముజేసిన వ్యవసాయము, ఆహారపదార్థముల ధరల విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వము వారప్రజలకు తెలియజేయు దీనినిగూర్చి గృహవిషయ గలగ జేయదలంచుచున్నది.

ఆంగ్లో జర్మను వర్తకపు టొడంబడిక

మైన్సు ప్రతికాభిప్రాయము

లండన్, డిశంబరు 4:— ఒడంబడిక వరకులు సమంజ సముగ నున్నవి. ఐదుసంవత్సరముల వరకు వర్తకము జరగినంత జరుగను. దెల్లినలో బ్రిటిషువారు రాయబారములను ప్రారంభించుట చాల మంచిదైనది.

బ్రిటిషు

సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము

వచ్చే సంవత్సరము సాగుటనిజము

1925 లో మరల బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనమును జరుపుటకు ఏకగ్రీవముగ ప్రదర్శనకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

ఇంగ్లండు ప్రాంతు

స్వారిస్ సంభాషణ

లండన్, డిశంబరు 5:— బ్రిటిష్ చాంబర్లలో గారు ప్రెంచి ప్రధానామాయుని గలిసిరి.

తక్షణము పరిష్కారము గావలసిన సమస్యలను గూర్చి ఒడంబడిక కుదిరెను.

గ్రేటు బ్రిటన్ ప్రాంతుకు మైత్రి నభివృద్ధి చేయుట కవసరమగు మరీ కొన్ని సమస్యలను దీర్చు ముగ చర్చించుటకు గూడ ఏర్పాటుజేసిరి.

కొలోను ప్రదేశ సమస్య

కొలోను ప్రదేశమున త్వరలో భారీజేయ నుండుటచే ఇదివరలో అనుకొన్న అంతర్నిత్రమండలి పరిశీలక సంఘము వారు జేయుటకంటే జాతిమితివారే తక్షణము అమలు జరిపిన బాగుండదా యని హెరియలుగా రడిగిరి.

కాన్స్టాంటిన్ నోబిల్ లో బ్రిటిషు ప్రెంచి రాయబారులండుటకును రోములో జాతీయమితి సభకుండు చర్చించబడు విషయములను గూర్చి సమిష్టి విధానము నేర్పాటు జేయుటకును హెరియలు చాంబర్లలో రంగీకరించి ఒడంబడికను జేసిరి.

రియో రాయబారిసంగతి

స్టీవర్టుగారి విషయము

రాంకే మగ్దానాల్లుగారు రియోడి జనీవోలో చాలించుకొన్న స్టీవర్టు రాయబారి ఉద్యోగమును తదితరపరిశీలనలను గూర్చి విచారించుటకు రాంకే మగ్దానాల్లుగారు రియోడికి పంపిరి.

సామ్రాజ్య విధానము

రాజ్యాంగవిధానములో తప్పేమియులేదు పరస్పరసందర్శన లాభములు

లండన్, డిశంబరు 5:— ప్రస్తుతసామ్రాజ్యపరిపాలనావిధానమున లోప మెదియు లేదనియు, సామ్రాజ్య త్వహారములను నడపుటకు గాని ఒకేవిధానమునకు అంగీకరించుటకు గాని సామ్రాజ్యరాజ్యాంగవేత్తలకు కష్టముగలుగుట లేదనియు ముగ్యకాలములో ఎప్పుడైనా కష్టముండెదనియు, సమక్షముగ మూలాది ఏర్పాటుజేయునంతటి ఉత్తమపద్ధతి మరొకటిలేదనియు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములద్వారా అలస్యముననియు అధినేతలమంత్రులను ఆధికారులను ఇంగ్లండునువచ్చి సలహాగై కొనిపోవలెనంటి మేని బ్రిటిషుమంత్రులుగూడ అధినేతలకులతోపుటకు సిద్ధముగనుండవలెననియు జొమనియును ప్రభుత్వములతో ఆలోచించవలెననియు ముఖ్యముగ అధినేతకార్యదర్శితో ఆలోచించిన ఆశయగూడ అట్లుజేయుననియు సామ్రాజ్యమందున్న వారందరు ఒకరితోనొకరు సముఖమున ఆలోచించి పనిజేయుట తమమని కర్మలు అమరీ గారనిరి.

నల్లమందు ఒడంబడిక

మొనర్చుకు విక్రయించగూడదు

జనీవా, డిశం 5:—మొనరులకు నల్లమందును విక్రయించగూడదని జపానుగోరవదానికి నల్లమందు యిదటిసభవారం గీకరించిరి.

లై సెన్సులపద్ధతి, నమోదుజేసి పందిపెట్టుటవలన నల్లమండ్రి ప్రాంతము తగ్గననుచుచలను ఒకచీనాప్రతినిధి తప్ప తక్కినవారందరను అంగీకరించిరి.

దొంగలత్తకముననుసరించి పైపద్ధతులు నెగ్గునదీ లేనిదీ ఆధారపడియున్నది. ఒడంబడికను సంతకముజేసి ఈ పద్ధతిని అమలించినవారందరను దీనిని అమలుజరుపవలెననిరి. చీనా ఈ ఒడంబడికను సంతకముజేయునన్ను కొన్నివారములను జేయదలంపిరిని చీనాప్రతినిధి తెలుపనవ్వెరి.

18 లేదొరకు సభ ఆపుజేయబడెను.

ఇండియావైమానిక పయనము

నర్ డబ్ల్యు బ్ర్యాంకురుగారు

లండన్, డిశంబరు 5:—బ్ర్యాంకురుగారు బుకారెస్టుకు వచ్చిరి. ఇండియాకుబోవుటకు కాప్టెన్టునోపియమిడుగ వెళ్లెదరు.

బ్ర్యాంకురుగారు కాక్స్టాంటిన్లోపిలుకేరిరి.

లీనినేదికము నంగీకరించుట

లండన్ పత్రికల విమర్శనలు

లండన్, డిశంబరు 6:—ప్రభుత్వమువారి 'లీ' నివేదికము నంగీకరించు తెంతయు సమంజసముగ నున్నది. ఇండియాకునర్వేటిపులవైఖరి మారుట చాలమంచిదని డెయిలీన్యూస్ ముప్రతిక యనుచున్నది.

టైముస్ పత్రిక

ఇట్లుచున్నది. జీతములు, ఉద్యోగములకు భయము లేకుండ మంచిసౌకర్యములే జేయబడెను. గవర్నరులకు హెచ్చరించవలసిన నిరాకరించుట విచారకరము. వీలన సమర్థులు దీనిచే పూర్తిగపనిచేయుకనే తొలగెదరు. ప్రజాయత్త కాఖిల ఉద్యోగము విషయమై తక్కువ జీతములమీద సమర్థులను నియమించుచున్నది. దీనిని ప్రయత్నించెదము. పరిశోధకుల కిది చాల వ్యయముగనుండును. ఈ మధ్యకాలములో ప్రజాయత్త కాఖిలలో కల్లోలముగ నే యుండును. తక్కినముఖ్య కాఖిలందు 100 సంవత్సరములకుండి గడించిన యనుభవముతో ప్రవర్తించి సాధించగలరు. మంచివారి నే నియమించెదరు. ఇండియను మెడికలుసర్వీసు నెత్తిజేయువిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ ఆలోచించి ఈవిషయమున లీ కవిషనువారి సిఫార్సులకు సరిపుట్టుట అవసరము. ఇంతవరకు వైద్యవృత్తిలో యూరపియను సామర్థ్యము ప్రమాణముగల ఏర్పాటు జరుగలేదు. యూరపియను లుండబలిన అవసరములేనట్టి స్వాతంత్ర్యవైద్యులు ఇండియాలో ఇంతవరకు బయలుదేరలేదు.

మగ్గిరకంపెనీవారు పానుకు 25 పెన్సిలవ్యాసముడవ డివైడెండు బంచిపెట్టెదమనిరి.

మరాఠీలో స్వేయను వైద్యములు

మెసిరా మీదుగ వెనుకకు మరలినవని తెలుపుచున్నాడు.

అగదాసీగారు చిత్రమగుట

పెరిషియా ప్రధానామాత్యునకు సంపత్తిము సంపుట పెరిషియా ప్రధానామాత్యుడు తనయందు జూపిన దౌదార్యమునకు దయకు కృతజ్ఞుడననియు, దీర్ఘాయుష్యుడైనట్లుగాక యనియు తనకు ఆంగ్లేయు జాతీయతాప్రభుచే స్వయముగ గలిసికొనబాలననియు అందుచే తనపుత్రుని బంపుమంటినిగాన అభినివ్యాస సంకల్పమిట్టిని తెలియజేయుననియు అగదాసీగారు పెరిషియా ప్రధానామాత్యునకు సందేశము పంపిరి.

అగదాసీగారి లేఖ జేరవనియు ఆయన పుత్రుని బంపవలెననియు పెరిషియా ప్రధానామాత్యుడు ప్రత్యుత్తరము పంపెను.

ఎస్టోనియా విప్లవకారులు

కమ్యూనిస్టులపై పోలీసుదాడి

రెనాల్, డిశం 5:—రెనాల్ లో ఇటీవల తిరుగబాటులో పాల్గొన్న కమ్యూనిస్టుల తిరుగబాటులో పాల్గొన్న కమ్యూనిస్టుల ఇండ్లపై పోలీసువారు దాడిపట్టిరి. రాత్రంతయు తుపాకులను గాల్చుచునేయుండిరి. నూర్యోదయ మనుసరికి పోలీసువారింట్లో చొరబడగల్గిరి. ముగ్గురుకమ్యూనిస్టులు చనిపోయిరి. ముగ్గురుపోలీసువారికి గాయములు తగిలినవి.

మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు

హా సల్మానులకు లాభకరముగావు

డాక్టరు జయనుద్దీనుగారి మొఱు

లండన్, డిశం 2:—మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు ముసల్మానులకు తిరిగంతలాభమున, సంరక్షణమున గలగజేయలేదనియు గాబ్యాంగవిభానము, స సంస్కరణములు నెట్లటకు ముసల్మానులతో డబ్బులు నాశించిరేని ముసల్మానుల ఆశయములను కావలసినంతవరకు కాపాడవలెననియు చప్పననియు ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యములు ముసల్మానులకు పూర్తిగ ఒప్పుకొనవలెననియు ప్రజాహితేజవసంఘములందు స్థానికపరిపాలనాది సంఘము ముసల్మానులకు ప్రత్యేకముగ (ప్యార్ లెలు) ఎన్నిక లుండవలెననియు డాక్టరు జయనుద్దీనుగారు రినిరి.

మితవాదులగు మహమ్మదీయులకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు దగ్గరడియుట కిదేసమయమని బ్రిటిషు పత్రికలయందు చాలమంది వ్రాయుచున్నారు.

ఇండియా అన్ని భాగములనుండి ఆంగ్ల భాష రాసెట్టియు పూర్వాచార పరాయణులగు ముసల్మానులకు ఒక ప్రతినిధిసంఘముగ నేర్పాటు జేసి పరిపాలనావిభానమున ప్రభుత్వము వారికి సలహాఇచ్చుటను ఏర్పాటుజేయవలెనని మరికొందరు విచిత్రమగు సూచనను జేయుచున్నారు.

కెయిరో విద్యార్థుల నిరసనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిశంబరు 8:—కెయిరోలో క్రైయినింగు కాలేజీ యందు ఈజిప్టుదేశీయుడగు ప్రధానోపాధ్యాయుని వేరొక పనికి విద్యార్థులమంత్రి మార్చివేయుటచే 800 మంది విద్యార్థులు కనివారమునాడు తిరుగబడి ఆంగ్లేయ ఉపాధ్యాయుల ప్రశ్నలకు తక్షణపులీయ నిరాకరించిరి. ఉపాధ్యాయులు మంత్రిగారికి ఫిర్యాదుజేసి, ఆల్లరిజిట్టులో ముఖ్యులను అరెస్టుజేసి వారిచే తుహఫా యిప్పించినగాని తాము పనిజేయ మనిరి. వెంటనే మంత్రిగారు 50 మంది విద్యార్థులను అరెస్టుజేసిరి.

నూతన జాతీయదుస్తులు

విద్యార్థులు నూతనకపు జాతీయదుస్తులను ధరించి స్థానిక పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట కొక యుద్ధమును బయలుదేరినది. ముందుగా ఇంజనీరింగు పాఠశాలలో నిది ప్రారంభమైనది. నాలుగు కర్రగుండీలతో మిలిటరీకోట్టు, ట్రైకు కాలర్లకు బయలు మిట్లు ముప్లయు ధరించెదరు. షెరాయిలను మార్చురు. ఈమార్పునకు ప్రజల ప్రోత్సాహమును గోరుచున్నారు.

చైనా

చాంగ్స్సెనిగారు దాడి విరమించిరి

చాంగ్స్సెనిగారు తాను వుపూవుపై దాడి మానుకొనెదనని ప్రకటించెను. ప్రభుత్వాధికారము ఒక్కనిపరముగా నున్నది గనుక, తనకోర్కె సఫలమైనదనియు, కావున తన సేనలన్నిటిని తిరిగి మంచూరియాకు దీసికొనిపోయెదననియు నిక ముందు కేంద్రప్రభుత్వము ఉత్తరపుటకు బద్ధుడనై యుండుననియు ప్రకటించెను.

జర్మను ఎన్నికలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిశంబరు 8:—జర్మను రిచిప్టరు ఎన్నికలు నిన్నను జేత ముందన్ని ప్రాంతములలో జరిగినవి. మొదటి ఫలితములను బట్టిమాజీ జర్మనుజాతీయనాయకులు ముందుగా నున్నారు. సాంఘికప్రజాపక్షమువారితో ఇంచుమించు సరిసమానముగా నున్నారు. మొదటి మిలియను ఓట్లలో సాంఘిక ప్రజాపక్షము వారికి అతివాదులకు కమ్యూనిస్టులకున్న అత్యధికమైన వోట్లు వచ్చినవి.

ఫ్రాన్సులో కమ్యూనిస్టుల కుట్ర

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిశం 8:—రెండురోజులకుండి పోలీసువారు చేయుచున్న పరిశోధనల ఫలితముగా పదుముగ్గురు ప్రవాసముల కంపబడినట్లు పారిసులో ప్రకటింపబడెను. 60 మంది విదేశీయ కమ్యూనిస్టు ఏజంట్లుపై ప్రవాసశిక్షాప్రకటనలను మంత్రిగా రొసంగిరి. వారిలో 48 రు ఇటలీవారు, 6 పోలాండువారు, 7 రు బెల్జియనులు, పెర్షియా 1, స్విజ్జరులాండు 1, స్వీడను 1, జర్మనీయుడు 1, గలరు. ప్రభుత్వము వారు విదేశీయులందఱచర్యలను రహస్యముగా గమనించుచున్నారు. విప్లవోద్యమములందు పాల్గొనుచున్నట్లులు అనుమానము గలవారందరిని పట్టుకొన యత్నించుచున్నారు.

పత్రికల ధోరణి

కమ్యూనిస్టుల కుట్ర జరుగుచున్నదని పారిసుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. కమ్యూనిస్టు విప్లవము లేవనెత్తుటకై ప్రయత్నములు జేయుచున్నారని తెలియవచ్చునట్లు లాపత్రిక ప్రకటించినది. గాబిగ్నీ జిల్లాలో పోలీసువారు కమ్యూనిస్టుకేంద్రస్థానమును కల్లగొనెరి. అందు యువములగు స్త్రీపురుషులకు లెనినునూత్రములను బోధించు బోధినికు ప్రచారపాఠశాల ఒకటి బయలుపడెను.

కుట్రల బయలుపెట్ట పెద్దయత్నములజేయ యేమియు బయలుపడకున్నదని ప్రత్యేకపత్రికలు విమర్శించుచున్నవి.

మాంధుర, డిశంబరు 8:—ఫరీదుపురమందలి వైజాము గారి శివరమునువిడిచి జాత్ గానునకు బయలుదేరి రాజప్రతినిధి యు రీడింగుప్రభ్యయు బోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణసితి

1924 సం॥ డిసంబరునెల 8వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము అత్యధిక గరిష్ఠ	మొత్తము అత్యధిక గరిష్ఠ	మొత్తము అత్యధిక గరిష్ఠ	మొత్తము అత్యధిక గరిష్ఠ	మొత్తము అత్యధిక గరిష్ఠ
గోపాలపురం	80.0	58.6	...	24.83	44.96
విశాఖపట్టణము	81.5	67.1	...	15.44	87.09
కాకినాడ	78.9	64.6	...	21.87	89.09
మచిలీపట్టణము	79.9	66.3	...	12.04	41.59
కర్నూలు	85.1	59.9	...	8.56	26.01
బళ్లారి	87.1	68.5	...	2.45	20.51
కడప	84.5	67.5	...	7.20	31.28
నెల్లూరు	82.9	67.1	...	21.29	87.98
మద్రాసు	82.1	67.3	...	20.97	50.74
కడపూరు	80.8	70.6	...	23.85	52.94
నేలము	88.2	70.8	...	5.76	89.80
కోయంబట్టూరు	85.1	71.7	...	11.2	22.29
తిరుచనాపల్లి	88.5	72.0	0.08	9.27	88.18
నాగపట్టణము	80.1	74.3	0.88	22.72	54.98
మధుర	85.8	72.9	0.04	5.05	88.59
పాంబన్	86.6	76.1	0.54	12.87	87.00
తిరునల్వేలి	0.91	18.56	28.84
తిరుకేండ్రము	83.7	74.5	0.10	13.92	64.51
కొచ్చిన్	88.6	73.5	1.69	15.02	114.51
కాలికట్టు	89.5	71.0	1.38	20.58	117.16
మంగళూరు	80.9	76.4	...	4.18	125.68
తెంగళూరు	83.3	64.6	...	2.9	85.87
మెర్కార	76.8	62.4	0.86	5.95	125.46
కొడైకనాల్	64.4	52.6	0.98	12.79	62.18

అకాశము నిర్మలముగానున్నది. మచిలీపట్టులో పగటి వేడిమి రిక్తి డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురంలో రాత్రివేడిమి తక్కువగా నున్నది కడపలో పగటివేడిమి సగము తక్కువగా నున్నది. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి తక్కువగా నున్నది. వర్షములు తగ్గిపోనున్నవి.

ఆర్. ఎన్. సామూయి,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మదరాసు శాసనసభ

అధికారతర కార్యక్రమము

అస్సాముకు కూలీల నాపుట

పదవలచే నష్టపడిన భూములపన్ను ముజరా

శాసనసభ సమాప్తి

శనివారము ఫలహారానంతరము

ఇటీవల కావేరివడలచే, మెట్టవేసిన భూములపై శిస్తును ముజరా యొక్క పతనము తీర్మానముపై జరిగిన చర్చకు నారాయణస్వామిశ్వరగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, తాము స్వాయమున ర్పించిన కోయలనుండిగాని, ఎక్కువసమపాదము లొనర్చవలెనని కోరుతుంటున్నారని, తీర్మానము వోటునకు పెట్టగా నధిక సంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడినది.

బల్లారిజిల్లాలో రిసెటిల్మెంటులు

“బల్లారిజిల్లాలోని పడమటితాలూకా లైడింగిలోను రిసెటిల్మెంటు చేయునపుడు, తుంగభద్రకాలువకింద నున్న భూములపై పన్నుల రేటును నూటికి 6 1/2 నుండి 12 1/2 వరకు పెంచించి గతభూములపై పన్నుల రేటును మార్చునట్లు నొచ్చుపత్రమును అనుమతించిరి. అప్పుడు కొంతచర్చ జరిగినది, మిగిలిన చర్చ సీసమావేశమునకు నిలిచిపోయింది. తీర్మానముపై సీదినమున చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు సీక్రెడిటును చేసిరి. బల్లారిజిల్లాలో పడమటి ఐదు తాలూకాలోను రిసెటిల్మెంటు రానున్నది. తుంగభద్రకాలువకింద భూములపై నూటికి 25 నుండి 28 వరకు, ఇతర భూములపై 12 1/2 నుండి 15 వరకు పన్నులను పెంచునట్లు సీదిన సెటిల్మెంటు ఆఫీసరును, రెవిన్యూ డివిజన్ వారును సూచించిరి. వారా సూచనలను అనుమతించుచు, భాగ్యములపై పన్నులను పెంచునట్లు పోటు, భూమిని సాగు చేయుటకు భూమి యధి: పనులను సీదినమున, అందుచే సీసానుబది, ఎక్కువలాభకరమైనదిగా గాన్పించునట్లు సీటిల్మెంటు ఆఫీసరు చేసిరి. ఇందుకు కారణము, భూములలోని సాగుముత్యములను తగ్గు భరణు పెంచుటకు గూడ నిదియే కారణము. భాగ్యము పన్నుధికారులనుండి భరణు పెరిగెను. భరణు పెరుగుట జూడగా పంటల తక్కువయ్యెను, సాగుబడియు వైశాల్యము పెంచినను పంటలు తక్కువయ్యెను, భూమి సరియగు ప్రతిఫలము సగుట లేదనియు చెలియగలదు. అందుచే అందుగాను, బల్లారి యందు ట్యాంకు వత్సరముల ధి కము. గత 80 సం॥లోను 20 సం॥లందు ట్యాంకు వత్సరములు అట్టి ప్రదేశమునందు పెంచుటకు ప్రజలకు బాధకలిగించునే గాని వారికి నీ నష్టపడిన భూములపై, అందుచే సెషులు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చేసిన కారణములు నిరూపారము లైనవని తెలియగలదు. బల్లారిజిల్లా భూములు వర్షములు లేకపోవుచో నెందుకు పనికిరావు. గత 80 వత్సరముల ప్రభుత్వ సీదీక గాంచిన యెడల వర్షములు గురికి అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితులు గల వత్సరములకుంటే ప్రతికూల వత్సరము లధికమని చెలియగలదు. బల్లారిజిల్లా యందలి పరిస్థితులు పాడిసమగారికిని, ఆర్థిక సభ్యులకును బాగుగా చెలియును. బల్లారిజిల్లా తరుచుగా వ్యాధులచే బాధపడుచుండును. ప్రభుత్వ సాంవత్సరిక సీదీక లే ఆవిషయమును ప్రకటించుచున్నది.

అధికారులు, భూములపంటలగురించి వేసిన అంచనాలు, యథార్థముకంటే చాల అధికముగ నున్నవి. ప్రజలు సాగుమును స్థితియందే యున్నారని గవ్వరుచుటకుగాను, అంచనాల వేయునపుడు, భీదభూములకు వదిలి సారవంతములగు భూములకు మాత్రమే ఆధారముగ గొనెదరు. అట్టి స్పష్టము, సర్. సి. హెండ్లకర్ మొదలగు రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులే యావిషయమును అంగీకరించి పద్ధతిని అందించుచు వ్రాసియున్నారు. భూములు నిస్సారము లగుచున్నవనుటకు, రైతులు తమ భూముల నితరులకు విక్రయించుచు తాము కవులు నకు భూముల దీసికొని సాగుచేసికొని, జీవించుచుండిన విషయముగూడ నిదర్శనము, బల్లారి, అనంతపుర జిల్లాలు రాష్ట్రము

నందెల్ల వెనుకబడి యున్నవి. బల్లారిజిల్లా ఎల్లప్పుడు ట్యాంకుములచే పీడింపబడుచున్నది. ఆర్థిక సభ్యులు మొన్న మొన్ననే, అచట ట్యాంకుల వారణములు ముగించివచ్చెను. అట్టి ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయవలెనని వారిపై పన్నుల నధిక మొనర్చుదురు.

పి. శివరావుగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు నుడివిరి. 1921 సం॥ నుండియు సీ రిసెటిల్మెంటు ప్రస్తావనలు గూడ చున్నది. పన్నుల పెంచునట్లును గురించి ఒక శాసనము గావించునరకు శిస్తుల రేటును పెంచునట్లుకెట్టి ప్రయత్నమును జేయరాదని ఈ సభ యందపన్నుధిక తీర్మానమును పహించిరి. ప్రభుత్వమువారు సెటిల్మెంటు సూచనలన్నియు శాసన సభ వారియెదుట పెట్టబడునని వాదన మొనర్చిరిగాని ఆచరణయందది గాన్పించుటలేదు. 1928 డిసెంబరునందీ సభ వారి దేవిధమున నొక తీర్మాన మొనర్చిరి. కాని అట్టివిల్లు చూపుమే రమారమునందే చచ్చుటను గాన్పించు చుండుటలేదు. బల్లారి, నిరంతరమును ట్యాంకుములకు గురియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి కార్డులే ఇందుకు ప్రబలముగ సాక్ష్యము. బల్లారిలోని భూములు వర్షమున్నచో గాని ఎందుకును పనికిరావు. బల్లారి యందు అసామర్థ్య సర్వసామాన్యములను పోయినది. సాగుబడి లేకపోయినను ఏదైన పరిశ్రమలందు పనిచేసేయైన ప్రజలు జీవితమును గడపుకొనెదరని తలచుటకు ఆజిల్లా యందు పరిశ్రమలు గూడ లేవు. అచ్చటి ప్రజలు నిరంతరమును అమితముగ బాధములకు లోనగుచున్నారు. అట్టి ప్రజలపై పన్నులను పెంచునట్లు చాల అన్యాయము. భాగ్యముధరలతో బాటు, కూలి, పనిముట్లు, మరమ్మతుల వ్యయముగూడ పెంచినది.

అల్లుల హేగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు, పంటలు సాధారణముకంటే చాల తక్కిపోవుచుండెననియు, అందుచే దాదాపు సగము ప్రజలు భూముల నమ్ముచు, ఇతర ప్రాంతములందు కూలిచేసికొనుటకు వెళ్లిపోవు చున్నారనియు మిగిలిన వారు తలమునుగ నప్పులయందుండి, ఏదినమున కాదినమే గడచుట దుర్భరముగ జీవిండుచున్నారనియు నుడివిరి.

రా. బి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు:— తీర్మానమునందలి “నూటికి 6 1/2 నుండి 12 1/2 వరకు” అనుపదములకు బదులు “నూటికి 12 1/2 నుండి 20 వరకు” అనుపదములనున్న “అస్సాము మొట్టొకరు అత్యంతమైన పైగాగల సందర్భములందు నూటికి 6 1/2 నుండి 20 వరకు పెంచునట్లు” అనుపదములను తీర్మానమున కేర్పరచినదని సవరణను దెచ్చి ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరను నుడివిరి.

కోటిరెడ్డిగారు:— పై సవరణను బలపరచుచు సవరణను అంగీకరించుట కెట్టి ప్రభుత్వమును అయ్యెనో మావహించినయ్యెను, ప్రజలయొక్క కష్టములను తగ్గించి వారి సాగుముల వృద్ధిచేయుట ప్రభుత్వమువారిధర్మమనియు, వేర్వేరు జిల్లాలయందు స్వభావపరిస్థితులు మలన గలిగిన భేదములను సుశోధించునట్లు పట్టిరి.

సవరణ పిదప వోటుకు బెట్టుబడి, అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది

అస్సామునకు కూలీల సంపుట

జి. రామేశ్వరరావుగారు హాజరుగ లేనందున డి॥ బి॥ శేకవెల్లిగారు క్రిందిసవరణ నుపహించిరి. భూస్వాములయొక్కయు కార్మికజనములయొక్కయు శ్రేణుస్వకోరకు అస్సామునకు కూలీలు పంపుటను మానవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వము వారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

పై ఉపపాదన గావించుచు డి॥ బి॥ శేకవెల్లిగారు అనేక జిల్లాలయందలి కూలీవారలు అస్సామునకు గొంపోయి అచ్చట తలకష్టములకు లోనగుచున్నారనియు, కార్మికులయొక్క అభివృద్ధికి, రక్షణకు బాధ్యులగు ప్రభుత్వమువారికి దుష్టవిధానమును నిలుపుటకు ప్రయత్నింపవలయు ననియు పట్టిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు తాము సలిపిన విచారణలబట్టి అస్సామునందలి కూలీలకు ఆత్మలవగు వేతనము లొసంగవలయును, యజమానులు వారిచే ఆవిషయముగ పనిచేయించుటయు, మొదలగు ఇక్కట్లనుచే కూలీలు మారముగ జూడబడుచున్నందున ప్రభుత్వమువారి విషయములో ప్రజాశ్రేయముకోరకు కూలీల సంపుట నిలుపవలెననిరి.

సి.వి. వెంకటరమణయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు తీర్మానములు దినదిన ముఖ్యవృద్ధి జెందుచు మన రాజధానియందే కూలీలను పనినంతవనిపరిశ్రమాగారములందు వ్యవసాయమునందు లభించునట్లు ఇతర రాష్ట్రములకు కూలీవారల నెలపంపవలయునో తామెరుగజాలకున్నామనియు, ఇప్పటికైనను ప్రభుత్వమువారికి విధానమును మాన్వనయినయెడల, కూలీవారల ఇక్కట్లను మాన్వటకు విచారణ గావించుట కొకకమిషన్ గూడ నియమించవలయునని గోరిరి.

కలిపిల్లా సాహెబుగారు ఉపపాదన బలపరచుచు కూలీలలోనినగుచున్న అనేక భాగము నిలిపించుట కెట్టి ఇబ్బందులను తొలగించి ప్రజల సౌఖ్యముపగోరినచో ప్రభుత్వమువారు నెంటునే కూలీల సంపుటపై నిలుపుటచేయవలయుననియు, సభ్యులెల్లరును ఉపపాదనను అంగీకరించునట్లు సీదినమున పట్టిరి.

నియోజిత సభ్యుల శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు ఉపపాదన నాశ్రయించుచు కూలీలు తమజీవనాధారమును సంపాదించుటకు ఏ ప్రదేశమునకైన పోవుటకు స్వతంత్రముండదగుననియు, ప్రజాబాధనియందలి మిరాశీదారులు జమీందారులకు కూలీలను అనువసరముగ బాధలకు లోబరచి, నీచముగా చూచుటచేతనే వారు ఇతర స్థలములకు జోరతన్నుక పోయెననియు, కావున ఇచ్చటి శ్రీమంతులు కూలీవారల పరిస్థితుల గమనించి వారలయొక్క కష్టములను పరపనంతవరకు కూలీల సంపుట నిలుపుటలేయతగదని నుడివిరి. పి. రయ్యస్ గారుగూడ ప్రకారములు సూచించుచు ఉపపాదన నాశ్రయించిరి.

గా॥ సర్ ఆర్థు నాపుగారు: ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు, ప్రపంచమందలి ప్రతిదేశములోని కూలీవారలకు అనుభవించునట్టి హక్కును భూస్వాములయొక్క సౌకర్యములకు భంగపరచుటకు తాము ఏవిధమున సమ్మతించుటలేదనియు, గవర్నరు ప్రభువుగారు ఆగట్లు నెలలో ఈవిషయముపై చర్చించుచు కార్మికుల స్వతంత్రతను యమై జోక్యము గలిగించుకొనుట కష్టమును అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చి నియు కూలీవారలు తమకు ఎక్కువ వేతనమెచట లభించగలదో అట్టి స్థలములకు వెళ్లి అట్టి యభ్యంతరమును గలుగజేయవలయుననియు తమయభిప్రాయ మనియు, అట్టి నిలుపుట గావించుటకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారి కెట్టి అధికారము లేదుగాన ఉపపాదనకు వాదించిన శాసనములముగ జేయబడవచ్చు ననియు మరియు అస్సామునకు కూలీల సంపుటచే ఈ దేశమందే 20 కోట్ల రూపాయలు వెలగల కేయాకు తయారగుచున్నదనియు అయ్యది దేశమునంతటికిని పురోభివృద్ధినిచ్చుచు మనియు, ప్రస్తుత మిట్టి యాందోళన జరుగుచున్నను ఇటీవలనే బల్లారినుండి 200 కూలీలు అస్సామునకు వెళ్లియుండిరినియు, మదరాసునుండి వెళ్లిన కూలీ వారి స్పటికి కొంతధనమును కూడబెట్టుకొన గలిగియున్నారు. గాన తమకెచట ఎక్కువకూలీ జోరకునో అట్టి స్థలములకు కూలీ వారలను పోనిక ఆటంకపరచుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనరని తెల్పిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టుబడి తీర్మానించబడినది.

గా॥ నాపుగారు పోలగోరగ పోలు లెక్కింపబడి 84 అనుకూలురు, 22 ప్రతికూలురు 6 తలములు చేరిరి.

శాసనసభ సమావేశ సమాప్తి

ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము 75 వి (2) క్లౌసు క్రింద గవర్నరు ప్రభువు గారు శాసనసభ సమావేశమున వత్సరమునకు నేటిదినముద్వారా వూ కార్యక్రమముతో సమాప్తి యొనటలు పంపిన సందేశమును అధ్యక్షులు సభ్యులకు చదివి వినిపించి సభకు నిలుపుచు తిరుగ శాసనసభ ఒహుళ 1925 సం॥ ఫిబ్రవరినెల మొదటివారమును సమావేశము గాగలవని పట్టిరి.

నేటితో శాసనసభ పూర్తియాయెను.

సంకపు అధికారులను

మోసము చేయుట

ముద్దాయి శిక్షింపబడినది

కరాచీ, డిశంబరు 6:— ఇండియను పీసలుకోడ్డు 417-వ కెస్సును ప్రకారముగా సంకపు అధికారులకు మోసము చేసినందునకు శిక్షింపబడిన రఘునాథ జీతాలాల్ అను వర్తకుడు సెషనులు మేజిస్ట్రేటు టిర్పుపై ఆపివేశెను. రూ. 760-6-1 లు ముద్దాయి రేవులో దిగిన వస్తువులపై చెల్లించవలెనని ప్రతిపాదించెను. అపిలునందు అదనపు కమిషనరు నరుగారిచే విచారింపబడినది. ఈ నెల 2-వ తేదిన కమిషనరు గారు తీర్పుచెప్పిరి. నేరము భూములు చేయబడినది. కాని ముద్దాయియొక్క వెనకటి సత్వవర్తనయు, వ్యాపకము ఆలోచించి నొక దినము శిక్షయు, రూ. 1,000 లు జరిమానాయు విధించబడినది. (ఆ.ప్రె.)

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

క్రిశ్చియన్ సర్ గురూజన్ బెనర్జి గారి ప్రతిమ బహిరంగపరచుట

కలకత్తా, డిశంబరు 7:— కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము యొక్క సెనేటు భవనమున చలువరాతితో చేయబడిన క్రిశ్చియన్ సర్ గురూదాసు బెనర్జి గారి ప్రతిమ వైసు శాంసెల్లరువారసు సర్ యూవాద్వైగ్లవు గారిచే బహిరంగము గావింపబడినది. క్రిశ్చియన్ మాంటేగూగారి మరణములకు గల్గిన నష్టముకు విచారించుచు నొక తీర్మానము గావించబడినది. (ఆ.ప్రె.)

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

బల్లారిజిల్లా అడవిపంచాయతీలు

పి. శివరావుగారు.

ప్ర:—బల్లారి జిల్లాలో పశ్చిమ తాలూకాలయందు అడవి పంచాయతీలు ఏ గ్రామాలు చేపరా?

ఉ:—హళాస్పెట్టి, మాడగల్లి, హర్ననహల్లి, కుడ్డిగి తాలూకాలయందు ఏ గ్రామాలు చేయబడినవి.

ప్ర:—పంచాయతీలకై ప్రత్యేకోద్యోగములను ఏ యే జిల్లాలలో నియమించిరి? ఆయనవద్దనున్న గుమాస్తాల సంఖ్య సరిపోవునా?

ఉ:—గుమాస్తాల నెచ్చించుసంగతి విచారించబడుచున్నది.

సివిలుకోర్టు కాపీస్టులు

సివిలుకోర్టు కాపీస్టు లంచదగలసి హైకోర్టువారి ప్రభుత్వమువారికి మహజరు పెట్టుకొనిరా? దానిని సభ్యులకు తెలియ బరచెదరాయని రా|| పి. వి. గోపాలకృష్ణగారు.

శాసన ఉపాధ్యక్షులు విప్లవ కమిటీలు

జి. రామేశ్వరరావు గారు

ప్ర:—శాసన సభ ఉపాధ్యక్షుడును, చేరమానులు (అధ్యక్షునికి బదులుండ దగ్గవాడు) నిర్వహించిన కార్యము లెవ్వి?

ఉ:—ఉపాధ్యక్షుడును చేరమెను అసభము వచ్చినపుడు అధ్యక్షులుగా నుండి సభాకార్యక్రమము నడిపిరి. ఉపాధ్యక్షుడు 8) వ స్థానానికి ఆర్డరు ప్రకారము హాజరు కమిటీ అధ్యక్షుడగును. అధ్యక్షుడు 1922-23 సం||లో ఇంగ్లాండుబోయినపుడు స్టా. అ. 79 ఎ. ప్రకాశము తనకుగల అధికారము నుపయోగించి ఉపాధ్యక్షుడు ప్రక్షలను తీర్మానములను సభలో సంగీకరింపవచ్చునా లేదా యను విషయమును పరిష్కరించుచుండిరి. అధ్యక్షుని తరఫున 1923 జనవరి, డిశంబరులలో డిల్లీలో జరిగిన శాసనసభాధ్యక్షుల సమావేశమునకు బోయెను.

ప్ర:—వీరు యితర ఎన్నిక సభ్యులకు యెక్కువ కాలము చెప్పపురిలో నుండవలెనని నియమముగలదా, ఉన్నచో యెంతకాలముండిరి. అప్పుడెట్టిపని నెరవేర్చిరి. ఉ:—వారట్లుండ వలెనని నిబంధన లేదు. ఆయనను డిప్యూటీ పేసి డెంటుగారు 1922 జూలైలోను, ఆగస్టులోను సెప్టెంబరులో నోకరోజు, ఏప్రిల్లో 2 రోజులు చెప్పపురిలోనుండి అధ్యక్షుడు లేనందున శాసనసభకు సంబంధించిన పనులు నిర్వహించెను.

ప్ర:—ఉపాధ్యక్షునికిగాని చేరమానుకుగాని యితరసభ్యులకు యెంతయెక్కువకాలము యేరితిగా ముట్టుచుండును. గతనాలుగేండ్లలో సాలునకెంతెంత అధికభత్యము లొసంగబడినది.

ఉ:—ఉపాధ్యక్షుని ప్రయాణాభ్యులు కొంచెము ఎక్కువగానుండును. ఆయనకు 1923 జూనువరకు 1 వ తరగతి రైలుకాఫీ 2½ రెన్లు, ఇద్దరునాకరులకు 3 వ క్లాసు రైలుఖర్చు యిచ్చుచుండిరి. తదనంతరము 1 వ తరగతి ఖర్చుకెందుకైతే, సంగబడుచున్నది. ఇది గాక యితరసభ్యులవలెనే బండిఖర్చులు మైలునాణెగాను, రైల్వేము 2 సంగ బడును. అతనికి సాలునకు రూ 5000 జీతము. వీరి ప్రయాణాభ్యులు కుగాను 1921 సం|| రూ 64.12-0 నాఖరులకు రూ 49 1922 సం|| 241-14 0. నాఖరులకు 1.8.8-0. 1923 సం|| రూ 16.3-0 నాఖరులకు రూ 11.4-0. 1924 సం|| రూ 167-11-0 నాఖరులకు రూ 88.6-0 మొత్తము రూ 490-7 0 నాఖరులకు 252-2-0 ఖర్చయినది.

డిల్లీ సభలతోయినందుగాను 1923 జనవరిలో రూ 909.18-0 ఏకంబులో 929.4 0 మొత్తము 1889-1-0.

పంచాయతీ కమిటీలు

హళాస్పెట్టి సంఘములు రూ 50 మించినమొత్తములకు పంచాయతీకోర్టులలో కేసు కేసుబయ్యినవి టి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారి ప్రశ్నకుత్తరువుగా తెలుపబడినది.

ప్రాథమిక వాతశాలలు

ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రాథమిక పాఠశాలల నందు ప్రభుత్వసహాయములు గలవాని సంఖ్య వధికముజేసి, యితరత్రగల పాఠశాలను తగ్గించవలెను నూచనగలవాని జి. రామేశ్వరరావుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—స్థానిక సంఘములయాధీనమునందున్న పాఠశాలలను తగ్గింపవలెనని యొకనూచనగలదు. గ్రాంటు బడులను అధికము జేయుట యితరులచేతనున్నపని. వాటిని జిల్లావిద్యా సంఘములు రిక్రెజు జేయవచ్చును.

లాకారేజీ పునర్నిర్మాణము

లాకారేజీ పునర్నిర్మాణముగూర్చిన రిపోర్టుపై మంత్రిగారు ఉత్తరువు లా సంగు లో పు న ఎ క డ మి కు కాన్సిలు వారినిగాని లాప్రడీసుబోర్డువారినిగాని సంప్రదించి యుండిగా, ఆరిపోర్టును లాకారేజీ కాన్సిలువారు ఆమోదించునపుడు ఏయియ విమర్శించియుండిరా యని ఎస్. సత్యనూర్తిగారు ప్రశ్నింప లేదని బదులువచ్చెను. ఈరిపోర్టునకు సదగు సంస్థల కెట్టిసంబంధములేదు.

ప్ర:—నూతనోద్యోగములకు మంత్రిగారే నియమితురా లేక లాకారేజీ కాన్సిలువారు వేయుదురా.

ఉ:—నవం 5 క లేదీ ప్రభుత్వ ఉత్తరువు 1702 ప్రకారము జరుగును.

చెన్నరాష్ట్రమునందు ప్రతి

సి. గోపాలమినసుగారు ప్ర:—ఈరాష్ట్రమునందు ప్రతిపంట ఏయియ నభివృద్ధి గాంచుచున్నదా? నూతన రకముల ప్రత్తిని పండించి యభివృద్ధిజేయుటకు యేమి యేర్పాటులు జేయుచున్నార?

ఉ:—మొత్తముపై ప్రత్తిపంట తగ్గిపోవుచున్నట్లేయున్నది. కాని నూతనపద్ధతులపై వ్యవసాయ శాఖ వారు పండించుచున్న (కంబోడియా) ప్రత్తిగత మూడేండ్లలో బాగుగనే యభివృద్ధి చెందినది.

నూతనరకముల ప్రత్తిని వ్యవసాయశాఖోద్యోగులు వివిధస్థలములందు పెంచుచున్నారు. ముఖ్యస్థానములలో యీ నూతన ప్రత్తిలు బాగుగ ఫలించుచున్నవి. త్వరలో ప్రాతరకములన్నిటిని మరుగుపరుచగలదని రోచెడిని.

ప్ర:—ఈ నూతన రకము ప్రత్తి యిదివరకు దానికన్న యెంతవరకు లాభకరముగనున్నదో లాంక మైనునిపులుల యభిప్రాయమును కనుగొనిరా?

ఉ:—కరుంగన్ని, కంబోడియా ప్రత్తులగూర్చి లాంక మైనువారి యభిప్రాయము 1912,16 సం||లలో అనుకూలముగనే తెలుపబడినది. కరుంగన్ని ప్రత్తికి కంబోడియా ప్రత్తికన్నంత బిగువులేకలు వారు పరిశోధించి జూచి రెలిపిరి.

గోసంరక్షణ

తెలూప, ఒంగోలుజాతి ఆవులు సంఖ్యక్షీణించుచుండుటచే, వాటి ఎగుమతిని నిలుపుజేసి, చింతలదేవి ఫాండులో వానిని వృద్ధిజేయ లేకు యత్నములు జేయుచున్నారని సజేక మొదల్యారు ప్రశ్నకుత్తరువుగా తోయ వచ్చెను.

వైద్యోద్యోగములు

మారుమూల గ్రామములలో పింఛుడిసిగొనిన వైద్యోద్యోగులు పృథివాచరించు చుండినచో ప్రభుత్వమువారు ధన సహాయము బడయగలరని వి. రామచంద్ర రెడ్డిగారి ప్రశ్నకు జవాబునకు చెల్లియవచ్చెను.

వైద్యకళాశాలలందు శ్రీవిద్యార్థిములకు, నిమ్మజాతి వాటి కొలదినుండికి మాత్రమే స్కాలర్షిప్లు లొలగుచున్నాడు. వీరిలో నెవ్వరికిగూడ ఉద్యోగ మియ్యబడునని పూచి లేదు.

వినోదములు పన్నుచట్టము

జి. రామేశ్వరరావుగారు-ప్ర:—వినోదముల పన్ను చట్టమును శాసనముగా జేయునపుడు ఎన్నిస్థానికసంఘముల సంప్రదించిరి. అవి యెట్టిఅభిప్రాయమును తెలిపినవి.

ఉ:—అన్ని జిల్లాతాలూకా బోర్డులను సంప్రదించి యుంటిమి. వాటిలో చాలసంఘములు అనుకూలముగనే అభిప్రాయమును తెలిపినవి.

స్థానికసంఘముల చట్టము సవరణజిల్లు నేలయింకను అనుబంధములేదు జిల్లాబోర్డులకు సరాసరిఎన్నికలు జరుపనుజేతము గలదా అందుకనుకాముగ నేర్పాటుజేసెదరాయని టి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారు ప్రశ్నింప బిల్లుయింకను సరిజూడబడుచున్నదనియు సరాసరి ఎన్నికకు అనుకూలసవరణలు జేయబడుననియు ప్రశ్నకుత్తరువు వచ్చెను.

సభాకారసంఘములపై పృత్తి పన్ను తొలగించవలెనని రిపోర్టుగారి విన్నపము జేరినదనియు దానిగూర్చి విచారించుచున్నారనియు తెలియవచ్చెను.

రాయదుర్గ తాలూకాబోర్డునెత్తి నేయుట

స్థానిక సంఘముల చట్టసవరణ

ఎ. రంగనాథ మొదల్యారుగారు:—రాయదుర్గ తాలూకాబోర్డు నేల ఎత్తివేయవలెనని?

ఉ:—అబోర్డు అధిక లేలుపన్నులను విధించినను స్వప్రేమితులకు నుండవలెనని ఎత్తివేయవచ్చునని జిల్లాకలక్టరు, బోర్డు

అధ్యక్షుడు, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు అందుగుగా దినకమిటీ వారు శిఫార్సుజేయుటచే నెత్తివేయబడెను.

ప్ర:—మొత్తమురూపిడిమండి రూ 4025 ప్రాథమికవిద్యకై ప్రత్యేకించిన పిదపగూడ ఆ తాలూకా బోర్డు జమాఖర్చులను సరిజేసికొనలేదా?

ఉ:—తాలూకాబోర్డుతనఖర్చులను తగ్గించిరాబడికి మించుచుండునట్లు జామకొననూచించెను. కావున ప్రభుత్వమువారి జిల్లాబోర్డునకు వ్రాసి వారియభిప్రాయమునకై అంత్యఉత్తరపీయకుండ వేచియున్నారు.

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

మలేము-మంత్రిము

పై విషయముగూర్చి కాకావాడ మెట్టారిక్ హైస్కూలు (ప్రిన్సిపాలు రివరెండు డెన్సెనగారు ఎ. యి. యల్. యమ్. విమను రీడింగ్తూము అవరణలో నిన్నసాంకెత్రము ఉపన్యాస మొసంగిరి. హిందూదేశాచారములు, ఉత్సవములు మతమంత్రములలో నిండియున్నవనియు, ఇట్టి మంత్రభూషణముకు ఉత్సవములే హిందూతత్వమును నిరూపించుననియు చెప్పిరి.

ఈవిషయముగూర్చి ఉపన్యాసములు మద్రాసు మెయిలు సంవత్సరాదిసంచికలో వ్రాసిన వ్యాసమునకు బహుమతిని పొందిరి.

విద్యోగులు

ప్రభుత్వకళాశాల ప్రిన్సిపాలు శ్రీ యస్. ఆర్. క్రీష్ణమృగారు కలవుగై కొని వెళ్లుసందర్భమున నిన్నసాయంత్రము విద్యార్థులు మెట్టాపుసంఘమువారును విద్యోగులు పత్రములను సమర్పించి ఆల్ఫుచరవిందుగా గాంచిరి.

వీరిసాసమున స్థాతం దొరగారిని ప్రిన్సిపాలుగా నియమించిరి. వారు నేడు ఉదయము మెయిలులో చెన్నపురినుండి వచ్చిరి.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లాసంఘము-బందరు

దెల్లంకాంగ్రెసుప్రతినిధుల యెన్నికఫలితములు. ఈ జిల్లానుండి యీక్రింద పేర్కొనబడినవారు రాబోవు దెల్లంకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా యెన్నుకొనబడిరి.

భోగరాజు పట్టాభి శివారామయ్యగారు, మనపాక కమలమ్మగారు—అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘసభ్యులగుటచే అధికారరీత్యా ప్రతినిధులైరి.

ఉప్పలూరి ముత్తరాజుగారు పరిమి వెంకటపిచ్చయ్యగారు—కైకలూరు తాలూకాకు ప్రతినిధులుగా కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిచే అంగీకరింపబడిరి.

డిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు ప్రభుల హనుమంతరావుగారు ముసల్ కృష్ణమూర్తిగారు మాలెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు కొడాలి నరసింహారావుగారు ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారు దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరిగారు—30-౧౧-౨౪ లేదని జిల్లామొత్తముమీద జరిగిన యెన్నికలలో అధ్యక్షునిచే నియమింపబడిన కమిటీవారిల్లు 30-౧౨-౨౪ సాయంత్రమువరకు వచ్చిన యెన్నిక పత్రములలో యెక్కువ ఓట్లురావడమువలన గెల్పొందినట్లు నిర్ధారణ చేయబడినవారు. భ్యర్థులుగా నిలిచి, ఎన్నికలలో గెలుపొందని మిగతా ౧౧ గురిని రాష్ట్రసంఘములవారికి సిఫారసు చేయడమైనది

భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు,

కార్యదర్శి.

బీజ్ బండ్:—నీరేపోయిన వీర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రములోగాని వీర్యముస్ఫులితమగుచున్న యడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యవ్వన మొసంగును, ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండుగంటలలో సరములకు బలమునిచ్చి సంతార ముఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. పుత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును 20 మాత్రలు సీ! 1కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

13, బైరాగిమఠంపేథి, మద్రాసు

భారత సామ్రాజ్య శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరముల పట్టికలు

ముఖ్యవిషయములకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు

శ్రీ, డిశంబరు 6:— భారత సామ్రాజ్య శాసనసభాభ్యుదయించే భయం ప్రతిపాదించుటకు అనుమతించబడిన రెండు ప్రశ్నోత్తరముల పట్టికలు ప్రచురింపబడినవి. 190 తీర్మానములు గలవు. కామినీమూలచంద్ర, కల్యాణ, భానుబహదూరు సభాపక్షాదులను సభ్యులుగా, డాక్టరు గవరుగార్లు పెక్కు తీర్మానములు ప్రతిపాదించెదరు. పన్ను విచారణసంఘము, సుబానుచంద్ర బోసునిర్వహణము, బెంగాలు ఆర్మీ సేన్యు నిర్మాణము, హైదరాబాద్ ముగిసిన సర్ దాదీబంబాల్ గారి రాజీనామా మొదలగు విషయములను గురించి శ్రీ తీర్మానములు భారత సామ్రాజ్య శాసనసభ ఆనతికారసభ్యులచే ప్రతిపాదించబడును.

గోస్వామిగారి తీర్మానము

గత శాసనసభయందు పన్ను విచారణ సంఘమును రద్దు చేయవలసినదని తీర్మానము ప్రతిపాదించిన టి. జి. గోస్వామిగారు పూర్తిగా ఆర్థిక స్థితిని విచారించుట కేమియేర్పాట్లు గావించెదరో టాడుహంటు కమిటీయధీనముం దెంతసామ్యు ఉన్నదో గోస్వామిగారు తెలిపి కొనుటకు ప్రశ్నించెదరు.

కామినీమూలచంద్రగారు

స్వక్రీడలవలన తప్పక దౌర్జన్యపాతమైన కలవరము సంభవించునని యాధియగు సమాచారము తెలిపినవిషయము 1818 సంవత్సరము నుండి రిస్కలేషను ప్రకారము ప్రవాసము నకు బంపబడవలయునని లాడుమోర్లే గారిచే తెలుపబడిన మూల నూత్రము అసంబంధి సభ్యులకు జ్ఞాపకము చేచ్చి సుబానుచంద్ర బోసు, అనిలభరణరాయి, సత్యేంద్రచంద్రమిత్రుల నిర్వహణ విషయములం దీ నూత్రము సంతకర కమిటీలో బెట్టబడినదియని ప్రశ్నించి పిమ్మట నిదర్శనములను జూపవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కామినీమూలచంద్రగారు ప్రశ్నించెదరు. పైన జేర్కొనబడినట్టి నిర్వహణకు యిట్లు సోదాచేసినప్పుడు ప్రేమనట్టి నమ్మకముగాని విప్లవమును ప్రబోధించు గ్రంథములుగాని దొరకనవా యని చంద్రగారు ప్రశ్నించెదరు.

ఆర్మీ సేన్యు విషయమునను అందువలన ఆరెస్టులందరగ్గు ములనుగురించి చంద్రగారు మరికొందరును తెక్కు ప్రశ్నలను ప్రభుత్వమువారి నడిగెదరు.

మూడవ రిస్కలేషను ప్రకారము నిర్బంధితులైనవారిలో అధిక సంఖ్యాదులు స్వరాజ్యసత్తాను నకు తెందినవారను మాట నిజమా? ఆరెస్టు చేయబడుట పూర్వము ఏ నేరము వలన వ్యక్తులు నిర్బంధితులగుచున్నారో వారికి తెల్పబడెనా? వారిపద్ధతుండి సమాధానములు దీసికొనబడెనా అని చంద్రగారిడిగెదరు.

ప్రశ్నోత్తరము

ఉద్ధారకాండము భారతదేశమునకు రాను ప్రాంత ప్రాంత నియంతృత్వము కారకులు యిండియా ప్రభుత్వమువారాయని సి. దొరస్వామి అయ్యగారు, భాను బహదూర్ సభాపక్షాదులను సభ్యులుగా (ప్రశ్నించెదరు.

సర్ దాదీబంబాల్ గారి రాజీనామా

సర్ దాదీబంబాల్ గారికిని ప్రభుత్వమునకును భేదాభిప్రాయములున్న వాయని వారి రాజీనామా విషయమున చంద్రగారిడిగెదరు. దాదీబంబాల్ గారి రాజీనామా సంపర్కమున కాగితములన్ని ప్రచురింపించ వలసినదని గయా ప్రసాద్ సింగుగారు ప్రభుత్వమును గోరెదరు.

కోహాటు అల్లరులు

ఈ విషయమై కొన్ని ప్రశ్నలు దివాను బహదూరు మోజర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారిడిగెదరు. కోహాటు అల్లరి సంపర్కమున సెంటిమెంటులు ఆస్తిహింసాదియు, స్థానిక ఉద్యోగుల సేవలపై గురించెయు, విచారణ గావించుటకు సర్ చార్జ్ సు యిష్టి సుగారు కోహాటును బంపబడుటకు కారణములను గురించెయు రావుగారు అడిగెదరు.

వలసరాజ్యముల విచారణసంఘము

హిందూదేశమునుండి వలసపోయినవారిస్థితిగతులను విచారించుటకు ఏర్పరపబడిన విచారణసంఘమువారి రిపోర్టు ప్రచురింపవలసినదని సభాపక్షాదులను సభ్యులుగా (ప్రశ్నించెదరు.

డాక్టరు గౌరు, కల్యాణగారు

స్థానికాధికారసంబంధించిన తెక్కు ప్రశ్నలను గవర్నరుగారును తపోలాహరి కష్టములను గురించిన ప్రశ్నలను కల్యాణగారును ప్రశ్నించెదరు. (అ. ప్రె.)

18 వేదీ సాయంకాలము 4.30 గంటలకు బళ్లారిలో ఎలక్ట్రిక్ స్ట్రీటును ప్రారంభించును. సి.పి.రామస్వామయ్యగారు యాజమాన్యము వహించును.

హైకోర్టువకీలు సన్నదు

రద్దుచేయబడుట

పార్టీలపన మహారెండులు

గతమాసము 24 వ తేదీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులు బీసీ, శ్రీనివాసయ్యగారిల సమక్షమున జేరినట్టి జి. నరసింహాచారి యను హైకోర్టువకీలు తంజావూరుజిల్లా నల్లంగిమాను కోర్టు మునసబుగారి యెదుట గావించిన విక్వాసద్రోహపు నేరమునకు మరల విచారణకు వచ్చెను.

ముద్రయై నారోపించబడిన మూడు నేరములందు ఒకదానికి కోర్టువారు అనుమతి యొసంగలేదు. మిగిలిన రెండు నేరములలో (1) ముద్రయి అతనిపార్టీలు కోర్టులో డిపాజిటు చేయవలసినదిగ ఇచ్చిన రు 700 ల మొత్తమును అట్లు డిపాజిటు చేయక అపహరించెను. (2) వ నేరము కోర్టువారి నుండి తన పార్టీదారులలో నొకరికి రావలసిన రు 1000 లను కోర్టుకుండి పుచ్చుకొని తానపహరించెను.

ముద్రయి తానుడబ్బును వైరెండువిధముల తీసికొనినది నిజమే యనియు, తనకు కొన్ని అనశ్శక్తిములైన అక్రమములు ఉన్నట్లు తానాడబ్బును వాడుకొంటినియు, అందు ఒకపార్టీకి తానివ్వవలసిన బాకీకి ప్రోటోటావాసి యిచ్చియున్నాననియు రెండవపార్టీ డబ్బును యొసంగెననియు తెల్పెను.

న్యాయమూర్తులు ముద్రయిపై నేరములను ఖాయపరచి సామాన్యప్రజలకు ఇట్టి మోసములనుంచి రక్షణయొందగలందు లకు ముద్రయియొక్క వకీలుపదవిని కాశ్యతముగా తొలగించిరి.

ముద్రయితరపు:—కె. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు.

ప్రతివాదులతరపు:—అడ్వోకేటు జనరలుగారు.

రాజప్రతినిధి ఆమనము. సన్మారము

జూలై 1944, డిశంబరు 6:— రాజప్రతినిధి రిడింగు ప్రభుత్వ జూలై 1944 నుండి మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు, బాంబాయి శాసనసభ్యుడగు యల్. యన్. చౌదరి, జిల్లాసంఘ సభ్యుడు సుధానికరత్తుల సంపూర్ణకృష్ణుడును నగు రావుసాహెబు హుస్ చంద్రమోతీరామ్, కాండేవ్ శురూతీ విద్యాసంఘ ప్రతినిధులు రాజప్రతినిధిని సందర్శించి పుష్కలాలంకృతుని గావించిరి. ఫరీదు పురమందలి నైజామువారి బంగళాకు రాజప్రతినిధి భార్యా మేకదముగా విడిదిచేయుటకు బోయిరి. పిమ్మట అజంతా గుహలను జూచిరి. (అ. ప్రె.)

సర్ హెన్రీవీలరుగారు

పాట్నా, డిశంబరు 6:— నిన్న యాడంకుఆర్ ప్రాంతము సర్ హెన్రీవీలరుగారు బరిక్షించిరి. (అ. ప్రె.)

విక్వాసద్రోహమునకు కేసు చేయుట

ముద్రయి కోర్టువారి స్వాధీనమయ్యెను

రంగూను, డిశంబరు 6:—ఇ. ఎ. మామవాయును వర్తకుడు రూ 3,78,000 ల విలువగల నగలను అపహరించెనని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యెదుట యి. ఎ. మాజిడ్ అనువర్తకుడు కేసుచేసెను. ఏడు సంవత్సరములనుండి తానును ముద్రయి యును సామానులమున్న నొక కొట్టుయొక్క భాగములను నియు, 1922-న సంవత్సరమున విడిపోతిరియు, విక్వాసద్రోహము చేసెను. 1924 జూను 22-న తేదీన రూ 37,8,000 ల విలువగల బంగారు నగలను జాగ్రత్తగ నుంచుటకు ముద్రయి యొద్ద పిర్మాదీ దాచెను. పిమ్మట ముద్రయివద్ద రూ 1,82,000 లు పిర్మాదీ అప్పజిసికొనెను. పిమ్మట తగవారు బహులదేర ప్రారంభించినప్పుడు బాకీసామ్యునివలసినదని ముద్రయివాదినీ ఒకరిచేసెను. ఉభయులకును ఉన్న వ్యాపారము ఫయిలం అయ్యెవరకు నగలను మరల్చెటైలు బ్యాంకిలో నుంచ నలసినదని న్యాయవాది ద్వారా నవంబరు 27-న తాళిఖన పిర్మాదీ నోటీసుచేసెను. డిశంబరు 1-వ తేదీన తన న్యాయవాది ద్వారా పిర్మాదీతనయొద్ద నగి కేమియు దాదలేదని ముద్రయి నోటీసు ఇచ్చి మా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వారంటు జారీచేయుటకు సిద్ధమగుండెముద్రయికోర్టువారికిస్వాధీనమయ్యెను. రూ 40,000-ల పూచీకత్తునిచ్చిన మీదట ముద్రయిని విడుదలుకు మేజిస్ట్రేటుగారు రనుమతి యిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

నూతనారికపండితుడు నియమింపబడెను

కలకత్తా, డిశంబరు 7:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము యొక్క మింటో ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ పదవికి డాక్టర్ కె. హెచ్. బెనర్జీగారు తిరిగి నియమింపబడిరి.

కీ.శే. సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

హైకోర్టునందు స్మారకసభ

నేటి దినము హైకోర్టునందు కాగ్యక్రమము వారంభించుట ముందు ప్రధాన న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తులను సన్మానించెను.

హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తులను ఇదివరలో చేన్న పురిహైకోర్టునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తులగు నుండి కీ.శే. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి మరణమునకై తమవిచారమును వెల్లెబ్బులుచేసి స్వా కచిహ్నుముగ సమావేశమైరి.

టి. వి. వెంకటరామశాస్త్రియార్ [అడ్వోకేటుజనరలు] గారు సర్ బ్రహ్మణ్యయ్యగారి జీవిత చరిత్రను స్తుతముగ వివరించిరి.

కీ.శే.మారు 1882 సం. మధుజిల్లాయందు జన్మించి కలెక్టరు ఆఫీసునందు కొంతకాలము గమస్తాగా నుండి క్రమముగ ప్రిడరుపరీక్షయందు కృతార్థులై మధురలోను విదప చేన్న పురి ప్రధాన న్యాయస్థాన మందును, జయప్రదముగ న్యాయవాదిపదవిని నిర్వహించిరి. విదప శాసనసభకు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. తమపరి ప్రథమభారతీయ న్యాయమూర్తుల సర్ టి. ముత్తుసామిఅయ్యగారి కళ్యాణకళి పులైనపిట్టల సర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తులుగ నియమింపబడిరి. కొలెషంవత్సరములు ఆపదవియందుండి 1907 సం. నందు దేహాంగోగ్యునసరియగు స్థితిలో లేనందున ఉద్యోగమునుమాని విశ్రాంతిగొనిరి. న్యాయమూర్తులుగ పనిజేసినంతకాలము ప్రతినేరమును నూత్నుబుద్ధితోడను, నిష్పక్షికుముగను, సహజభావముతోను పరిశీలించి తనమనస్సాక్షి బోధించినటుల ప్రవర్తించువాడు. ఉద్యోగవిసర్జనానంతరము జీవితమంతయు ప్రజాహితకార్యములందే గడపెను. కాంగ్రెసు నాయకులలో ప్రాముఖ్యులుగ నుండిరి.

హోమయ్యలు ఆంధ్రోళనా సమయమునను, విసెంటియ్యగారు, ప్రవాస శిక్ష విధింపబడినప్పుడును కీ.శే.మారు దేశమందు తీవ్రము ఉద్యోగన గావించియుండిరి. వీరి దేశభక్తి ఆపారము మతాభిమానము అనంతము. వైస్రక్తి అనిష్టవనీయును. తమ విశ్వసనీయులగు జీవితములను ప్రభుత్వము యొక్క ధియ్య, ప్రజలయొక్కయు ఇరువుర కృతజ్ఞతకు పాత్రుడాయెను రాజకీయోత్సాహము భేదాభిప్రాయము లేట్టుండినను కీ.శే. ఫలయొక్క అసల్యము దేశసేవ ఎన్నదగియున్నది. అట్టిధికారులు ఉదారమనస్కులు, నిష్కల్యమప్రవర్తనలు గలవైతాను వైసందున వారిగౌరవార్థమైనమున సమావేశమైనారము. స్వల్పాధికారమందు తమజీవితమును ప్రారంభించి గొప్పరాజ్యతంత్రజ్ఞుడుగ దేహాంగోత్ర సల్పిరి.

ప్రధాన న్యాయమూర్తులు తమయొక్క విచారమును కీ.శే.మారు కుటుంబమునకు తమనానభూతిని వెల్లెబ్బిచ్చిరి.

న్యాయమూర్తి కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి జీవితము జయప్రదమైనదనియు, న్యాయమూర్తులుగ నుండువారలయందు వారు అగ్రగణ్యులును, స్వతంత్రాభిప్రాయములును, న్యాయసంరక్షకులునై యుండిరి. అప్పకాలమునందే దేహ మహోగ్యస్థితివలన ఉద్యోగమును చాలించిరి. వారి ప్రజా సురక్షి, బీదలయొడ దాక్షిణ్యస్వభావము నెరుంగనివా రుండరు." అని పల్కిరి.

శ్రీలక్ష్మీనృసింహ ఆంధ్రగీర్వాణ పుస్తక

భాండాగారము—కదిరి

(ఒకవిలేఖరి)

ఈ గ్రామమున ది 19.10.24 తేదీన నూతనముగ ప్రెస్ కేజీ నొక గ్రంథాలయము నెలకొల్పబడినది. ఈ భాండాగారమునకు మల్ రా. శ్రీ. జి. సుబ్బాశాస్త్రి (బి. యె.)గారు అధ్యక్షులుగను, మల్ రా. శ్రీ. వట్టా సూరయ్య శ్రీష్టిగారు ఉపాధ్యక్షులుగను మల్ రా. శ్రీ. యె. ఆర్. చేసెరాయ శ్రీష్టిగారు కార్యదర్శిగను, నుండి పనులు జరుపునట్లు కార్యనిర్వాహక వర్గమును ఏర్పాటు చేయబడినది. 70 మంది సందాదారులుగలరు. ఇందులో మొంబురుగా చేసిన కరణము-లక్ష్మీనరసప్పగారును, ఘడియారము రామప్పగారును ఈశ్వరప్పగారును చాల శ్రద్ధాభక్తుతో గ్రంథములను చేర్చుట చందాదారులను చేర్చుట, మొదలగు కార్యములు నిర్వహించుచున్నారు. పురజనులు తగు శ్రద్ధ తీసికొన్నయెడల కొలదికాలములో పెద్దగ్రంథాలయముగా ఏర్పడును.

ప్రమాదమున బంపినందులకు ముజర్రా

బాంబాయి, డిశంబరు 6:— ఇండియా ప్రభుత్వపు వైస్రక్తికాళువారు హాగాను జిల్లాలోని యొక్క గ్రామమును నొక సోల్జిరుచే ప్రమాదవశమున బంపబడుటచే నాతనివితంతువుకు రూ 1500 లిచ్చుటకు కాక్షునకాబడెను. (అ. ప్రె.)

గురుకులాశ్రమ విద్యావిధానమే శరణ్యము

ప్రస్తుతవిధానము పాపకరము

డి. జి. రాయగారి యువన్యాసము

“ఈవిషయముపై నేనవ్యక్తిండును కారణము మీరెవరు. ప్రస్తుతము ప్రపంచమందు విద్యార్థులస్థితి ఎట్లున్నదో తెలుపుటకు నేనీవిషయమునుగూర్చి ఉపన్యసింపచున్నాను. ఏవిధానమునుగూడ విమర్శించుటకు నేనుభూతులనీయదు. కాని ప్రస్తుతము ప్రపంచములోని విద్యావిధానమునందు మతవిశ్వాసముగాని, భగవంతునిపై నమ్మకమునుగాని, పుట్టింపునేర్పలేదు. దేశమునందుండగినపాఠ్యల నీవిధానము తయారుచేయుటలేదు ఈదేశములో, ప్రస్తుత ధానము, యాదేశము కోరునదికాదు. విశ్వవిద్యాలయపరిక్షల వారి తేరినవారి నెందరినోతయారుచేసినమాట నిజమే కానివారిని ఎందులకు తయారుచేసినది. వారిపాట్లవారు పోషించుకొనుటకొరకా? అట్టిపాఠ్యపరత్వమును పెంచు విద్యావిధానమును జూచి మనదేశము గర్వపడజాలదు. విద్యార్థులను వారికి తోచినటులు ఆలోచింపనీయక, ప్రజలపయోగించునట్లు చేయక, కేశబాంధవులు గానొనర్చకయున్న యీ విద్యావిధానము వర్ధమానము.

బ్రతుకా? జీవితమా?

ధనమునంపాదించి పాట్లపోసికొనునట్లు చేయుట యీ విద్యావిధానము నేర్పనది. జీవితపథలచిన మనుజుడెవడైనను సరే స్వీయముచూచుకొనరాదు. తనపాటుగు వారిని, తనదేశమును జూచుకొనవలయును. అట్లు జీవించిన నే అదిజీవితమగును. అట్లుకానిచో అది బ్రతుకుటమాత్రమే యగును. మహాశయములగల్గి, పరులకొరకు జీవించువానిదే జీవితము. అట్టిజీవితమునుగూర్చి బోధించు విద్యావిధాన మిప్పుడున్నదా? అట్టి జీవితముల తయారుచేయుచున్నదా? ఈమహాదేశము, స్వార్థత్వాగులై, నిరాడంబర జీవనమై, పరులకొరకు జీవించినవారిని లక్షలకొలదిగ పూర్వముకనియున్నది. అట్టిజీవితముల కిప్పుడాస్కారము లేనిచో హిందూదేశ మధోగతికి పోవలసినదే. ఆమహనీయులు తమజీవితమును, యాదేశమునకు చెచ్చి పెట్టి, త్యాగ క్రితని గణించు సందేశముల నిత్తురుగాక.

ప్రస్తుతవిధానము తుడిచి వేయుడు

విజ్ఞానవికాసము నుద్దీపించు విద్యావిధానము మనదేశమునకు కావలెను. అట్టి విద్యావిధానమును అమలునందుంచు విశ్వవిద్యాలయములు మనకు నేడు కావలెను. కాని మనము మనకు సంబంధించని విద్యావిధానము క్రింద నలిగిపోవుచున్నాము ఈవిజ్ఞానము మనదికాదు. మనది కానివానిని నేర్చుట మనము బానిసలమని తెలుపుచున్నది. ఈదేశమునందు విద్యకు విజ్ఞానమునకు కారకులైనవారు అనుకరణమునే (యిమిటేషన్) వృద్ధిపరచుచున్నారు, ప్రోత్సహించుచున్నారు.

వ్యయము-వృద్ధి

ప్రస్తుతవిద్యావిధానమునందు దెలిపిబట్టి వ్యయమగుచున్నదో ఆలోచింపుడు. ఎంతో వృధాగా దుబారాగా ఖర్చుచేయుచున్నాము, భవనములందు నివసించుట కలవాటుపడిన విద్యార్థిని పుడు గుడిసెలందు వసంపచున్న నాతడెట్లు చేయజాలడు. మనము నిరాడంబరముగ జీవించునట్లు చేయువిద్యావిధానము మనకు కావలెను. పరులకొరకు జీవించు జీవితము మనకు కావలెను. పూర్వపుగురుకులాశ్రమవాసము గురువులపైభక్తినిరాడంబరజీవితముల నలవడజేసినది. అప్పటివిద్యార్థు జీవితరహస్యముల గుర్తించిరి. ఆత్మశక్తి పెరిగిరి. పరలోకతత్వమును గ్రహించగల్గిరి. ప్రకృతిపరివర్తలులేని, ప్రకృతినానందించని విద్యార్థి అప్పటికాలమందుకొక్కడుగూడలేదు. వారితలపు లత్యున్నతములు. అట్టివానికి ప్రతికూలముగనున్న యీవిద్యా విధానమువర్ధమానము. మిగతా దేశములందున్న విద్యమనకు సందులేదు. అట్లున్ననునేమదేశము లన్నిటిని తిరిగి చూచి దేశమునందు విద్యావిధానము గూడ, ప్రస్తుతమున్న నాకునచ్చలేదు. సృష్టియొక్క ఉద్దేశమేమన సృష్టింపబడిన దైనను యింకొక దాని కుపయోగముగా నుండుకొరకే సృష్టింపబడినది. బడి పంతుళ్లు బ్రహ్మాండమంతటను. పాఠములేర్పరుట భర్తృపార్శ్వములు. ఈవిధముగా అన్యాయముగా అనవసరముగా ఎంతి వ్యయమగుచున్నదో ఎంతవృద్ధిమగుచున్నదో తలపుడు.

పూర్వపు గురుకులములు

పూర్వపు గురుకులములందు పాఠ్యాధ్యయం “నాకేమిస్తావు నకుపాకం చెప్పితే” అనువాడు గాదు. తనకువలెనే తన

శిష్యులు గూడ పరులకు పయోగింతురను నూహతోనే బోధకుడుగా నుండెడివాడు. ప్రస్తుత విధానము మనకు తగినది కాదని చెప్పుటకు సందేహములేదు కాఫీ త్రాగుటచే ఋషి శ్రమలు కాజాలరు నూటికి 80 మంది కాఫీతాగి చచ్చిపోవుచున్నారు. ఈవిధానమునకై మనము పాశ్చాత్యుల ననుకరించుచున్నాము. కాని పాశ్చాత్యులే మనల ననుకరించు కాలము రానున్నది ధనము కొరకు యంతరిత యంతరితవృత్తి ఏలనో తెలియకున్నది. ఈ విషయమును విద్యార్థులు బాగుగా ఆలోచింతురుగాక.

ధనాశ

ఇందులకు కారణము ప్రతివాడును తనకు కావలసిన దానికన్న ఎక్కువకొరుచున్నాడు, వాడుకొనుచున్నాడు. నేడు ప్రతివాడును ధనమును జూచుచున్నది కొల్లగొన యత్నించుచున్నాడు. నిరాడంబర జీవితముల నలవడజేయు విద్యయే పీఠిస్తున్నదెడల యీసందడియందునా? సంత్సప్తి మాత్రమే మిగుల కుండునా? పాశ్చాత్యదేశములు జీవితము డాబు సరిగా గడుపమనుచున్నవి. ఇదెంతయో అరిష్టదాయకము. డాబుసరిగా గడుపుచునుటకన్న బ్రతుకును మెచ్చు స్థితిలో నడుపుచునుటకన్న, నీ తలపులకు మెచ్చుస్థితిలో నుండుము, విశాలభావములతో నాలోచింపుచునీ నేను చెప్పుదును. దేశముయొక్క స్థితిలననుసరించి వ్యయముచేయుచున్నాని అభివృద్ధి యకముందు కలగనేరదు. ఖర్చుచేయుట విషయమున దేశమందలి వైతలతో పన్నుకట్టువారితో నాలోచింపవలయును. ప్రస్తుతము మానవసృష్టావ మెటులున్నదో విద్యార్థులు గ మ ని ం చు ట ముఖ్యము. నాకు తెలిసినంతవరకు నాతోడి యుద్యోగులు మానవులకు చేయవలసిన సేవకంటె తమ విభుక్తధర్మముల కంటె డబ్బురాబట్టులపై ప్రయత్నము లెన్నో చేయుచున్నారు. వరదక్షిణలమాట యిం చు క యోచింపుడు. ఇందెంత ఆకాపాతక మున్నదో తెలియును.

వెనుకటి రోజులకు మరలుడు

ఇప్పటి దుబారాఖర్చును మానుకొనుటకు మనము నిశ్చయించుకొనవలయును. భవనములందు నివసించిన మాత్రమున విద్యారాదు. మన పూర్వులవలె మనము జీవించగలిగినప్పుడు మనకు నిజమైనవిద్య లభించును. దేశమునకు నమ్మకమైన భక్తుల మగడుచు. సత్త్వగుణ మగుచు. అప్పుడే మనమగతనము, పౌరుషము, బయల్పడును. ఇటివద్దలభించు విధానము గురుకులాశ్రమనివాసమున ం దు గ ల దు స ద్వి ద్య కు గు రు కు లా శ్ర మ విద్యా వి ధా న మే శ ర ణ్య ము మొనమున్న, గవర్నరుగారు భారతవైద్యకళాశాలను తెరచునపుడు ఆధునిక పద్ధతులపై గడతేరిన పరిశోధకులను యాకళాశాల తయారు చేయగలవని చెప్పియున్నారు. ఇందులకు గవర్నమెంటువారు ఎంతఖర్చు పెట్టవలసి యుండురు. ఈడబ్బుకొరకు ప్రభుత్వమువారు తమఖర్చును తగ్గించుకొనవలసియుండురు. కాని సక్రమముగా గురుకులాశ్రమ విధానమునందు విద్యబడసిన విద్యార్థుల ప్రభుత్వములకు మంచి ఆకారమునుగూని తెత్తురు. జగదీశచంద్రబోసువంటి ఉదార స్వభావుల, నిజగురులను, ముందు కాలమునందు గురుకులాశ్రమవిధానముచే హిందూదేశము పాంచగలవని రాయగారు గంభీరముగ హెచ్చరించుకముగ నుపన్యసింపిరి.

తరువాత సభ్యత్వముగానున్న అర్హుడస్వామి ఉడయాగుగా ఉపన్యాసముని యభిప్రాయములతో నేకీభవించుచు, గురుకులాశ్రమము లండవలయునని చెప్పి గురువు, గురుశిష్యులనుగూర్చి వక్కాణించి ధౌతికశిక్షకన్న నైతికశిక్ష ఎక్కువగా నుండవలెననియ, నైతికవిజ్ఞాన మత్యవసరమనియు యుక్తముగ చెప్పుచు, ప్రస్తుతము విద్యానవ్తమునకు యీప్రతిపాదకంపెనీవారు తెచ్చిపెట్టిన విద్యావిధానముచే కలెననియు, సాంఘిక సేవయే విద్యకు పరమావధిగ నుండవలసినదియు నుపన్యసింపిరి. అధ్యక్షునికిని యుపన్యాసకునకును నందనములతో సభ మగి నెను.

గయావల్లీలపై దాడి

గయలో సత్యాగ్రహము

గయలో గయావల్లీల నిరంకుశముగా మెలగుచుండుటచే అచట సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట కొకనిధి ఏర్పరపబడెను. అచటి గయావల్లీలజర్నలు తారకేశ్వరము మహాంతుచర్యలను మించిపోయినవి. ఆగయానిధికి ధనసహాయము చేయగోరువారు రాయసాహెబు పారిప్రసాదురాలు (ఎం.ఎల్.సి.) గారిపేర పంపవలెను.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా జాతీయ సంఘము

బెల్గాం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులు

1. దండు వారాయణరాజుగారు
2. గజవిల్లి రామచంద్రరావుగారు
3. కుసుమ ధర్మన్నగారు
3. దాక్టరు నజీబ్ అహమ్మదుగారు
5. శివుడు శివరావుగారు
6. దాట్ల చిననీలాద్రిరాజుగారు
7. ములుకుట్ల సుబ్బారాయుడుగారు
8. గోనెళ్ల సీతాపతిగారు
9. తల్లాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు
10. సత్యవాడ సోమేశ్వరరావుగారు
11. అల్లూరి వీరరాఘవరావుగారు
12. ముష్టి లక్ష్మీనారాయణగారు
13. పెన్నెచ్చ శివరామరాజుగారు
14. వైడిపాటి వెంకటనారాయణగారు
15. ముటపర్తి చినసుబ్బయ్యగారు
16. ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు
17. సత్తిరాజు శ్యామలాంబగారు
18. కొల్లా వెంకట్రామయ్యగారు
19. పేరిచర్ల నుబ్బరాజుగారు
20. పోహూరి పేరారాజుగారు

మ.రా.— లోగడ గడుగమిటీవారు చేసిన యెన్నికలు జిల్లాసంఘమువారు 4-12-24 లేదీ సమావేశమయి పునర్విమర్శనచేసి ప్రైవేకారము మార్పులతో ఎన్నికలు జరిపించివారు. ఈ నూతనయెన్నికలజ్వలలోగడజేయబడినయెన్నికలు రద్దయినవి. ఎన్నుకొగా మిగిలేపోయిన దరఖాస్తులు అనుమతపరిష్కారము నిమిత్తం ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారికి పంపబడినవి.

యర్రమిల్లి మంగయ్య, కార్యదర్శి.

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘము

ది 1-12-24 లేదీని కొత్తపేట కాంగ్రెస్ అఫీసులో 3 గంటలకు సంఘాగ్యతలు శ్రీయుత సంబూరి జగ్గరాజుగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈతాలూకాకాంగ్రెస్ సంఘసమావేశము జరిగి గావించిన తీర్మానములు:—

తీర్మానములు

- (1) 1-10-24 లేదీలగాయతు 30-11-24 లేదీవరకు జమాఖర్చు సరిచూచి ఆమోదించడ మయినది.
- (2) సంఘమునకు రావలసిన బాకీలచాలకాలమైనప్పటి వరకు వసూలునందు సదరుబాకీల వసూలుచేయుటకు శ్రీయుత గోరుగంటు వెంకటేశ్వర్లుగారికి సంపూర్ణాధికార మివ్వడ మయినది.
- గోదావరిజిల్లా సంఘమువారిచే నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారికి సంజాయిషీ నిచ్చుటకు శ్రీయుత గోరుగంటు వెంకటేశ్వర్లు, దేవులపల్లి నూర్యనారాయణమూర్తి, ప్రభుల చికిసు బ్బారావుగారు, గోడేటి వెంకట్రావుగారు దేశరాజు సరసిం హంగార్ల నుపసంఘముగా నేర్పాటు చేయడమైనది.
- (4) (అ) ఈతాలూకాలోని, తాలూకా యూనియన్ బోర్డుసభ్యుల ఎన్నికల విషయములో ఈతాలూకా కాంగ్రెస్ సభ్యులందరునూ వారివారి సమీప గ్రామములలో కాంగ్రెస్ తరపున స్థిరపడిన అభ్యర్థికి వోట్లనియ్యగలండులకు ప్రచారము సలుపవలెనని కోరబడుచున్నారు.
- (క) ఈతాలూకాలోని తాలూకా యూనియన్ బోర్డు లకు మార్చిలో జరిగబోవు నెన్నికలలో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులకే తమవోట్ల నియ్యవలెనని యీతాలూకాప్రజలను ఈసంఘమువారు కోరుచున్నారు.
- (ఖ) ఈతాలూకాలోని తాలూకాబోర్డునకు యూనియన్ బోర్డునకు మార్చిలో జరుగనున్న యెన్నికలలో అభ్యర్థులు గానుండవలచి కాంగ్రెసునియమములను నిర్వర్తించువారు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారిచే సర్వాధికారముపొందిన శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారి అంగీకారముకొరకు ఈ తాలూకాకాంగ్రెస్ అఫీసునకు తమదరఖాస్తులను డిశెంబరు నెల 15వరకుగా బంపుటకు ఈసంఘమువారు కోరుచున్నారు.
- దేశరాజు సరసింహం, కార్యదర్శిగాను.

భారతదేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము

వి. ప. మ. ప. రి. సి. తు. లు

అమెరికనుల సందేహము దీర్చుట

సి. డెన్వూముప్రభువు గారు 'కరెంటు ప్రింట్స్' లో నిట్లు

వ్రాయుచున్నారు:-

భారతదేశమునందుండిన తీవ్రపరిస్థితులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ముఖ్యముగ సంతాపకరమైనవి. కాని ప్రత్యక్షముగనో పరోక్షముగనో యీ పరిస్థితులు నాగరకప్రపంచమునకును వ్యవసాయముగ నుండునట్లు గానించుచున్నది. 1858 లో ఎన్క్వైరీనియొనపిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిధికారము విహించిననాటినుండియు భారతదేశాభివృద్ధి అమోఘముగ నుండెను. ముప్పదికొట్లమంది జనసంఖ్యగల ప్రాచ్యఖండదేశము మొన్న మొన్నటివరకు శాంతముగ నుండి అభివృద్ధి గాంచుచుండెనన్న చాలముఖ్యమయ మనవియును. ఇప్పుడది పోవుచెడల అంతయు ప్రతిఘాతములు గలుగవచ్చును.

ఎన్నార్లకును అంతలేని పసిఫిక్ సముద్రముతో నీరులాడుచున్న అమెరికనులకు భారతదేశము బ్రిటిషుప్రభుత్వముక్రింద శాంతముగ నుండుట లాభకరముగ నుండెను. కాని వారు దానిని సరిగా కనుగొనజాలకపోయిరి. భారతదేశములో ముగలు సామ్రాజ్యవలన మైనవెనుక వచ్చిన ఆరాజకమును రూపుమాపి, మహారాష్ట్రలు రోహిలాఖండ్, సింధులు చేయుదురంతయుల నుక్కుడంచి, సత్తి, తగ్గి అచారముల నాశముజేసి, కొల్లగొట్టించి భారతీయులకు శాంతిన్యాయరక్షణ జేయుటతో బ్రిటిషువారు ముగియుండ, అమెరికను తీమాభ్యునిర్వహణాధిక్యమును గుర్తించుట వ్యవధిగూడలేకుండ వేరుపడలతోమునిగిపోయిరి. ఎండకో బ్రిటిషువారు ప్రాంతాధిక్యముల గావించినవికంటె అత్యంతప్రయత్నముపై నిర్మించిన నిర్మాణము ఇప్పుడు కూలిపోవునవల భారతదేశమునందు 18 వ శతాబ్దములోని ఆరాజక మేర్పడగలగు. అయ్యది ఆదేశమునందేగాక పాశ్చాత్యదేశములందుగూడ దాని చున్నరీతిములు వ్యాపించును.

అమెరికా అధ్యక్షుడు రూజువెల్టుగారు బ్రిటిషువారు చేసిన నాగరకకార్యముల యుద్ధులతోని ప్రస్తుతించిన నాట నుండియు, అమెరికాయందు, భారతదేశములోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును మామగజేయుటకు గట్టిప్రయత్నములు జరుగుచుండెను. భూరములగు అసత్యములు వ్యాపించెను. వారు సత్యమును గనుగొనుట కిప్పుడు సాధ్యముగా వచ్చుది. ప్రాచ్యదేశములకు గల శాంతి పథ్యత్వలాఙ్ములను అమెరికను మిషనరీలు న్యాయముగ ప్రస్తుతించగల్గియున్నారు. ఉత్తరదేశములో 1919 వ సం॥నునందు లిగిన మహావిప్లవసమయమున లాహోరులోని సర్కారుకారేజి విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులును ప్రభుత్వపక్షమున జేరి కత్తుకాలమున చాలసహాయము జేసిరి.

భారతదేశ విస్తీర్ణము 18 లక్షల చదరపుమైళ్లు. ఇందున్న మొత్తముజనసంఖ్య 32 కొట్లగాను నాల్గవవంతుమంది 700 న్యదేశసంస్థానములక్రిందనున్నారు. కావున భారతదేశము విస్తీర్ణమునందు రుప్యాలేకుండ యూరోపుఖండమునకు యున్నది. తోష్టానీతులు వేరువేరుగనుండ వర్షపాతము గూడ 3 నుండి 400 దుమ్ములవరకు మరియునుండును. మూల భాషలు 480 ట నుండి 180 వివిధ భాష లేర్పడినవి. తొమ్మిదివంతులు గలవు. ఇందు హిందూమహమ్మదీయమతములు ఎక్కువగనవచ్చు. ఈరెంటికిని ఎప్పుడును తగాదలే. హిందూమతములో జాతులు ఉపజాతులన్నీ 1800 గలవు. ఇందువలన అందే యెన్నియో భేదములుగలవు. ఇకను మహమ్మదీయమతమునందుగూడ అనేక తెగలు గలవుగాని అప్పుడప్పుడు మాత్రము విరోధములు వచ్చుచుండును. ఇకను అస్పృశ్యులు 5 కొట్లమందిగలరు. దక్షిణదేశములో వీరు 20 గజములదూరము నుంచేనే మైలపడుచును అగ్రజాతివారనుకొనుచుండును. ఇకను 70 లక్షలమంది అడవులలో నుండురు. కొన్ని తెగలవారు బొంగ్ తనము నేరములనే చేయుటకు వృత్తిగ గల్గియుండుటచేత ప్రభుత్వమువారు రక్షణవైన్యసహాయముతో వారిసంరక్షణ ప్రయత్నముజేయుచున్నారు.

కర్త కజాతి

భారత దేశములోని ప్రజలలో నూటికి 90 మంది గ్రామములుండున్నారు. అందు 72 మంది వ్యవసాయముమీదనే ఆచారపడి యున్నారు. ఇంగ్లాండులో గ్రామములందు నూటికి

20 మందియే యున్నారు. యుద్ధమైనపిమ్మది ల్యాండురెవిన్యూతోగూడ ఒక్కొక్కటి 4 పి. 9 కి. పేషీలు పన్ను పడినది. నూలు వడుటకు, నేత, మరియితరపరిశ్రమలను బ్రిటిషువారే ప్రవేశపెట్టిరి. కాని యిప్పుడది పూర్తిగ భారతీయులచేతులలోనికి జోయినది. బెంగాలులో జాటుపరిశ్రమ మాత్రము బ్రిటిషువారి చేతులలో నున్నది. కావున బ్రిటిషుప్రభుత్వముపగినరక్షణలన భారతదేశములో భారతీయులే ధనవంతులై డబ్బుపెట్టుచుండి పెట్టగల్గిరి. నిర్దయతో కొల్లగొట్టిన కథలు అమెరికాలో వ్యాపింపజేసినవి వట్టిఅబద్ధములు. భారత దేశముంకను పారిశ్రామికప్రారంభకాలేనే యున్నది. దానిని తొందరజేయుట యిప్పుడనేక కారణములవలన యుక్తముగాదు. భారతదేశములో బ్రిటిషుప్రభుత్వము పాశ్చాత్యప్రభుత్వములన్నియు జేయుపనులను జేయుటయేగాక బెంగాలు గవర్నరుగ నుండిన కొనాల్లావేప్రభువు భారతదేశమునుకూర్చి వ్రాసినగ్రంథములో జెప్పినట్లు "రెయిల్వేలను నిర్మించెను. పెద్దపెద్దనీటి సాగుకార్యాలను త్రవ్వించెను. కరవుపోవుటకు వివతులజేసెను. వైద్యులనెక్కువజేసి, పురపాలకద్యమును చక్కజేసెను. దేశములోనున్న అడవులన్నిటిని శాస్త్రీయముగనుపయోగింపనేర్చెను. ఉత్పత్తయూజేయునేర్చెను. పాఠశాలలు కళాశాలలు నడుచుచున్నవి. ప్రజాజీవితముం దన్నికాఖలునుగూడ స్పష్టయగుచున్నవి.

ఈపనివంతము జేసి ప్రజలకు ప్రోత్సాహముగలుగజేసినది 5 వేలమంది బ్రిటిషుఉద్యోగులేకాని పరిపాలనాభారముంతయు ఇండియను సివిలుసర్వీసుపై బడియేయున్నది. వీరు 900 మందిగలరు. ఇందుసామాన్యముగ 800 మందియే తమయద్యోగములందుండురు. కొనాల్లావేప్రభువు జెల్పినట్లు స్థాపించుటతో ప్రదేశమున 4 కొట్ల 70 లక్షలు జనమున్నచో శాంతిక్రమశస్త్రీభుత్వముల స్థాపించుటకు ఒకఆంక్షేయడు చేయవలసివచ్చెను. టైల్లో వచ్చి భారతదేశముందలివట్టములను జూచి పోవు యాత్రికులకు బ్రిటిషుఉద్యోగులు గ్రామములందు ఎట్లు జాతిమతకలహముల నణచి శాంతినిస్థాపించుచున్నారో తెలియజాలదు. జాతిమతములన్నింటికిని సమానన్యాయమును జేయుమ పరిపాలించుట బ్రిటిషువారిదివరకు సంపాదించిన నమ్మకముబట్టియే యున్నది. భారతీయులను వారిప్రముఖులైన వదలి నేసినయెడల యెంతమూరమైనను పోయి బ్రిటిషు డాక్టర్లకై వైద్యకాసునజే బ్రిటిషు నేరీయునియధ్వన రైత్యమును గోరును. కావున అమెరికనులు నేను జెప్పెడిదానినంతము జ్ఞాపకముంచుకొనగోరవను. భారతదేశములో నూటికి 93 మంది చదువురానివారు. ఒక పదిలక్షల మందికి ఇంగ్లీషు భాగావచ్చును. ఇదియే మా ప్రభుత్వమును ధ్వంసముజేయ ప్రయత్నించుచున్న రాజకీయసంస్థల భాషయే యున్నది. భారతీయులెంతవరకును అనుమానస్థులనియు, ఒక్కొక్కపుడు పిచ్చిగ నుండురనియు చెలిసికొనునెడల మేము యెట్టికష్టములను భరించుచున్నామో ప్రస్తుతస్థితి యెట్లుప్రవకరమా చెలియగలదు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు వైరిక బలమును నుండుట వల్లనే భారతదేశమునందలి జనసంఖ్య యేకమై అత్యంతాభివృద్ధి గాంచగలెను. ప్రాచ్యదేశమున ప్రతిష్ఠాయననది యెక్కువగ నుండుటవలన నెప్పుడో తప్ప సాధారణముగ బలమును ప్రయోగింప నక్కరలేకుండెను. భారతదేశమునకు వచ్చినవానికి అభివృద్ధిచిహ్నములు స్పష్టముగ గాన్పించవలయును. కాని దేశమునందు ప్రబలియున్న ప్రతీకారబలమువలన అధికారము యెక్కువలను తగ్గుబట్టిచిహ్నములు గాన్పింపవచ్చును. మొగలులు రాజ్యమునందాధిక్యమునకు వచ్చినపుడు ప్రజాజీవితమునందన్నికాఖలులోనువారిప్రతిభ గాన్పింపకపోయెను. వారిరాజ్యము పడిపోగానే అరాజకము వచ్చెను. ఇప్పుడు మరల బ్రిటిషుప్రభుత్వముపోయి భారతదేశమునందున్న వివిధజాతుల మతముల వారిని కట్టుకొనువచ్చుటకు తగినప్రభుత్వము లేకున్నయెడల మరింతయెక్కువ వివాదము తలపిల్లును.

స్వపరిపాలనమార్గము

కొన్ని సంవత్సరములవరకు భారతదేశమును స్వపరిపాలనమార్గమున దీసికొనిపోవలెనని బ్రిటిషు ఉద్దేశ్యమై యుండెను. నేను బొంబాయిలోనున్న విదేండ్లన్నరయును యెప్పుడును యీ ఉద్దేశ్యముతోనేయుంటిని. భారతీయులు రాజప్రతినిధి గవర్నరు ఉద్యోగముల వచ్చి అన్నిటిని అక్రమింపవచ్చును. ఈసంధ్య వీహూ ఒరిస్సా బెంగాలీలాయరు నొకనిగవర్నరుగ నియమింపగా ఆయనచేత గాక కొద్దిమాసములలోనే రాజీనామాజెల్పెను. హైకోర్టుచుఫీసుక్రిందనున్న న్యాయకాఖయం దంతటను భారతీయులే యున్నారు. అందు బ్రిటిషుబలముతగ్గుచున్నది. పా

శాస్త్రపరిపాలనాపద్ధతుల నేర్చుకొని మంచి అధికారులుతయారైరి. వారే విద్య నన్నికాఖలుతుండును. పాలించుచున్నారు. స్థానికపాలననుం త యు వారి చేతులలోనే యున్నది. అందుచే కొన్నిచోట్ల వివాదకరరీతిములు గలెను. అందుచేతనే నేను రెండు మున్సిసిపాలిటీలను సస్పెండు జేయవలసివచ్చెను. ఎవరును ఏవగింపలేదు. ఇప్పుడు రాజకీయసంస్థగ మారినబొంబాయి మున్సిసిపాలిటీ బ్రిటిషుపరతులను బహిష్కరించెను. ఇకను శాసనవిషయము లందు 1909 మింటో-మార్లేస్సంస్కరణములవలన భారతీయుల అభిప్రాయములు బాగుగ చెల్లుటకు అవకాశముండెను. బొంబాయిమట్టుకు నేను జెప్పెదను. అచట భారతీయులు అధికసంఖ్యాకులుగ గల శాసనసభ అంగీకారములేనిదే యెట్టిశాసనమును గావించబడలేదు. ఈ సంస్కరణములను జూచి అప్పుడు భారతరాజకీయవేత్తలు అబ్బురపోయిరి. కొన్నిలోపము లున్నను వారు బాగా పనిజేసిరి. అందు స్వపరిపాలనమార్గమున నభివృద్ధికై మూలములుండెను. అందుల కవకాశములు గల్గి గ్రహించు లోపలనే అది పోయెను. 1919 లో అప్పుడే ఒక పిచ్చిప్రభుత్వనిర్మాణము వచ్చిపడెను. అది భారతదేశమునకు నష్టకరముగ గాన్పించుచున్నది.

యుద్ధసమయమున భారతవైరితులు అన్నిచోట్లను వచ్చి పనిజేసిరి. రాజులు మహారాజులు సామాన్యమునకై ధనసహాయమును మనుష్యసహాయమును జేసిరి. ఆమహాసంగా, మనయమున భారతదేశమునందు రాజకీయోద్యమమెట్లు నడిచెనో అమెరికనులు తెలిసికొనవలసి యున్నది. యుద్ధమున భారతపరిపాలనము చాలకష్టమయ్యెను. దానిని రాజకీయవేత్తలు తమలాభమునకు జూచుకొనిరి. చేతనైనంతవరకు ఆగర్ము ప్రభుత్వమునకు ఆటంకము వచ్చి తమబలము నిచ్చిన నేమిచ్చెదరను యెత్తులలోనికి వచ్చిరి. వారి సంస్థ బలపడి ఇంగ్లాండులో హోయోలు కనుకూలముగ నుండు రాజకీయవేత్తలతో రాయబారముల మొదలుపెట్టిరి. బెంగాలులోను పంజాబులోనుగూడ సంఘములను బయలుదేరదీసెను. వానికి అమెరికాలో ఉపశాఖ లుండెను. ఇంగ్లాండులోను ఇతరదేశములందును ప్రచారము బాగుగజరుగ జొచ్చెను. యుద్ధము ముగియగానే పోట్లాడువారిచే జయమువచ్చెను గాన మాట్లాడువారు అధికారము తమకు గావలెనని కోరిరి.

ఇ. యస్. మాంటేగుగారిని భారతముంత్రిగ నియమించి ఆయనయే 'చాలభయంకరమైన పరిక్ష' యని చెప్పిన పాశ్చాత్య ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వమును ఇండియాలో ప్రవేశపెట్టి చూడ భారమునువహించెనో అప్పుడే కొంతవరకు చదురంగముబల్ల పరువబడెను. ఆయన ఇండియాకుపోయి కొన్ని పట్టణములనుజూచి ఇంగ్లీషుమాట్లాడే విజ్ఞానులు కొందరుచెప్పిన మాటలకు డంగైపోయి ముఖ్యముగ భారతజీవితము ఆధారపడియున్నచోట్ల విచారించుకుండ ఒకని జేడికను తయారుజేసెను. ఈనిజేడికమువ్వవో న్యామాతములతోనిండియున్నది. అందువల్లించి కొన్ని పరతులు సిద్ధాంతవాదులు డెల్లు రాజకీయధర్మములకు విరుద్ధములుగనున్నది. ఈరిపోగు బిల్లురూపమున నయ్యెను. దానితో ప్రభుత్వము యొక్క అధికారము మరింత దుర్బలమయ్యెను. మాంటేగ్యూగారికి మరింతవత్తిడి రాగా పార్లమెంటు రెండుసభల జాయింట్లకుమిటి నేర్పరచి భారతదేశములోని రాజకీయసంస్థలన్నిటి వద్దనాత్మ్యముల పుచ్చుకొనునట్లు చేసిరి. అప్రతినిధులు లండనుకు వచ్చిరి. భారతముంత్రియు సహాయముంత్రియు తమకేసుకుతామే జడ్జీలుగ నియమింపబడిరి 21 కొట్టి 80 లక్షలమందిలో ఇంగ్లీషురానివానిసాత్వ మొక్కటియైన పుచ్చుకొనలేదు. వైనికజాతి ప్రతినిధిని వినలేదు. ఇంగ్లాండులో బలము చేహూర్చుకొనిన యారాయబారులకుతగినసౌకర్యములు చేయుచు బిల్లు బైటపడెను. వీనివలన కేంద్రప్రభుత్వము మరింత దుర్బలమయ్యెను.

1919 శాసనము

అంతట బిల్లును పార్లమెంటులో నడిపివేసిరి. అప్పుడు కొయలివను ప్రభుత్వమునకుపలన ఎవరో కొందరు భారతదేశమునెరింగి ప్రేమించిన వారినుండి తప్ప అక్షేపాలు రెండుసభలలోనురాకపోయెను. మామూలుగ శాంతకాల మైనయెడల తీవ్రాక్షేపాలుండి చాలచర్చ జరిగియుండెడిదే. యుద్ధముతో విసిగివేసారి యీవిషయమై అలోచించుటకు ప్రజామానసము శాంతముగ నుండగోరెను. ఈబిల్లు అంగీకరించినయెడల ఇండియాలో శాంతియేర్పడునని మాకు గట్టిగ జెప్పిరి. అచట నప్పుడే అత్యంతరాజకీయవేత్తలు సందులు వెదకుట నారంభించిరి. అట్టి పరిస్థితులలో నీశాసనము వెల్పడెను. ఈపట్టుమనందలి ముఖ్యనిబంధనలను చెల్పెదను:-

(1) ఎనిమిది రాష్ట్రీయశాసనసభలు నెలకొల్పబడెను. ఇవి మూడేండ్లపాటు నుండును. మైన రెండుసభల పార్ల

మొంట్లను. దీనినే మాత్రే ప్రభువు బాత్రిక ఇవ్వమని లేదనెను. (ఈ యెనిమిదింటిలో బర్మాని ఒకటి.) బర్మానాటికి భారతీయులను చాల భేదము కలదు.

(2) ఇందు యేర్పాటుజేసిన నియోజకవర్గములందు, భారతదేశములో ముఖ్యమైన కర్షకజాతికి ప్రాతినిధ్యమే లేక పోయెను. మహమ్మదీయులకు సిక్కులకు మరొకని బాతులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లేర్పాటు చేయబడెను. ఇందువలన స్వల్పములలో నుండులాయర్లకు డాక్టర్లకు డబ్బుఖాతాదార్లకు అధికారము వచ్చెను. ఇంగ్లీషు బాగావచ్చిన బ్రాహ్మణులను ఇతరులను ప్రజలను నిర్బంధింపజొచ్చిరి.

(3) కార్యనిర్వాహక శాఖయందు ద్వంద్వవిధానము ప్రవేశపెట్టబడెను. ఒకటి ప్రభుత్వమునకును మరొకటి శాసనసభకును బాధ్యత గల్గియుండును. ఆచరణలో ద్వంద్వవిధానము పోయినది పరిపాలనమునందు కల్లోలమునందు కల్లోలమేర్పడినది. మంత్రుల జీతములకు శాసనసభ వోటుచేయ నట్టి చిత్రములు జరిగినవి. ఈపార్లమెంటులకు ఆమెయగు ప్రతిష్టభాధికారములు గలవు. కాని రాజప్రతినిధియు గవర్నరులును కొన్ని పరిస్థితులలో పెట్టాలకును సర్టిఫికేషనుకును గడంగవచ్చును. అట్లుచేయుట అవసరమయ్యెను. ఇట్టి అవసరకృత్యముల జేయుచు పరిపాలించుట కష్టమేయగును.

ఇట్టి విచిత్రమైన క్లిష్టనిర్మాణము, యే కొద్దియందు పాశ్చాత్యవిద్యావాసన గల భారతీయులకు దెలిసినదానినో, ప్రవేశపెట్టుటకు బ్రిటిషు సివిలుఉద్యోగుల సహాయము లేకున్నయెడల కార్యరూపము దాల్చియుండనిదే. దీనివలన భారతదేశమునందధికారము తగ్గిపోవుటయు, రాజకీయముగ నెట్టిమార్పును గోరని జనసామాన్యమునకు నష్టముగలుగుటయు సంభవించెను. వెనుక బ్రిటిషు సగ్నీలండుట్టిగాని లేకున్న ఇది అప్పుడే అంతరించియుండెడిది. భారతదేశము నెరిగినవా రనుకొనినట్లే ఘోరఫలితములు గల్గెను. మాంటేగ్యూగారిని భయముపెట్టవచ్చునని భారతరాజకీయజేత్రులు గుర్తించినప్పటి నుండియును అల్లరులు ప్రారంభమయ్యెను. 1919 లో బిల్లు నంగీకరించుటకు పూర్వము 1857 లో మ్యూటీనీకన్న నెక్కువది అఫ్ గను దండయాత్రతో కేకమగుటకు యత్నముబాగాజరిగెను. అనకొని నట్లు భారతవిప్లవకారులు ప్రాంతీయరీతి నైపులవెనుక పజాబులోని రైలుకట్టలను తెగగొట్టినయెడల పరిస్థితులు చాల ఘోరమయ్యెడివి. అప్పుడు ఆలస్యము జేసికో విప్లవమునుండే ప్రారంభమయ్యెనో గాని పంజాబు ప్రభుత్వముచేత వెంటనే కట్టుదిట్టముల చేయుటవలన అదండయాత్ర అగిపోయెను. డనురునేనాని అమృతసరములో శాంతిని స్థాపించువరకును పరిస్థితులు క్లిష్టముగనుండెను జలియనువాలాకాగులో జరిగిన కాబ్బులు అమెరికాలోను ఇతరత్రమ పెద్దపెద్ద హత్యలని వర్ణింపబడెను పంజాబులోగానుండ మరీ యొక పెద్దపట్టణమందు యింతటివస్త్రమే జరిగెనుగాని అది యెవరికిని దెలియదు.

అమృతసరం కాలపులు- అవసరమయ్యెను

అమృతసరములో నంతటను విప్లవకారులు నిండిపోయిరి. వారు పట్టణమును లూటీజేతు నిడమగనుండిరి. అచ్చట చచ్చట యూరోపియను స్త్రీపురుషులందరి. వారికి రక్షణము బాగా లేకపోయెను. మాడుసార్లు హెచ్చరిక జేసినపిదప విప్లవవాదులకు ఉత్తరపు ప్రకారము పెద్దలంపు చేరెను. వారిపై 50 మంది ఇండియను సిపాయిలు తుపాకుల గాల్చి చెదరగొట్టిరి. రాజకీయజేత్రులు దూరముగనుండి యేమీ కలియనివారిని ముందుకు బంపిరి. పాపము వారిలో చాలనష్టము గల్గెను. ఇట్టివి అమెరికా చరిత్రలో నెన్నియోగలవు ఈపాపమువలన వేలకొలదిమంది బ్రిటికిపోయిరి. అమృతసరంపాఠులు గుంపులుగుంపులుగ వచ్చి డయరునేనానికే దండముపెట్టి మాప్రభో రక్షించితివనిరి సిక్కులాయనను ప్రత్యేకముగ గౌరవించిరి. వెంటనే విచారణ జరిగినయెడల భారతీయులు అట్టి చర్యజరుపుట అవసరమనియే సాక్ష్య విచ్చియుండెడివారు. ఎన్నో నెలలైనపిదప హంటరుకు మిషనువచ్చి తండరవందరగ విచారించుపనుయనునకు రాజకీయనాయకులు ఇంగ్లాండులోను ఇండియాలోగూడ సాతులను సత్యము జెప్పకుండ నిర్బంధించిరి. ఈ సంవత్సర మివిషయములగూర్చి ప్రమాణపూర్వకముగ సాక్ష్యము దీసికొని ఒక ఇంగ్లీషు జడ్జి తీర్పు జెప్పవలసివచ్చెను. దీనిని నిష్పాక్షికపడ చరిత్రకారుడు అంగీకరింపవలసియుండును.

మామిళావిప్లవము

ఇకను తరువాత ఘోర విపీనప్రదేశముగు మలబారులో విప్లవము వచ్చెను. రాజకీయ

అందోళనపరులు, వెనుకబడియున్న మతతత్వయుగు మహమ్మదీయజాతిని పురికొల్పుటవలన నీవిప్లవము జరిగెను. వేలకొలది మంది హిందువులు చంపబడిరి. మామైనికబల మివిప్లవము నగం చులోపల నన్నివిధములగుఘోరములు జరిగెను. ఆల్లర్లలకథ యంతయు నిచటజెప్పుటకు తరముగాదు భారతదేశములో ఘోరహత్యలును విప్లవములను జరుగనిపెద్దపట్టణమే లేదు. ముఖ్యము బొంబాయిలో యువరాజు దిగినపుడు ఏర్పాటు జేసి చేసినఆల్లరులు చూడవచ్చును ఇవి రెండురోజులు జరిగెను. పార్సీలును యూరోపియనులు ఇందుకు పాల్గొనిరి. ఎందరో చనిపోయిరి. కలకత్తాలో గుంపులు సిక్కులకు గుర్కాలకు చంపుచుండిరి. మూబాయి, లాహోరు, ఢిల్లీ పట్టణములలో హిందూ మహమ్మదీయుల కిప్పటివలె నెవ్వరును విరోధములు ప్రకటలేదు. అందరును నాశముగాకుండ బ్రిటిషు సైన్యము అడ్డుపడవలసివచ్చెను మాంటేగ్యూ అధికారమునకు వచ్చినప్పటినుండియు మ్యూటీనీ నాటినుండి యిదివరకు సంవత్సరములలో కన్న నెక్కువజననాశము గల్గెను. ఒకజాతికింకొకదానికి గిట్టక చంపుకొనుచుండ వారినియనుట బ్రిటిషుపాలనముపై కుట్రజేయుచుండిరి. ప్రాచ్యదేశముల ప్రభుత్వమునందు దుర్బల ముండునెడల నిశ్శేజమగుండును. మాంటేగ్యూగారు లాభము లేని సౌకర్యముల జేయుట వలన భారతదేశము నందు జాతివిద్వేషమును వ్యవస్థమును పెరుగుట మాత్రము తిట్టించెను.

విస్తీర్ణము, జనసంఖ్య, మాట యెట్లున్నను అమెరికనులు తమకు ఫిలిప్పైనుదీవులలో నెట్టికష్టము గల్గెనో ఇండియాలో గూడ మా కిట్టికష్టమే గలదని గుర్తించవలెను. ఫిలిప్పైను రాజకీయజేత్రులకును భారత రాజకీయజేత్రులకును కొన్ని సమాన విషయములు గలవు. ఉభయులకును దేశపరిపాలనమునందు బలముగావలెనని కోరిరి. మాంటాగూవలెనే ప్రెసిడెంటు విల్సను గూడ 'స్వయంనిశ్చయ' తత్త్వమును పరిక్షింపతీర్మానించెను. ఈపదము పిదుగువంటిది లాన్సింగు చక్కగ వర్ణించెను. అమెరికనులు చేసినపరీక్షవలన పరిపాలనమునందు కల్లోలము గల్గెను. గవర్నరుజెనరలు టియోనార్డువుచ్చేయున్న పనినంతను భంగముజేసిరి. ఇంగ్లాండులో వలె అమెరికాలోగూడ ఒక రాజకీయపక్షము ప్రాచ్యదేశీయులకు మంచిప్రభుత్వము నీయకుండుట కిష్టముగ నున్నార. ఇండియా, ఫిలిప్పైనులభవిష్యత్తు గృహకల్లోలములతో నుడికిపోవుచున్నది.

అప్రయోగ్యమగువిధానము

మాసోషల్స్ట్రీప్రభుత్వ మిప్పుడే 1929 వరకుండవలసిన ప్రభుత్వవిధానమును పాడుజేయుచున్నార. అప్పుడే ఇండియాలో సోకకమిషను పనిజేయుచున్నది. భారతదేశములో స్వరాజ్యము కావలెనని కోరుచున్నారు. రాజకీయజేత్రులు స్వరాజ్యమునకు నై న్యమును సిద్ధము జేసికొను నంతకాలముండి, ఒకటిన్నర శతాబ్దమునుండి చేసినపని ధ్వంసమగుచుండ మాట్లాడుకొని చూచుచుండగల యునట అప్పుడే అన్యాయములు మొదలుపెట్టెడివి. మత విభేదములు వచ్చినవొట్ల న్యాయస్థానముల నమ్ములేదు. ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వము వచ్చినయెడల హిందువు తత్కృతమంది యై తమమతగగ్గొప్పమనిమహమ్మదీయులుభయపడుచున్నార. మేము పాశ్చాత్యులము డెమోక్రసీగో ప్రగమని ధాంతమగు మెమోరీ ప్రభుత్వమునకు సరిజానుకొందును. ప్రాచ్యదేశము లందు యుద్ధ పరాక్రము లగుకారు వొట్లతో ఇష్టపడెను. 7 కోట్లయిది మహమ్మదీయులలోను పాలకజాతి యగు గర్వముగలరు మరీ అది తురుష్కాలవిజయముతో నెక్కువైనది. సరిహద్దు కావలన 20 వేలమంది చండరవులు గలరు. ఎటుబట్టిన నటదరుగ ఆఫ్ విస్థానపురాజు గలడు. ఈవిషయగ నైనయెడల భారతదేశములో మరీయొకమహమ్మదీయవిజయముగలుగగలదు.

ఇకను శ్వదేశసంస్థానములందు ఆసామంతరాజుల అధికారమే యుంచుడినది బ్రిటిషువారిది కాని భారతదేశము శాంతముగనే యున్నది. పాటియాలా, నాభా, కాష్మీరలలో మాత్రము కొన్ని కష్టములు గల్గుటచేత జోక్యము గలుగజేసి కొనవలసివచ్చెను. ఈసామంతరాజులకు గూడ భయము గల్గినది రాజకీయజేత్రుల ప్రయత్నములు సోషలిస్టు ప్రభుత్వముతో క్లిగియెడల స్వరాజ్యము వచ్చినయెడల సామంతరాజ్యములకు గల బ్రిటిషు ప్రభుత్వరక్షణను పోవు వారును అల్లరికి పాలగుదురు. కాని బలములతో నెదుర్కొన

గలరు. వారికున్న సైన్యములతో దేశమును విస్తరింపజేసికొన గలరు. ఇట్టి విధివలెనే ఆలోచింపబడినది.

ఇప్పుడు పాలించుటా పోవుటా అనుసమయము వచ్చినటుల నాకు గాన్పించుచున్నది. ఎవ్వరును వాయవ్యపరగణాల యందు భయమున్నపుడు దేశరక్షణమును దేశప్రభుత్వమునుండి వేరుజేయజాలము. ఈసిద్ధాంతమే ఫిలిప్పైనులకుగూడ వర్తించును. భారతదేశమున సైన్యముల సిద్ధముగనుంచిన దప్ప నేపాలీలు వచ్చి కలకత్తా నాక్రమించుటకుగాని పటానులు వచ్చి డిల్లీనాశము జేయుటకుగాని అడ్డుండదు. ఈ విషయమై భారతరాజకీయజేత్రులకు నచ్చజెప్పుట కష్టము. నేటిపు సైనికులలో కలత బయటచేరదీయటకు వాడుప్రయత్నము జేసెదరు. ఈవిషయమున హాస్థితులు 1857 మ్యూటీనీకి ముందువలె నున్నవి. కాని భారతసైన్యములో కొన్ని స్నేహులు వారి ననుసరింపవు. అయినను 1857 లో బెంగాలు సైన్యమువలె ఒకవోట నెక్కుడను అట్టిదిలేదు. సైన్యమువిషయమై ముఖ్యముగ నాలోచింపవలసియున్నది. శాంతముగనున్న ప్రాచ్యదేశములందీవిషయమును ఆలోచింప నక్కరలేదు.

'మిత్రులెట్టి ఆశపెట్టుకొనకుండ, శత్రులెట్టిభయముపడకుండ' ప్రభుత్వమేమిచేయునని తలంపవచ్చును? అని ఒక భారత సిపాయి ఘోషు అడిగెను. మాంటేగ్యూగారి అధికారమునకు వచ్చినప్పటినుండియు ప్రభుత్వమువిషయ మిట్లుండెనని వర్ణించిన న్యాయముగనే యుండును. అట్టిప్రభుత్వ విధాన ముండనేరదు. కాని దానివలన పబ్లికుసర్వీసులకు చాల నష్టము గల్గినది. లాయరు జార్జిగారు 'ఉక్కు చట్టము' అని చక్కగ వర్ణించిన ఇండియనుసివిలు సర్వీసు విగ్నిన్నమగుచున్నది వీరలకు ఆశ్చర్యముగ చాల కష్టముగల్గెను. ఈ పరిస్థితులవలన మంచి అనుభవము గలవారు రాజీనామాల నీయవలసివచ్చెను. బ్రిటిషు సివిలు ఉద్యోగు లిప్పుడు భారత రాజకీయజేత్రులు త్రొత్త వారి క్రిందరక్షణను గోల్పోయిరి. శాసనసభలలో వారి నెదుర్కొనెదరు. ప్రభుత్వమువారిని ఆదుకొనదు. 1919లో ఉత్తరదేశము ను రక్షించినవారు అభిశంకింపబడి శిక్షింపబడి రన్నమాట వారు మరువజనదు. సమీపవారికి విషముబెట్టు ఆందోళనపరులకు జూచుచున్నాము. బ్రిటిషు వైద్యసహాయ మిసివిలుసర్వీసు ఉద్యోగుల భార్యాపిల్లలకు లేకుండబోయినది. నారిఉద్యోగ కాలమును పెన్నులును గూడ గారంటి జేతున్నది.

సర్వీసులు నెనుకబడుట

ఈపరిస్థితులలో సర్వీసులు ధైర్యమును గోల్పోవుట స్వాభావికమే. ఆరోగ్య- పురపాలకసర్వీసులకు నెంతయో పని జేసిన ఇండియను మెడికలు సర్వీసు చాచాపు లేకుండనే పోవుచున్నది ఈసుధ్య నీయమింపబడిన కమిషను పబ్లికు సర్వీసుల ఫిలికతుల నభివృద్ధిజేయు నూచరల జేసినది. ఇయ్యది యిందుకు ప్రతికూలముగనున్న, ఇండియను అసెంబ్లీనుండి సర్టిఫికేషను అమలులో పెట్టవలసి యుండవచ్చును.

ఇప్పుడు పబ్లికుసర్వీసు లన్నఫిలిలో ప్రభుత్వముచేయుట సాధ్యమాయన విషయ మువయించుచున్నది.

నేనుభారతదేశ పరిస్థితులవిషయమున నూత్నముగగ నన్నియు చెప్పితిని. కాని చాల వసలివేయబడినది. ఈవిషయస్థితికి కారణములను పూర్తిగనివరింపజాలరు. విద్యను తప్పుదారిని పెట్టుటచేత యువకులు చదువుకొని ప్రభుత్వముపై నెదురుదీగిరి. జపాను రష్యాను ఓసింబు ప్రాచ్యదేశీయులకు నచ్చెను. ప్రపంచ మహాసంగ్రామమునకుముందు జర్మను కుట్రలుండెను. అందువలన మహమ్మదీయులలో ఖిలాఫతునామకులు బయలుదేరిరి. వారు బ్రిటిషువారు కాలిఫోర్నియానెదుర్కొనుచున్నారని యాహ్వానించిరి. గూఢసంఘములును, బోల్షివిస్టుడబ్బును బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ పనిజేసెను. భయపడి యేదో సౌకర్యములు చేయుటవలన ప్రస్తుతిపదమపరిస్థితులు గల్గెనని నేనుజెప్పుచున్నాను. భారతదేశము తగనికాలమున చెచ్చి పాశ్చాత్యప్రభుత్వవిధానమును జొప్పించుటవలనే సంపూర్ణస్వపరిపాలనముగోరునటుల జేసితిమి. డెమోక్రసీపేర తెట్టినపరిపాలకుల కనిచేత గాకున్నది. దీని నాయకులకరినోకరు నమ్ముజాలకున్నార. హిందువులు పాశ్చాత్యసంస్కరణమునుండి హాయియెప్పుడునుండని బంగారుకాలము రావలెననికోరెదరు. వారికి వారిని వసలివేసయెడల ఏ డెమోక్రాటికు ప్రభుత్వమునైనను వారు ధ్వంసముజేసెదరు.

భారతదేశములోని ప్రజాభి అభివృద్ధిజేంది, న్యాయక్రమముల ననుభవించి సురక్షితముగనుండునటుల మేమేచేసితిమి. ఇదియే లేకున్నయెడల ప్రత్యామ్నాయము రక్షపాతము దప్ప మరేమియు నుండదు.

బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు

చేరు మేజర్ గారియందు సంపూర్ణ విశ్వాస
తీర్మానము నామోదించుట

(స్వీకృత్యవిలేఖరి)

బెజవాడ, 6-12-24 — 15 నెలలపైరు తారీఖున 12 వందల కౌన్సిలర్ల సంతకముచేసి చేరు మేజర్ గారిని మీటింగు పెట్టమనుటయు, ఆయనగారు నిరాకరించుటయు, అపైని ప్రభుత్వమువారు మీటింగును పెట్టి పర్యవసానమును పనులైన దివాలాలో తెలుపుమనుటయు, గవర్నమెంటు ఉత్తరువు ననుసరించి ఈవెల నాల్గవ తేదీన మ్యూనిసిపల్ మీటింగు జరుగు ననియు ఇదివరకే చదువరిలకు తెలిసియున్నది. 4 వ తేదీ సాయంకాలము 'చేరు మేజర్' మీద విశ్వాసము లేదను తీర్మాన మునుగూర్చి ఆలోచించుటపై స్పెషలు మీటింగు జరిగినది. 28 మంది హాజరైరి. మొదట దస్కతుచేసిన 12 మందితో సంప్రదించి మీటింగును పెట్టమని గవర్నమెంటు ఉత్తరువులూ నున్నది కనుక తమకు పిలుపురానందున ఈమీటింగు అతా శ్రీయైన వాదించుచు ప్రాతకౌన్సిలరు విన్నకోట లక్ష్మీ నరసింహముగారు వ్రాసిరి.

స్పెషల్ మీటింగునోటిసు పంపుటకుమందు చేరు మేజర్ గారికి మొదట సంతకములుచేసిన పన్నెండుగురిలో 9 మందిచే ఒకజాబు పంపబడినది. మీటింగును పెట్టమనని వారు వ్రాసిరి మరియు చేరు మేజర్ గారి పరిపాలనయందు ఏవో దోషములు వున్నవనికూడ జాబునందుచూపించిరి. ఈ జాబుకుకూడ ప్రభుత్వమువారికి పంపుమని వారుకోరిరి.

మీటింగు ప్రారంభమగుచు చేరు మేజర్ గారు ఈవిషయ మునకు సంబంధించిన రికార్డులంతయు చదివిరి. ఇది పూర్తి కాగానే కాతా పూర్ణానందముగారు లేచి మీటింగును పెట్ట నెలదని తానుచూచి 9 మంది దస్కతులుచేసి జాబునంపియుం టిమనియు ఇచ్చాడు 'విశ్వాసరాహిత్య' తీర్మానమును తమలో నెవ్వరును ఉపపాదించకనియు, గనుక ఆతీర్మానము గూర్చి చర్చించుట అతాశ్రీయమని చెప్పిరి. వీరిని బలపరచుచు కోవె లమాడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు ముచ్చటించిరి.

కొంతచర్చచెడి డాక్టరు శర్మ మందూరు వెంకటరెడ్డి ఆ కాశేశ్వరరావు గారలు మున్నగువారు వైవాదమునుబండించిరి.

10 మంది మొదట దస్కతుచేసి విశ్వాసరాహిత్యమును గూర్చి చర్చచేయుటకై మీటింగుపెట్టమని అడిగినారు. చేరు మేజర్ గారు పెట్టలేదు. ప్రభుత్వమువారు మీటింగుపెట్టి పర్య వసానమును వారికి 15 రోజులలో తెలుపమన్నారు విశ్వా సరాహిత్యతీర్మానము ఎడెండాలో నున్నది. దీనిని ఒకరు ఉపపాదించ నవసరములేదు. కౌన్సిలువారు తమ అభిప్రాయ మును స్పష్టీకరింపవలయును. ఏమియు అభిప్రాయము నీయక కౌన్సిలువారు ఊరకున్న పక్షమున చేరు మేజర్ గారి మీద విశ్వా సము లేదనమట దృఢపడును గనుక ఎడెండాలోని విషయము నుగూర్చి పూర్తిగాచచ్చించి కౌన్సిలువారు సరియైనతీర్మానము ను చేయవలయును. అని వైవాద వాదించిరి.

కొంతచర్చజరిగినపిమ్మట విశ్వాసరాహిత్యమును గూర్చి చర్చించుట అనవసరమని వాదించినవారు సభనుండి నడచిపో యిరి. తరిమ్యవారు దాదాపు 15 మంది 8 గంటలకు పైగా చ ర్చించి దిగువతీర్మానములను ఏవగ్రేముగా నామోదించిరి

1 తీర్మానము:— చేరు మేజర్ గారి మీద విశ్వాసరా హిత్యతీర్మానము దురుద్దేశముతో తీసుకరాబడినది. ప్రస్తుతచే రుమేజ్ డాక్టరు రామచంద్రరావుగారు పదవినీ స్వీకరించినపి మ్మట మ్యూనిసిపల్ పరిపాలన ప్రజాయత్త మగుటయేగాక పూ ర్వముకంటె నిష్కల్యముగను ఎక్కువమరకు దనముగను జ రుగుచున్నదనియు వీరియెడ కవున్నిలువారికి సంపూర్ణ విశ్వాసము ను గౌరవమును గవని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు

2 వ తీర్మానము:— 30.11.24 తేదీన 9 మందిసంతక ములుచేసి పంపినజాబులోని అంశములు సర్వఅవధములై యు న్నవి. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునుగూర్చి స్పెషలుమీటింగు పెట్టమనికోరుచు సంతకములుచేసిన 12 మందిలో యిరువురు మాత్రమే యిస్తుంటేరు. ఒకరు విన్నకోట లక్ష్మీనరసింహము గారు ఏమి చెందుపత్యాయులు యెన్నికలలో ఒడింపబడిన వారై యున్నారు. రెండవవారు రంగయ్య నాయుడుగారు. ఓరు మొదట 12 మందితో సంతకముచేసిన 2, 8 రోజుల తరు వాత రాజీనామా నిచ్చినారు. మొదటసంతకముచేసిన 12 మంది లో 3 మంది ఒకసంవత్సరము నాబుగమూసములు కౌన్సిలులో

నుండియున్నందున కౌన్సిలులో నెవరును యీచేరు మేజర్ గారి పరిపాలననుగూర్చి బాగుగ నెరుగరనుట కౌన్సిలును అగౌరవ పరుచుటయగుచున్నది. ఎన్నికలలో చేరు మేజర్ గారు పాల్గొని రని అన్నమాటను ఈకౌన్సిలువారు ఖండించుచున్నారు. రాని బాకీలని మాఫీచేయబడినవద్దను స్వల్పమొత్తములై యున్నవి దీరిలో యితరకౌన్సిలర్ల కెంతశాత్యంతగలదో చేరు మేజర్ గారి కని అంతయేలదు. చాల విచారణజరిగినపిమ్మట వమూలు కా వని స్పష్టముగ నమ్మినపిమ్మటమాత్రమే ఈబాకీలు రద్దుచేయ బడినవనియు, ఆసమయమున యీదస్కతులు చేసిన అందరు గాని కొందరుగాని హాజరైయుండి అప్పుడు ఏలాటి ఆక్షేపణ చేసియుండలేదనియు యీకౌన్సిలువారు అభిప్రాయపడుచు న్నారు మరియు యెన్నికలకు పూర్వము కొద్దిరోజులక్రింద విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానపు విత్తుమయై త్రి దానినుండి యిప్పుడు తప్పించుకొనుటకై దురుద్దేశ్యముతో 9 మంది 30-11-24 తేదీ గల జాబును వ్రాసిరిని ఈకౌన్సిలువారు దృఢాభిప్రాయమై యున్నారు.

3 వ తీర్మానము:— 1.11.24 తేదీనుండి విన్నకోట లక్ష్మీనరసింహముగారు కౌన్సిలులోలేదు. కాబట్టి వారిజాబును గురించి ఆలోచించకూడదని ఈకౌన్సిలువారు తీర్మానించు చున్నారు.

చతుర్థ కమ్యునికేషన్ సమావేశము

ఇదిసరకు మాడుకమ్యునికేషన్ సమావేశములు జరిగియు న్నవి. ప్రథమ రెండుసమావేశములును గుంటూరుజిల్లాలోను తృతీయసమావేశము కృష్ణాజిల్లాలోను జరిగియున్నవి. చతుర్థ సమావేశ మింతవర కెక్కడికిని ఆహ్వానింపబడియుండలేదు 1925 సంవత్సరము మే నెలలో చతుర్థసమావేశము కూడవలసి యున్నది గోదావరిజిల్లాలో యింతవరకు తగినంత ప్రచారము జరిగియుండలేదు. కాబట్టి యీచతుర్థసమావేశము గోదావరి జిల్లాలో యేర్పాటుచేసిన బాగుండును. ఈవిషయమై ఆలో చించి 4వన గోదావరిజిల్లాలో యేర్పాటుచేయు గోదావరి జిల్లా కమ్యునికేషన్లను హెచ్చరించుచున్నాను. గోదావరి జిల్లాలో యీసంవత్సరము జరుపుట కవకాశము లేనియెడల గుంటూరుజిల్లా, బాపట్లతాలూకా బ్రాహ్మణకోడూరుందు గాని, తెనాలీతాలూకా సంగంజాగ్లమాడిలోగాని జరిపిన బాగుండును. ఆయోచోట్లనుండు విద్యార్థు లీవిషయమై శ్రద్ధ వహించి త్వరలో నిశ్చయింపజేడుచున్నాను. కమ్యునికేషన్ల లను కమ్యునికేషన్ల సహజసంఘములో సభ్యులగచేర మరొక సారి హెచ్చరించుచున్నాను. సంవత్సరచందా ఒకరూపాయి యేర్పాటుచేయబడినది. చందా శ్రీయత ఆరెకపూడి రామ నాథంపాదగారు, కమ్యునికేషన్ల ససత్తిగృహము, శ్రీచింతేట, బందరుకు పంపించి రకీదు పొందవచ్చును. కమ్యునికేషన్ల లెల్లరు సమావేశమునకు హాజరుగటకు వీలున్నను, కమ్యునికేషన్ల సహజ సంఘసభ్యులే నుందునుండి వహజసభలో తీర్మానము లుపపాదించుటకుగాని, కార్యక్రమములో పాల్గొనుటకుగాని ఆ వ కా శ ముండు నట్లు యేర్పాటు చేయుట మంచిదే మోయని యభిప్రాయ పడు చున్నాను. ఆట్టియమ మేమైనను లేకపోయినచో విద్యార్థి సమావేశములు ఒకవిధమైన ఫార్సులక్రింద పరిణమించునట యం దతికయోక్తిలేదు సంవత్సరమున కొకతూరి ఒకచో సమావేశ మగుటయేగాక యేదో కార్యక్రమమును నిశ్చయించి సంఘాభివృద్ధికై పాటుపడుట చాలఅవసరము. కమ్యునికేషన్ల ల్లారు యీవిషయమై గునించెదరు గాక యని కోరుచు న్నాను.

తిరుమనపల్లి } జంపాల సాంబయ్య.
7-12-24 }

రామచంద్రపురంతాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ ఎయిడెడ్స్ నానీమమ్ ప్రా|| పాఠశాలల యాజమాన్య విదవనమహాజనసభ

ఈసభ ది 18 డిశంబరు 24 1924 రం తేదీనవారమున కాకినాడ వాస్తవ్యులను గోదావరిజిల్లావిద్యాసంఘసభ్యు లును, కాకినాడ తాలూకాలో పురపాలక సంఘముల సభ్యు లును అయిన ము|| రా|| రా|| శ్రీ దుర్గారాం వెంకట సూర్య ప్రకాశరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున కవిశేష్యరపురం గ్రామములో జరుపబడును. తాలూకాలోగల ఉపాధ్యాయయాజమాన్య సోదరులును, విద్యాభిమానులును ఇతితాలూకా ఉపాధ్యాయ యాజమాన్య సోదరులును తప్పక తత్సభకు దయ చేయ ప్రార్థితులు.

ఐనమహాంతి సత్యనారాయణ,
కార్యదర్శి.

బొంబాయి గవర్నరుగారి పర్యటనము

కరాచీ మునిసిపల సంఘ మర్పించిన సన్మాన ప్రమునకు సమాధానము

ప్రభుత్వముచేసిన ఋణముల నెగవేయ వలయునను వారిని నిరసించుట

కరాచీ, డిశంబరు 7:— ప్రభుత్వముగారి 'మునిసిపా' లిటివారు గాని అప్పుచేయుటకు ప్రజాసౌకర్యమునకు పలయు బతులను గావించజాలిరని బొంబాయి గవర్నరుగారగు సర్ లెస్లీ విల్ సన్ గారు నేటిఉదయమున మునిసిపాలిటీ వారిచ్చిన సన్మానమునకు సమాధానమిచ్చుచు చెప్పిరి. ఫానిక స్థితిగతుల స్థిరతనుబట్టి అప్పుయిచ్చువాు వడ్డీకోరెదరు. మొదటదలచిన ప్రకారముగా సన్మానపత్ర మర్పించియెడ, ఫానిక స్థితిగతులందు అప్పుయిచ్చువారి విశ్వాసమునకు భంగము వాటితెడిది. ప్రభుత్వమునకును యిట్లే సంభవించును. కానతామాడు మాట లవే ప్రజలకెంత అపకారము చేయుచున్నారో చెలిసికొనక అప్పు నెగవేయవలయునని శ్రాంతమంది నాయకులు అభిప్రాయ మిచ్చుచున్నారు. ఇట్టి అభిప్రాయములచే వడ్డీయెక్కువ అగును. ప్రజలకేనది నష్టము కలగజేయును. అప్పుపై వడ్డీ అప్పదీసికొనో వారియందుగల విశ్వాసము ననుసరించియుం డును.

విద్యాభివృద్ధికి సంఘమువారిని అభినందించి ప్రాథమిక విద్యాశాసనమునం దిదిడియున్న విధానముప్రకారముగ ప్రభు త్వమువారు విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరని గవర్నరుగారు నుడి విరి. కరాచీ మునిసిపాలిటీ కారకొక చట్టము నియమింపబడి నది. చాలకాలముక్రిందనే దీని అవశ్యకతను ప్రభుత్వము గుర్తించెను. చట్టము తయారుకాబడెను. అభిప్రాయములను చెల్లుబక త్వలో వెలుగుడును. గృహ నిర్మాణాభివృద్ధికిని, నీటివిసతుల హెచ్చించుటకును కావలసినఅప్పు ప్రభుత్వమువారు బాగుం నాలోచించి తగినరీతిని తోడ్పడెదరు. కార్యస్వ సహాయము మీద సాధారపడియున్న నీటి విధానములకే ముందుగ ప్రభు త్వమువారు సహాయముచేయ నిశ్చయించిరి. నాల్గోడ్లను సింధుదేశముందు నిర్మించుటకు గడిచిన నాల్గు సంవత్సరములక దును ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేసిరి. చేయవలసిన దెంత యె నింకనుగలదు. రాబోవు సంవత్సరముందు నీరుబోవు అడ్డిజు సదుపాయములకు గవర్నరుగారు నూచించిరి. (ఆ. ప్రె)

శ్రీ కమీషను రిపోర్టు

హైందవాభిప్రాయ నిరసనము

లిడరుపత్రికవాక్య

అలహాబాదు, డిశంబరు 7:— శ్రీకమీషను రిపోర్టు విష యమున "హైదాభిప్రాయతీర్మానము" అనుకీర్తికరించ లే పత్రిక వాక్య యొనర్చుచున్నది — సార్వభౌమని ప్రభుత్వము ను శ్రీకమీషను రిపోర్టుపై తీసికొనబడినచర్య ప్రభుత్వమువారి మాటలు నమ్మదగినవికాదనియు, గౌరవరాహిత్యమైన వనియు ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమైనవనియు, యెల్లప్పు డెరిగెత్తినా లువారియు వేదవాక్యములుగవని నమ్మవారియు నమ్మమును మరింత అభివృద్ధియగుటకు తోడ్పడుచున్నవి. అట్టిఅధికారులను న్యాయమునీయవలయునని కోరుట కాలయాపనమునకును ధన వ్రాతమునకు కారణములని చెలుచున్నదని యిందుమూలమునడె లుచున్నదని వారిఅభిప్రాయము. (ఆ. ప్రె)

పై సీరుపత్రిక

ఇంగ్లాండు నందలిరాజకీయ స్థితిగతులచే ప్రాటములను రక్షించుకొనుచు కాంతితోను ఒపికతోను మెలగుచున్న బ్రిటి షు నేతలందరును సార్వభౌమని ప్రభుత్వపు తీర్మానముచే మిగుల సంతసించెదరు సర్వసామాన్యముగ వారనుకొనిన రీతిని రీతిని రిపోర్టుపై తీర్పు యంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారు దీసికొనిరి. శ్రీకమీషను నూచనలదు రెండు విషయలుగలవు. నిష్పక్షపా తముగా రెండు పక్షములములవారు నూచించిన సిపార్సులనుసా ర్యముతో సంగీకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె)

రాజము ది (స్వరీసుని లేఖనము)

గౌరవనీయమైన శ్రీమత్ రాజగోపాలాచారి

దేశమున 5-12-24 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యమున పరిపాలన చేయుచున్నందున మహారాజు మహమ్మదాల్ గారు పంపిన సందేశము నిట్లు పొందుపరచుచున్నాను.

దాఖత: సుప్రసిద్ధమైన గాథానికావ్యము

"రాజగోపాలాచారి" దేశమునందు కాలము గడప 2 శతాబ్దములను ప్రజాసేవకులగు మహా శ్రీరాజగోపాలాచారి స్థాపించుచున్న ఆశ్రమము జయప్రదముగాకయును పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను. దేశస్వాంత్ర్యమును సంపాదించి దానిని కాపాడుటకై ఆశ్రమవాసులు తీసుకొనివచ్చిన ధారపోయుదురుగాక! మీమిత్రుడు, మహమ్మదాల్

ఆశ్రమములో 12 గృహముల నిర్మించుట కేర్పాట్లుజరుగుచున్నది. యద్రాజ్యము, పుష్కరభాండగారము, ధర్మవైద్యశాల, నేర్పరచుటకుకూడ తీవ్రప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆశ్రమవాసుల నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణనునందు కాలమును వినియోగింతురు. రాజగోపాలాచారి ఆశ్రమమును మహాత్మ్యగాంధీగారిచే తెలిపించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. సీతాగంగరం ఫీల్డప్రజలు ఆశ్రమముపై అభిమానమును చూపుచున్నారు. వారి అభిమానముతో, సుప్రసిద్ధులగు సుబ్రహ్మణ్యంగారి నాయకత్వముతోగల, గాంధీ, మహమ్మదాల్, రాజగోపాలాచారి, నాగేశ్వరరావుగార్లు మహాశ్రమ ఆశ్రయదలములపై ఆశ్రమము జయప్రదమునని విశ్వసించుచున్నాను.

మొదటివాద్యము

విజయనగర వాస్తవ్యుల ముగిసినది మూర్ఖప్రకారావు గారు హిందూ సమాజభవనములో 25-11-24 తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటల మొదలుకొని 7 గంటలవరకు ఘటవాద్యము జరిపి సభవారిని చాల ఆనందింపజేసిరి. ఈ సభకు రాజగోపాలాచారి ప్రముఖులు చాలమంది విచ్చేసి మూర్ఖప్రకారావుగారి కళలను, వాద్యమును విని చాల ఆనందించిరి. మూర్ఖప్రకారావుగారు చెన్నపురి మొదలగు స్థలములకు పోవుదురని తెలియుచున్నది.

మొదటివారం బాలభారత సమాజము

పై సమాజమువారు శ్రీ కృష్ణకులభారము, ద్రాపది, చిత్రశీలము నాటకములనుకూడ ప్రదర్శించిరి. మొత్తము విూద వీరి నాటకములు కడురమ్యముగానున్నవి. అన్ని ప్రదర్శనములకును ప్రజలు మిక్కిలిమీ గా వచ్చిరి. సావిత్రి, రాధా కృష్ణ ప్రదర్శనములు అద్భుతముగ నుండుటచే తిరిగి ప్రదర్శించిరి. సావిత్రిపాత్రను ధరించు సుందరీరావుగారు, రాధాపాత్రమును ధరించు శ్రీ పారేపల్లి సుబ్బారావుగారు తమ యభినయములవలన సభ్యుల నానందింపజేసిరి.

బంతియాట పోటీ

నింబుల్లుగిరి ఆట పోటీ కడపటి ఆట నిన్నసాయంత్రము ప్రభుత్వ కళాశాల మైదానములో కాలేజీ టీమువారికిని నింబుల్లు టీమువారికిని జరిగెను. నింబుల్లు టీమువారు కాలేజీ వారికి 8 గోల్స్ (Goals) ను కాలేజీవారు ప్రత్యర్థులకు ఒక గోల్ ను చేసిరి. నింబుల్లువారు జయమొంది వెండిగెన్నెను గెల్చిరి. ఈయాటను చూచుటకు జనము మిక్కిలిమీ గా వచ్చిరి. రాత్రి జయమొందిన నింబుల్లువారు వెండిగెన్నెతో గొప్పకోరిగింపు ఉన్నవమును జరిపిరి.

కేంద్ర విజ్ఞాన దినము

ప్రభుత్వ కళాశాల ప్రిన్సిపలు యన్. ఆర్. కృష్ణమూర్తి గారు దినము సాయంత్రము కళాశాలలో 'కేంద్ర విజ్ఞాన దినము' ను గూర్చి చక్కని యావస్థాసము నొసంగిరి. గణిత శాస్త్ర పండితులగు శ్రీ తెన్నేటి సూర్యనారాయణ గారధ్యక్షత వహించిరి.

కృష్ణమూర్తిగారు విద్యావిధానము, విద్యార్థుల సాంఘిక జీవనము ఈ రెండు విషయములగూర్చి యింక ముచ్చటించిరి. విద్యార్థులు విద్యా పరీక్షకుగాని హాజరు పరీక్షకుగాని చదువనిచ్చును. పరీక్షలు చాల సులభముగా నుండుటచే నూటికి 99 మంది జయమొందుదురు. కాని విద్యార్థులు కఠినమగు కట్టుబాటును బడవలసియుండును. 'వ్రాక్టరు' అను నొక యుద్ధాంగి విద్యార్థుల జీవితముల నెప్పుడు కనిపెట్టుచునే యుండును. పికాచి వల్లసమము గొనును మర్యాదని ధరింపవలెను గలవనినో గట్టికిటు మార్చుదురు. రాత్రి 10 గంటల వైఫిన్సుల విద్యార్థులు 1 ను విడిచి వెళ్లారు. పల్లెనవో శిష్యులు, ఇల్లెనవో ధనమున్న విద్యార్థుల స్వేచ్ఛా స్వాంత్ర్యముల కవస్థాసము ధర్మము చేరు.

సాంఘిక జీవనమునందు ఆట ముఖ్యము. పుట్టాటా, క్రెము, గోలి, తెన్నెను ఆటలు కానివి గూర్చి విద్యార్థులకును, తాము పుట్టాటాలో ప్రత్యేక యభిరుచి కల యుండితిమని ఉపన్యాసము నుడిగిరి. కాని బోటింగు నాటక సెషియన్ అతిముఖ్యమును ఉత్సాహదాయకమునగు ఆట

యనియు, నాటక నడుపు పంధములుకూడ జరుగుననియు కల విచ్చిరి.

నిరంతరము పాఠశాల వల్లవేయటముచే కాలమును గడుపక ఆటలయందు అభినివేశపరులుకండలి విద్యార్థుల హాస్యించి ఉపన్యాసములు లేచు ప్రసంగమును ముగించిరి. అన్యతావసరము ఉపన్యాసమునకిని వందనముతో సభముగి సెను.

విత్తంతుని చామాము

గత ఆదివారం 30వ నవంబరు ఉదయము విశేషంగా విత్తంతుశాసనమును శ్రీమతి వెంకటరమణమ్మగారి (బాలవిత్తంతు, దీనికి కైత్ర్యయ్యగారు) 11 చేరిన పోలడ్రా రావుగారిని వివాహముచేసినము సభప్రసము గ జరిగెను. హితకాణి సమాజాధ్యక్షులగు 50 ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడు, చిలమర్తి లక్ష్మీరత్నం నాయుడు, జయంతి గంగన్న, మందూరి వెంకటరత్నం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి గార్లును దయచేసిరి. పలువుర శ్రీయ్యకూడ ఉత్సవము సలకరించిరి.

50 ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు కొంచెమునే పుష్కరంగించుచు వెండిపాతురు తమప్రత్యేక ప్రేమకు పాతురాలగు విజ్ఞానయ్య ఆమెవివాహమునకు తమకెంతయు ఆనందదాయకమనియు తెలిపి పింఛాసంఘముచే నంటరాని వారివలె చూడబడుచున్న విత్తంతువులయొడ అభిమానముచూపుచు కత్తికొలిది ప్రయత్నము సల్పి వారికి వివాహములు సల్పుటకు పంజాబునందులకే ఆంగ్లదేశమున యువకులు శ్రద్ధవహించవలెనని హెచ్చరించిరి. పిమ్మట ఉత్సవము ముగిసెను.

జంక్షను కాల్య రహితుల మహాజనసభ

19 11 24 సం॥ బుధవారం మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు శిరిగిడివారి బంగళావద్ద పెంటపాడు యూనియనుజోర్డు ప్రసిడెంటు తనకు తాలూకాజోర్డు అందు కృష్ణాజిల్లాజోర్డు సభ్యులు రహితులగు మ॥ రా॥ శ్రీ శిరిగిడి సుబ్బారాయుడుగారి అధ్యక్షతకైంద సభజరుపబడి యీ దిగువతీర్మానములు ఆమోదించబడినవి

1. గోదావరి ప్రవాహముల వల్ల నీరు సప్తయి నిమిత్తం త్రవ్వబడిన గోదావరిలో నుండి రాబడిన లీడింగుచానలు తగినంత వెడల్పు లేనందున వెడల్పుచేయుట అవసరమనిన్ని, గోదావరి కాలములో యెర్రనీటి బురదవల్లనున్న, కాల్యకట్టైన కోజల కో వేయబడిన కట్టతాలూకు ఇసుక రెండువత్సరములనుండి తీయనందువల్లనున్న, లీడింగు చానలు పూడిపోయినందున త్రవ్వించుట అవసరమనిన్ని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. విశ్వేశ్వరం హెడ్డున్నాను ఆయకట్టుకు తగినంతనీరు సప్తయిచేయుటకు ఆవకాశములేదు. గనుక వెడల్పుచేయుట అత్యవసరమని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. కాల్యలు కట్టినప్పుడు వేయబడిన అడ్డకట్టు రెండు సంవత్సరములనుంచి త్రవ్వించి లీడింగు ప్రవాహముతోటి పాటై కొట్టుకొనిపోవుటనునీరు వదులుటచే అడ్డకట్టు తాలూకు యిసుక హెడ్డు న్నూనులోను, హెడ్డున్నాను దిగువ కెనాలులోను మేటలేసుకపోయి వ్యవసాయమునకు సకాలములో నీరు సప్తయికావడము లేదనిన్ని, లాకుజిగువున వేయబడిన మేటలపై పడవలు వెళ్ళుటకు తగినంత లోతుచాలక నావికావను చాలాకాలమువరకు ఆగిపోతాయున్నదనిన్ని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

4. గోదావరి ప్రవాహములు తగినవెంటనే అండర్ న్నూనుయెదుట వేయబడిన అడ్డకట్టు రెండుసంవత్సరములనుండి లీడింగుచానలు పోకుండా అడ్డకట్టువేయక పోవుటవల్ల రెండవంతునున్న, మంచినిన్ను వగైరా చెరువులనున్న నావికావనుకు చాలాఇబ్బంది కలుగుచున్నదని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. గోదావరి కాలముల తెరచు సమయములో గోదావరి లీడింగుచానలులో వేయబడిన అడ్డకట్టు లీడింగుచానలమార్గాలగు గట్టుకు చచ్చును గండిపెట్టు అండర్ న్నూనుయెత్తి నీరు కృత్రిగా సముద్రము పాలుచేయుచున్నాడు. ఇదిచాలా అన్యాయము కాబట్టి వేసిన అడ్డకట్టు కుద్రముగాతీసి నీరు వృధాగాపోకుండా వుండుటకున తగిన యేర్పాట్లు ప్రభుత్వము వారు చేయుట అవసరమని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

6. విశ్వేశ్వరం హెడ్డున్నాను, అండర్ న్నూను, లీడింగు చానలు మొదలగు వాటిమీద అధికారము గోదావరి వెస్టును డివిజను యెక్సిక్యూటివు యింజనీరుగారి కాకపోవుట పై తీర్మానములలో వుహరించిన ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవనిన్ని ముందు యిటునంటి యిబ్బందులు జరగకుండా నుండుటకును నూపువై జను యింజనీరుగారిచే వుండుటకున ప్రభుత్వమువారు యేర్పాటు చేయించుట అవసరమనిన్ని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

7. ఈ డెడ్లలో యేలూరుకాల్య మెరిక అవుటవల్లను తరిమా కాలములు చాలాపల్లము అగుటవల్లను వాటితో పాటు

సరిగానీరు తీసుకొనుటకు ఆవకాశము లేకపోవుటవల్లను యేలూరు కాల్య హెడ్డున ఆయాకోజలలో వుండే నీటివనరుజిని నీరు వుండుతూ మిగతా నీరు వాటివరుబడిరి తత్ఫలము కాల్యలకు సప్తయి చేయుట న్యాయమని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8. యేలూరు కాల్యకన్న జెంక్షనుకాల్యయొక్క వెడ్డు తెరచు సుమారు 2 అడుగులు యెత్తువుండుట అక్రమ నిన్ని, జెంక్షను కాల్యదిగువనున్న ముద్దాపురం లాకు వెంకయ్య కాల్యలో నీటి పడవలు వెళ్లెనిమిత్తము కట్టుడినదకట్టచే మిగతా కాలములవలె నీరుదిగువకు ప్రవహించక పోవుటచేత యెర్రనీటి కాలములో వచ్చిననీరు ప్లంబించి నిలడగా వుండుటవల్ల ప్రతిసంవత్సరమున్ను మేటలేసు పోయి జంక్షనుకాల్యకు దిగువనున్న భూములకు నీరుసప్తయి సకాలములో కాకపోవుటయున్ను, శచ్చిసపుడు దూకటి ప్రకారం యెత్తుకపోవుటం తటస్థించుచున్నదనిన్ని, యేలూరు కాల్యకట్ట నిమిత్తం కాలములు కడు మాయున్నాడు. కాబట్టి యేలూరు కాల్యతో పాటు సమాన తెరచుట వల్లముగా నుండుట జంక్షనుకాల్యహడా త్రవ్వించుట అవసరమనిన్ని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

9. యేలూరు జంక్షనుకాల్యలు, మెరికలు అయియుండి నీరురాక రైతులు చాలా ఇబ్బంది పడుతాయున్నట్లు పై అధికార్లు తెలిసివుండిన్ని అత్తిలికాల్యపున్న గొడిచర్లలాకు పైరుమట్లము రెండుఅడుగులు పల్లముచేయుట చాల అన్యాయముగా వున్నదనిన్ని, యాసభవారు సదరువైరు తిరిగి హమాలు ప్రకారం కట్టుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

10. జంక్షను కాల్యక్రందపున్న మురుగకాల్యలు కొన్నింటికి కొంతవరకు కాల్యలువుండి తర్వాత కొంతభాగములేక మురుగుంతా భూమిమీదపడి త్రోవలేక సస్యములకు గ్రాములకు చాలానష్టము సంభవించుచున్నది. కొన్నిమురుగు కాల్యలు మరమ్మతులేక యున్నవి. సదరు మురుగుకాల్యలు విషయలో ప్రభుత్వమువారు తగుచర్య తీసుకొనుటకు యా సభవారు కోరుచున్నారు.

11. చెట్టుపేటవైరుకు యెక్సిక్యూటివు యింజనీరుగారి వారి బంగళావద్ద మధ్యనున్న మెయిన్ కెనాలు నడివైపుగట్టు ఘూరు 80 అడుగుల వెడల్పున మేటవేయుటచే 1 వుండవలసినంత చెడబులేక దూకటిప్రకారం యేలూరుకాల్య జంక్షను కాల్యలకు నీరుసప్తయికాకపోవుటచే నష్టము సంభవించుచున్నది గనుక సదరు పూడిక త్రవ్వించుట చాలా అవసరమని యా సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12. యేలూరుకాల్య, అత్తిలికాల్యలకు వశేనబడినవి అఫీసరుయొండుటచేత మెరికగానున్న యేలూరుకాల్య సదుపాయము గనునించక కల్లుగానున్న అత్తిలికాల్య సదుపాయమును చూచుచుండుటచే యేలూరు కాల్య, జంక్షనుకాల్య దిగువనున్న రహితులకు సకాలములో నీరుసప్తయికానంగున వ్యయసాయములుగాక చాలాచిక్కులు పడుతాయున్నాడు. కాబట్టి యేలూరుకాల్య, జంక్షను కాల్యలకు ప్రత్యేకము వకసలు డివిజను అఫీసరును యేర్పరచి, వారి అఫీసు తాడేపల్లిగూడెంలో యుండుటకును యేర్పాటుచేయుటకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

13. ఏప్రిల్ మాసములో జంక్షను కాల్యకు దిగువనున్న గ్రామాదులకు నావతీర్థములకు సరిపడిననీరు సప్తయిచేయవలసినదిగా పైఅధికారులను యాసభవారు కోరుచున్నారు.

యాసభలో పైతీర్మానములనుగ్రహముగా ఆమోదించబడినవి.

శిరిగిడి సుబ్బారాయుడు,

పెంటపాడు.

అధ్యక్షుడు.

తేదీ: 1-12-24

మొ సీసా 1-కి రూ. 0.4-0. వి. పి. సహా 0.15-0.

తేలుకాటులను అపాము లేదుగాని విశేషబాధ గలను తేలుకాటులను విషము నెత్తులలో ప్రవేశించదు. బాధగలములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాకుట ప్రారంభించును. పెట్టినవోటును పంపారునటులు చేసిని బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల పూటు కలిగి నీటివలె నుండును. మట్టిసహా కొంచెము ముందుపోడిక బాధ మాయ మగును. మందును కలిగియిన్న తాము బాధపడన నితరులకు పణ్యము గట్టుకొనగచ్చును. ప్రతియింటి కుండగిడి.

డబ్బీ 1-కి కుప్పకు తెలము రు. 0.8-0

ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమ్మతాంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విజ్ఞాన విప్లవ పరిణామము

చానున్నది

(మొదటి భాగము)

విజ్ఞాన విప్లవ పరిణామము తేలిక నమస్కరణ. ఇది శక్తిని గూర్చి యున్నది. అనేక వారపత్రికలు శక్తిని గూర్చి యున్నవి. రాజకీయ విప్లవ కాలమున శక్తిని గూర్చి మాట్లాడ ప్రారంభించిరి. శక్తియననేమి? చలనమునకే శక్తియని మారు చేరు. చలనము వివిధ రూపముల వ్యక్తమగుచుండును. తేజస్సు, ఉష్ణము, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలగునవి చలన బలరూపము లని గ్రహింపవలెను. యంత్రాదుల బలము గూడ చలన శక్తియే గనుక శక్తిని గూర్చి మనము ముచ్చటించునప్పుడు చలనమును గూర్చియే మనము మాట్లాడుచున్నామని మనస్సు గుర్తింపవలెను. శక్తిని వశపర్చుకొనుట యనగా చలన సాధనములను శీఘ్రతము చేసికొనుటయని ఎరుగవలెను. ఏదేశము తన బడవులను ఒక చోటనుండి మరియొక చోటునకు సుకరముగ గొంపోగలదో ఏదేశము తన ఇంజనలు మొదలగు యంత్రములను నడపగలదో ఏదేశము కృత్రిమ ఉష్ణమును తేజస్సును విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయగలదో అదేశమే శక్తిగలదేశము. బ్రిటనును ఎంతవట్టు కిట్టి శక్తి యున్నదో పరిశీలించెదము. అనేక యంత్రముల క్రితము మహాకృత్సమృద్ధము లగు నానావిద్యములు భూగతములై మంటిలో మునిగినవి. అవి భూమిలో నొక పొరవలె పరిమించినవి. ఇట్లనేక మార్లు జరిగి పొరకును పొరకును కట్టి పరస్పర పాపముల నిర్మాణము గూడ ప్రకృతి సిద్ధముగ జరిగినది. ఈ పొరలు ఘనీభవించినవి. వీటినే మనము రాక్షసిబాగ్గ యని అంటున్నాము. వీటియందలి శక్తి నూర్చుకొనగలముల ఉష్ణము శక్తియై యున్నది. ఇవి మన పెన్ని ఘనీభవించి మనకు మార్పిడు ప్రసాదించియున్నాడు. బాగ్గ కాలనపుడు పుట్టునటివేడి నూర్చుని శక్తియే యీరూపమున విమోచన నొందుచున్నది. ఈ వేడివలన నీరు ఆవిరిగా మారును. ఈ విధముగ నుష్ణమునుండి ఆవిరిబలమును పొందుచున్నాము. ఈ యావిరిని గొట్టుములగుండా ఇంజనుకు వ్యాపింపజేసి మనము దీనిని యంత్ర శక్తిగా పరిణామ మొనర్చుచున్నాము. అనేక పాపములను పన్ని మనము యంత్ర శక్తిని చక్రములను త్రిప్పునట్టి చలనరూపమునకు పరివర్తనము గావించి ఆ శక్తిని చలన మనరెయిల్లను స్త్రీ మర్దను నడిపించుచున్నాము. ఆవిరి శక్తిని కొంత విధముగ గూడ నుపయోగింప వలెను. దైనేమో అనగా నూదంటురాతి చుట్టును ఇనుపటిన్నను గిరగిర తిరుగునట్లు చేయఁ యంత్రమును నడిపించుటకు ఆవిరి శక్తిని పరిణమింపజేసి మనము విద్యుచ్ఛక్తి రూపమును ఆవిరి బలమునుండి పొందుచున్నాము. దీనివలన విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవాహ మేర్పడును. ఈ శక్తి ప్రవాహమును యంత్రములందలి మరల నడుపుటగాని, విద్యుచ్ఛక్తి కీడిపములను పుట్టించుటగాని మరియే యితర రూపమునకుగాని మన ముపయోగించుకొనవచ్చును. వంటపండుకొనుటకు ఈ శక్తి నుపయోగించుచున్నాము. ఇంకను ఒక విధముగ యంత్రమునకు యాంత్ర శక్తిని మేళింపించి మనము తీగ లవడము లేకుండగనే లెత్తిగ్రాములను పంపుటకు వీలైన సాధనసంపత్తిగలవార మగుచున్నాము. ఈ విధముగ నెన్ని రూపముల నొకే శక్తి పయోగించుచున్నామో చూడుడు. ఈ రూపములన్నిటిని పరస్పర సంబంధ మత్యంతమై యున్నది. ఇవి అన్నియు చలన శక్తి రూపములే ఇవి అన్నియు శక్తి విశేష రూపములే యున్నవి. కాని మన దేశ చలన ప్రస్తుత స్థితిగతు లెట్లున్నవనగా, మనకు శుద్ధి తేయక బాగ్గను కాల్చుచున్నాము. దీనివలన పొగ, కరుమాపము మరికే పుట్టుచున్నవి. ఇంక బాగ్గను ఒక చోటనుండి మరియొక చోటికి తీసికొని పోవుటగూడ సతి శ్రద్ధా విహీనమై నష్టదాహకముగ నున్నది. బాగ్గను గలల వద్దనే ఖడ్గిజేసి, కొను తయారుజేసి విధానమున లభించెడి కొన్నితైలములు, నవాసారము మొదలగు నహల్యుత దార్ధములను ఆదాయము చేయుటని ప్రకృతికాస్త్రములు ఘోషించుచున్నాను. ఆప్పుడు కొత్తను కాల్చి విద్యుచ్ఛక్తిని బొందగలము. ఆ శక్తిని చలన ప్రవాహరూపమునకు చేయవలెను. ఆప్పుడు బాగ్గను ఒక చోటనుండి మరియొక చోటునకు పోనక్కరలేదు. విద్యుచ్ఛక్తి సర్వాంతర్యామిగా వ్యాపింపదు. అడివేడి, వెలుగు, యంత్రముల చలన శక్తి మొదలగునవిగా పరిధరించుచుండును. అప్పుడు బ్రిట సంతకటను విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవాహకంత్రముల వల నుండెడి దాదములవలె జిగిబిగియల్లి గలిగియుండును. అప్పుడు బ్రిటను పెద్దసాల్వెట్టును పోలియుండును. నీగలు ప్రతిపట్టు.

మనకు ప్రతిపట్టుకూడ వ్యాపించియుండును. బాగ్గను శుద్ధి చేయనపుడు లభించెడి తైలాది పదార్థములను, మోటారులను నడుపు చుండువలెనో, ముద్రికాముగ్గినో, రంగులుగనో లేక పరివశద్రవ్యములుగనో లేక ఇంక వనే కేతర రూపములనో మనము వినియోగపర్చుచున్నాము. బ్రిటనునందలి శక్తి సమృద్ధము భేదిం చుట కిది ఓకమాటని చెప్పవలెను.

మహాభాష్య సుబ్బారాయుడు, (అనువాదకుడు)

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసంబరు 8-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి	రు 80.0-0	మొదలు	42.0-0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
మనుమ లెసాలి	,, ప 48 గలది	రు 14.0-0	14.8-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 15.8-0	16.0-0
డిల్లీ	,, డిటా	,, 16.8-0	17.0-0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8.12-0	9.0-0
నవ్వులు	,,	,, 20.0-0	24.0-0
(2) పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి	రు 205	రు 11.0-0	రు 12.0-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 11.8-0	12.4-0
నెసలు	,, డిటా	,, 11.8-0	12.4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 18.0-0	18.0-0
ఉలపలు	రు 164	,, 9.4-0	11.4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 160.0-0	165.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14.0-0	26.0-0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,,	60.0-0	65.0-0
ఇతర ప్రదేశము	,,	55.0-0	58.0-0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 180	మి. 4	ఈ నె 120
అముదము బా 1-కి	రు 160.0	0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపగుపు బా 1-కి	రు 170.0-0	175.0-0	
కూరపగుపు	,,	రు 145.0-0	150.0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 120.0-0	188.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు	1-కి	రు 50, 55	
కాళివా స్తిపాయకట్టు	,,	రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0	60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0	49.0-0	
(5) ఇనుము			
పట్టా రకం బా 1-కి	రు 80.0-0	81.0-0	
చవరం	,,	80.0-0	88.0-0
రవుండు	,,	80.0-0	88.0-0
(6) లోహములు			
వెండి 100 తులంకి	రు 75.0-0	76.8-0	
బంగారము, తులము 1 కి	రు 22.8-0	28.0-0	
సవరను 1-కి		14.10-0	
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 249.0-0	255.0-0	
రాగి డిటా	రు 290.0-0	295.0-0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 86.0-0	86.4-0	
(7) రంగులు అలిజరై ను			
ఆవుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 78.0-0	
తొట్టికృష్ణము	డిటా	రు 72.0-0	
సింహం	డిటా	,,	
గుర్రం	డిటా	,,	
(8) దూది			
బొండా నెట్టుబారుబా 1-కి	రు 820.0-0		
(9) నూలు			
కొయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.0-0		
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.12-0		
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0		
డిటా నెం 14 డిటా	రు 9.12-0		
నూళయేనుగ నెం 20	రు 11.4-0		
జవాన్ నెం 20	రు 11.12-0		
,, , 40 ఏ తేలిం ఆయినను	రు 14.4-0		
గోకాతు నెం 12 1/2	రు 9.4-0		
వద్యాక నెం 24 1/2	రు 11.12-0		
14 1/2 క్వింకా పక్షి	రు 9.2-0		

వెల్లింగుటన్ సి నీ మా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
6-12-24 తేది శనివారమునుండి 12-12-24 తేది శుక్ర వారమునరకు ఒకవారము వరకు నూత్రమే.
యూనివర్సల్ జ్యూయల్ అత్తమృతమైన పంచెముగలది,
స్వర్ణ రింగు యూత్
లెజినాల్లు డెన్ని, సాహస ధైర్యకార్యములు చూడతగినవి.
నూన్ లెదరుపు వర్సకూడ చూపబడును.

ఒక లక్షరూపాయలు ఖర్చుచేసి ఈ సుప్రసిద్ధమైన మనపొరాలిక నూతన నాటకము
తయారు చేయబడినది.

శ్రీకృష్ణవిదనభ, రాయల్ తియే
టరులో, సి. కన్నయ్య కంపెనీ,

దశావతారము

29-11-24 తేది శనివారమునుండి ఒక పక్షము దినములు
ఈ నాటకము రాయల్ తియేటరులో ప్రదర్శింపబడును
శని, మంగళ, శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలకు,
ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు సాయంత్రము 5 గంట
లకును ప్రవర్తించుడు ప్రత్యేక కట్టుములు రిజర్వ్ చేయవలెను.
ర్య 8, ర్య 2, ర్య 1, 0.8-0

కడచిన 80 సం॥ రమలనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది,
నమ్మకమైనది, కల్పితేని వెండికి సవరముబంగారుకు,
శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీయివ్వబడును.
స్థాపితము 1893 1687

ఈ రకము
యింకా కొ
రకముల గా
జాలకు మజూరి
జత 1-కి ర్య 5
మొ 10 వరకు
గలదు. కావల
సిన ఎడల వి. పి
ద్వారా పం
పించును. ట
నీమకములు
అన్ని రకముల
పట్టెకంపులు,
పువ్వురాగము
లు చెక్కిన న
గలు, బంగారు
వెండి నగలు,
యితర సామా
నుల క్యాట
లానునకు వ్రాసిన ఇవాముగా పంపబడును.

వీకంపి చీబిల్ దాన్ అండు నన్ను,
మాన్యుభావ్యరింగు జ్యూయల్స్, తపాలపెట్టె నెం 225,
112 వైవాజురురోడ్డు, మద్రాసు.

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

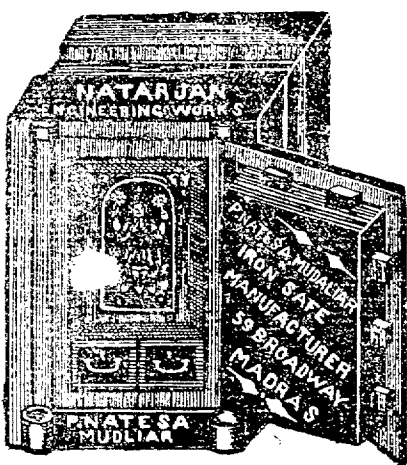
సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటిరి,
బల్బుతో సహా దర 1 కి ర్య 2.8-0.
వైన తెలుపబడినది పెద్దలెత్తుగలది
1 కి ధర ర్య 3.0-0. స్కాట్ దీపము
(తెల్లని, ఎఱ్ఱని, ఆకుపచ్చ లెత్తుగలది)
1 కి ధర ర్య 3.8-0. వైకో దీపము
1 కి ధర ర్య 5.0-0. చేతిలాండ్ర 1 కి
ధర ర్య 5.0-0 ప్రత్యేకముగా బ్యా
టరీ వెల 1 కి ర్య 0.12-0, బల్బు 1 కి
ధర ర్య 0.6-0. ఆటోమాటిక్ సిగ్నల్ లైట్ ధర 1 కి ర్య
2.0-0. సాదా సిగ్నల్ లైట్ 1 కి ధర ర్య 0.12-0.
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,
తపాలపెట్టె నెం. 85, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టిరీతి మనరాను.

స ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

యిప్పటిమొదట ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారందఱు అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, హోటళ్లలో సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. క. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్రైటర్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంబెనీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినులు, గనులు, మొదలగునవి రిక్షర చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైసుమిల్లులు, మిల్స్, సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరామి. విధి, పెద్దపానుకొనేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ క్షేత్రములు వ్రాసిన బయట వ్రాయబడును.

మెన్దరిజము నేర్పుకొనుడు

1416

మెన్దరిజము, హిప్పటిజము, తాబ్ రీడింగు, కాన్ సెన్ ట్రే వన్, ఆల్బెక్తీ, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్దరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమర్థితముగ, గురువు లేకనే ఆల్బెక్తీవయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది. తెల ప్రతి 1-కి రు. 1.0-0 పోస్టేజి 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్దరిన్టు వలూరు.

శ్రేష్ఠతరమైన వెంటుకల
తెలము "మోనూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. వెల్ట్ ఆయిల్ యిర అపాయకరమైనవృత్తు చేయులేదు. ఇది చాలకాలమునుండి మంచినగుముకలిగి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర రు. 1.0-0.

దీనిని వాడుటచే వెంటుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. చుండును రానీయక వెంటుకలను బాగుగా పెంచును. యికిరవివరములను మా క్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ గార్మి,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

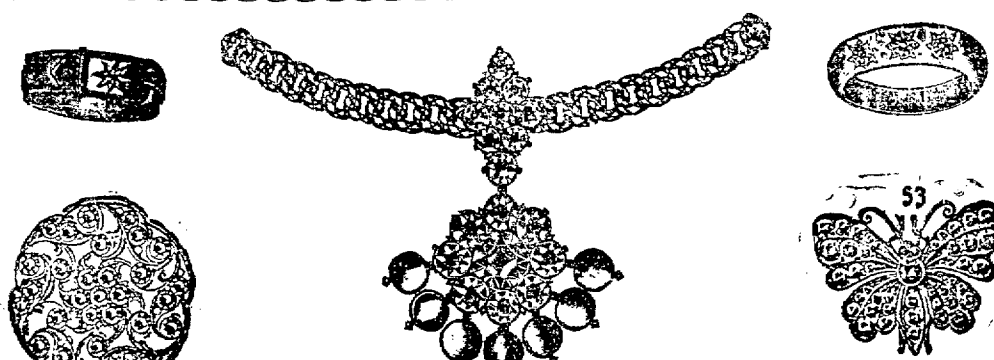
ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృష్టి సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము ముక్తిశాస్త్రము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లకేక భూతవైద్యము, తమిళము విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంకా ఈ గ్రంథమున మాయములేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, లేమిటో నమాధియగుట, శరీరములని తలకాయచేత మామలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని తెల 4.0-0 అ (2118)కి. పి.ఆర్. జగార్జనం వాయుడు, లింగోలు, గుంటూరుజిల్లా

దంతశూల హరి

తెల సీసా 1.కి 0.5-0. వి. పి. సహా 0.14-0

దంతశూలకు శైత్యము, రసభక్తి, పుష్పిపన్నులు, మల్లీకదీని దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చూచిన మందులో తడిసి పెట్టిన నొప్పి పెంట్, పోవును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

నమ్మకముగొత్తమారిది నగలుదొరకు స్త్రీసము
ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ

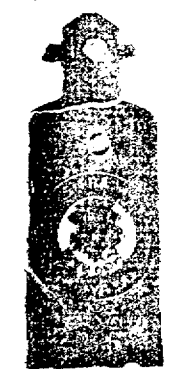
హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మానవ అనేకరకములు క్రొత్తమారిది గాజులు, మెడగొలుసులు. కానుకములు అడ్డగివైకలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, సవరత్నములు చేసిన అనేకచాదిరిల అడ్డగిలు, ఇడదీళ్ళు, వాగరములు, ఉంగరములు, చుంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలుకాజులు, టంబ్లర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేకరకములు కాళ్ళగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడుసిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకు న్ను చాడవేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. సచ్చనివి కాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రాప్రైటర్) - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

కనకపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు,

వాడితేరా? వాడుకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన టోకామయిసార కస్తూరిమృతము మొదటి రకం కస్తూరి, బొంకూపువ్వు, తచ్చకరూప రక్ష, అమృతమైన విషమాలి:లు చేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు వస్తువులందుచేయులేదు, పిన్నులు కెడలు, మాగలికారు, బాంకెలు మొదలగు వారందఱు అనుపాసలేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది 250-800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0.4-0 బుడ్డు 6-కి 1.4-0 పోస్టాఫర్జు చేసి.

ఈ దిగువ తెలుపబడినవృక్షములు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా పనోదిని: - సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (84 పొట్టములు గల) ప్యాకెటు 1-కిరూ 1.0-0.

శివకాంతి తెలము: - బిడ్డలు బిడ్డలు కాళ్ళలో చక్కెరలో అలిసులభముగా వారి వారి కంఠమున ననుసరించి కొన్ని బొట్టు రీతుకొనిన సుఖముగా దిలేచనమగును. వచ్చును లేదు. గంకలును, అనభ్యుహ వుండును. బుడ్డి 1-కి ధర 0.8-0.

సర్వాంగ బలకారి: - (కాపి, టి, కోకో మున్నగు పానీయము తేహాగ్యమును వెలుతురుగా గాక అనేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక తేహానుండుండు వ్యాధులకు పోగొట్టి చులబద్ధకమున, లేక ఇకిరవ్యాధులకు రానీయక ఆటంకతరచును. అనేక తేల డబ్బాలు ఖర్చుచున్నది.) డబ్బా 1-కి ధర 0.7-0.

మహా సాభాగ్య శోంఠి: - (బాలింకల పొలికి వర్షపాదము కంటిది. కనిసప్పుడు, రుదవార వాటికి సరియైన

కొవభములు యివ్వనందున వాటికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక తుడర్చును. 20 కులుంబుడ్డి 1 కి ధర రు. 1.0-0

పాశ్యపు వెంకటాచల కుండితులు, శ్రీ శీతారావుమనెడ్డశాల, మైసూరు